

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Domoszló Községi Önkormányzat

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	4
Bevezetés	4
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	13
Célok.....	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása	15
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	42
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	65
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	75
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	85
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	91
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	92
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	93
1. A HEP IT részletei	93
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	93
Jövőképünk.....	95
Az intézkedés területek részletes kifejtése (opcionális)	95
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	96
3. Megvalósítás	102
3.1 A megvalósítás előkészítése	102
3.2 A megvalósítás folyamata	102
3.3 Monitoring és visszacsatolás	104
3.4 Nyilvánosság	104
3.5 Kötelezettségek és felelősség	105
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	106
4. Elfogadás módja és dátuma.....	107

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Domoszló Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Domoszló község az Észak-Magyarország-i régióban, Heves megyében, a Gyöngyösi járásban, a Mátra déli oldalának egyik mély völgyének az előterében fekszik. A települést a Závosa-patak szeli ketté. A falu határában található az ország egyik legtisztább vizű, háborítatlan környezetű mesterséges horgászó tava, melyet a hegyekben eredő Berek-patak vize táplál. A terület a Mátrai Tájvédelmi Körzet része. Erdőtársulásait cseres tölgyesek és egyéb bokorerdők alkotják, területe valójában erdős-sztyep zóna.

Domoszló Árpád-kori település, mely eredetileg királyi várbirtok volt. Egyes vélemények szerint a települést ekkoriban királyi solymárok lakták.

1. Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

- A település nevét nagy valószínűséggel az Árpád-házi származású, Aba nemzetséghez tartozó Domoszló hercegtől kapta, akinek valószínűleg az édesapja Magyarország harmadik királya Aba Sámuel volt. Domoszló herceg a későbbi Kompolty család őseinek tekinthető. Az **1263 előtti** időkben Domoszló települést az Aba nemzetséghez tartozó II. Kompolt birtokolta, amelynek birtoklásában történő megerősítés érdekében 1263-ban, István ifjabb királytól nyert rá kiváltságlevelet.
- **1522-ben** Ország Mihály négy fia és a Kompolthiak között kölcsönös örökösödési szerződés jött létre, melynek értelmében a Kompolthiak kihaltával Domoszló az Ország családra szállt.
- **1567-ben** Ország Kristóf fiú utód nélkül halt meg. 1569-ben II. Miksa király Domoszlót az elhunyt nővérének Ország Borbálának és férjének enyingi Török Ferencnek adományozta.
- **1683-ban** a törökök elfoglalják a falut. Csöke János domoszlói paraszthadnagy az alispánnak tett jelentésében azt írja, hogy „... a tatár elől el kellett futnunk... nem tudom ki hová szaladt, s mint maradhatott. Mi domoszlóiak, sáriak és visontaiak Gyöngyösön maradtunk meg, sok kimondatlan kárunk után... Ha szolgabíró uram nyargalókat küld is, sok falunak csak a megégett helyét találja.”
- **1698-ban** Domoszló királyi adományként Enczinger János császári felügyelő kezébe kerül.
- **1721-ben** az Encingerek Domoszlót eladták Eger városának.
- **1722-ben** Domoszlót Eger városától Tarródy István vásárolta meg.
- **1724-ben** egy ukrán zarándok, Vaszilij Grigorovics Barszkij (23) a faluba érkezik és a következőket írta: „Isten segítségével fohászkodva, hogy óvjon meg engem minden rossztól, hamarosan eljutottam egy Domoszló nevű faluig, ahol egy vendégszerető ember házában töltöttem az éjszakát. Másnap szerdán még napkelte előtt fölkerekedtem...”
- **1727-ből** származik Domoszló első ismert pecsétje. A kör alakú pecsét közepén egy ágaskodó szarvast ábrázol, egy tölgyfalevéllal, három szőlőszemmel és egy búzakaralással. Körben latin nyelvű felirat: „DOMOSLOVIENSE 1727. SIGILUM”
- **1741-ben** pedig a Nyáry család birtoka volt a település. A lakosság nagyobb fele ebben az időben tót anyanyelvű volt.
- **1744-ben** a birtok közösségben élő földesurak megosztották egymás közt a bel telkeket és a külső tartozékokat. Ennek folytán a Haller megkapta a falu egyik felét, míg a másik rész a négy línea tulajdonába került.
- **1746-ban** 598-an, 1967-ben már 804 fő, többségében szlovák anyanyelvű lakosa van Domoszlónak.
- **1788-ban**, Haller Sámuel halála után, újból osztódik Haller birtok, -Hunyady, Brudern, Orczy, Esterházy, Szapáry, Gosztonyi, Baldácsy, Kovács, Perlaky családok szerepelnek a birtokosok között.

A jobbágyfelszabadítás után jelenik meg a faluban a közbirtokosság intézménye, megjelent a községek jogállásáról szóló törvény. Ezt kisebb-nagyobb mértékben módosítottak, de 1950-ig hatályban maradt, a tanácsi rendszer bevezetéséig. Domoszló 1883-ig a tarnai, utána a Gyöngyösi járáshoz tartozott és jelenleg is tartozik.

A XIX. század végén a község legmeghatározóbb szerve a 20 tagból álló képviselő testület és közgyűlés volt. Fontos feladata volt a szabályrendelet alkotás. A községi autonómia végrehajtó szerve a községi elöljáróság a tanács volt. Tagjai: a bíró, a törvénybíró, a 8 fő tanácsos, a jegyző és a közgyám volt.

A falu védő szentje Szent Demeter (270-† 304(6)) [az ortodox egyház egyik legtiszteltebb szentje, akinek a képmása a Szent Koronán is megtalálható.]

A település jelenleg legrégebbi műemlék jellegű templomát, valószínűleg a törökök által lerombolt kolostor helyén, 1739-ben építették újjá. Jellege: Dombon álló, középkori toronyhoz épült egyhajós, keletelt, barokk templom, melynek keleti oldalát egy gótikus rózsablak díszíti.

Településünk különleges természeti képződménye a Tarjanka-szurdok, amely Domszlótól É-Ny-ra található. A szikla falából a salakos gyenge kötésű andezitet a szélsőséges időjárás, valamint a Tarjanka-patak eróziója kimosta és mélyítette, így alakult ki a szurdok. A kanyon hossza kb 750m és van, ahol a falmagasság a 15 métert is eléri. A mederbeli nagy sziklák a kimosódott köveket, valamint a lezúduló csapadékvíz hordalékát felfogják, így kisebb-nagyobb csobogókat, vízeséseket képeznek a mederben. Legszébb része a kettős vízesés, ahol mindössze kb. 1 méter széles a szikla aljzat, és alatta egy mély katlanban még aszályos időben is másfél méter víz áll.

Domszló határában állt egykor a tatárjárás után épült Oroszlánkő vára is, az Aka nemzetségből származó Kompoltiak ősi fészke. Domszlótól öt és fél kilométerre, északnyugatra a Mátra középső részén 602 méteres magasságban találhatóak Oroszlánvár csekély romjai. Valószínűleg már a tatárjárást megelőzően is létezett valamiféle erődítés a hegy tetején. A kővárat feltehetően az Aka nemzetségbe tartozó Kompolti Péter építtette a 13. század végén vagy a 14. század elején. A kis területű hegyi várnak ma már csak csekély romjai láthatóak.

A település központjában a Pihenőparkban található egy emlékmű, egy életfa, valamint Domszló jelképe, az ugró szarvas, amely a címerünkben is látható. Fontos megemlíteni a Vitéz-parkot, amely a Trianoni békediktátumnak állít emléket.

A település 20-30 km-es körzetében két város is található, Eger és Gyöngyös. Emellett 15 km-re a községtől található a Mátrai Erőmű, mely munkát biztosít sok embernek a településen. Domoszló csak közúton közelíthető meg, a legközelebb eső vasútállomás Verpeléten, repülőtér Budapesten van. A település energiaellátottsága kielégítő, a víz, gáz áram, valamint a telekommunikációs csatornák is mindenki számára elérhetőek. A szennyvízhálózat kiépítése is megtörtént, 2011-2014 között a településen elkészült a csatornarendszer és a háztartások több, mint 90 %-a rácsatlakozott a hálózatra.

Domoszlón a humán-köszolgáltatások pozitív képet mutatnak, ugyanis jól felszerelt, biztonságos és képzett oktatókkal rendelkező bölcsődében, óvodában és iskolában tanulhatnak a településen élő gyermekek. Emellett, a kultúra is mindenki számára elérhető, ugyanis rendezvényeink mindenkit próbálnak megszólítani, szem előtt tartva a közösségfejlesztést. A műszaki infrastrukturális (anyagi) közzolgáltatások is jól működnek a településen, biztosított az energiaellátás, közlekedés, hírközlés, kommunális szolgáltatások, valamin a település is rendezett képet mutat (tiszták és rendezettek a közterületek).

A rendszerváltást követő átrendeződések során sorra zárták be kapuikat a vállalatok melynek során ugrásszerűen megnőtt a munkanélküliek száma. Az elmúlt években viszont egymás után nyitották meg kapuikat Gyöngyösön és környékén a kisebb és nagyobb gyárak, akik várják a környékbeli munkaerőt, így a korábbi munkanélküliség a töredékére csökkent. A település gazdasági ereje a mezőgazdaságban is rejlik a föld jó adottságai miatt. Régi hagyománya van a településen a borászatnak is.

Szolgáltató jellegű kereskedelmi és idegenforgalmi vállalkozások is indultak, de a tartós keresletet biztosító, fejlődés alapját képező iparosodás elmaradt, csak néhány kisebb vállalkozás működik. Megélhetést nyújthat még a falusi turizmusban rejlő lehetőségek felismerése, köszönhetően a természeti és kulturális adottságainknak.

A kultúra mindenki számára elérhető, ugyanis rendezvényeink mindenkit próbálnak megszólítani, szem előtt tartva a közösségfejlesztést.

A település honlapja: www.domoszló.hu.

Önkormányzati információs helyi kiadvány: Domoszlói Hírmondó.

Domoszló település alapvető problémája a demográfiai helyzete. A változás a tárgyévi adatok változását mutatja az előző év adatahoz képest. A településen a lakónépesség a vizsgált években hol emelkedést, hol csökkenést mutat, de összességében a 2016. évi és a 2021. évi adatok megegyeznek.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	1 916	bázis év
2017	1 899	99,11%
2018	1 902	100,16%
2019	1 893	99,53%
2020	1 873	98,94%
2021	1 916	102,30%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

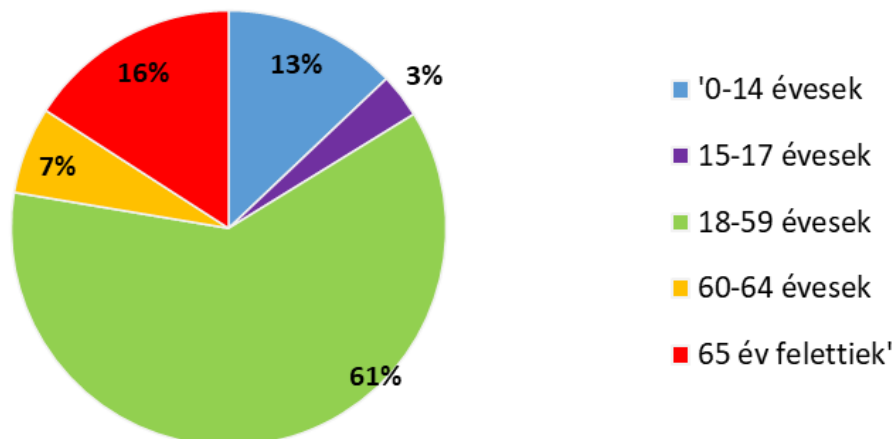
A következő táblázatban 2019. évben a településen bejelentett lakóhellyel rendelkező állandó népesség kor és nem szerint kerül bemutatásra. Látható, hogy a településen a nők száma összességében meghaladja a férfiak számát, de a különböző korosztályokban eltérő az arány. Míg a 0-59 évesek között több a férfi, addig a 60 év fölöttiek között a nők száma haladja meg a férfiak számát. Kiemelkedik a különbség a 65 év felettek korosztályában, ahol az összes lakos több, mint 65 %-a nő. Ez azt mutatja, hogy az elöregedés inkább a nők csoportját érinti. Az életkor szerinti bontás segítséget nyújt az esélyegyenlőség különböző célcsoportjainak beazonosításában.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

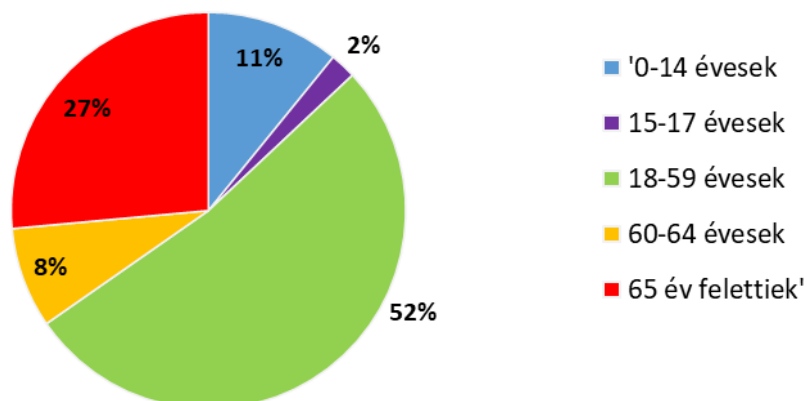
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	912	1 036	1948	46,82%	53,18%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			40	2,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	118	113	231	6,06%	5,80%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	22	52	1,54%	1,13%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	560	542	1102	28,75%	27,82%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	59	85	144	3,03%	4,36%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	145	274	419	7,44%	14,07%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

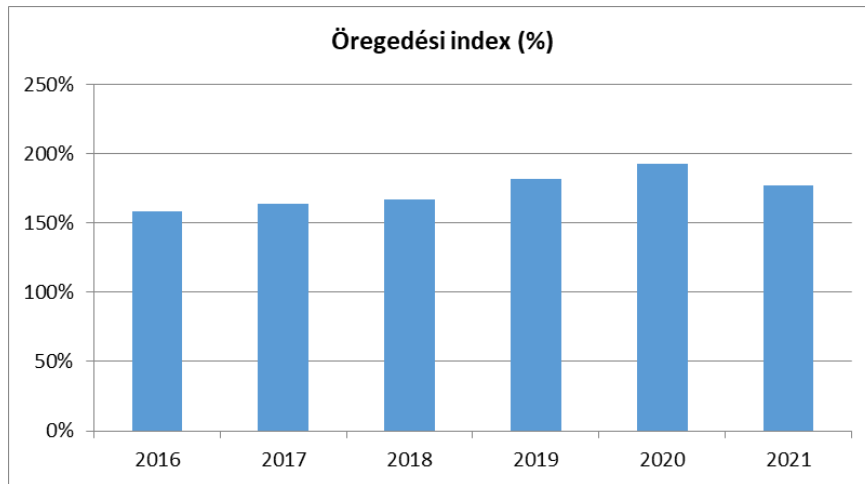

Domoszló település lakosságát vizsgálva, hullámzó öregedési index figyelhető meg. A népegykezerkezeten belül az idősök száma 2016-tól hol emelkedik, hol csökken, a vizsgált időszakban 31 fővel emelkedett. Eközben a 0-14 éves korosztály a 2016-tól 2020-ig folyamatosan csökken, majd 2021-re némileg emelkedik, összességében 9 fővel csökken a bázisévhez képest. Így az öregedési index a vizsgált időszak alatt összességében mindegy 18%-os emelkedést mutat, ami szerint Domoszló település lakosságában előregedési folyamata figyelhető meg. Emiatt az idősök fokozottabb ellátására van szükség. A nyugdíjasok között magas az egyszemélyes háztartások száma, ez az életminőségük romlásához vezethet, minden költséget egy nyugdíjból kell fizetni. Fokozott figyelmet kell fordítani az egyedül élő idősök biztonságérzetének megőrzéséhez. Az önkormányzat régóta figyelemmel kíséri a helyzetüket, szükség esetén étkezést, házi segítségnyújtást biztosít számukra. A településen működő nyugdíjas egyesület is próbálja összefogni az idősöket, lehetőséget biztosítva a közös időtöltésre, kirándulásokon színházlátogatásokon, egyéb rendezvényeken való részvételre.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	395	250	158,00%
2017	399	244	163,52%
2018	397	238	166,81%
2019	419	231	181,39%
2020	429	223	192,38%
2021	426	241	176,76%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település vonzerejét jelzi a vándorlások egymáshoz viszonyított aránya. A negatív adat azt jelenti, hogy a településen az elvándorlás jellemző. Domszló település lakosságmegtartó képessége közepesnek mondható 2016. év és 2020. év között, évről évre változó, hogy a beköltözők vagy az elköltözők száma nagyobb. Ehhez képest a 2021. év kiemelkedőnek mondható, hiszen az odavándorlók száma számottevően meghaladja az elvándorlók számát. Ez mindenképpen pozitív előrejelzés lehet, a település erős vonzerejét mutatja. Habár a városoktól kicsit távol vagyunk, de a település környezete, a munkalehetőségek közelsége idecsalogatja az új otthonot keresőket.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-5,19
2017	3,15
2018	8,95
2019	2,11
2020	-3,72
2021	27,45

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élveszületések és a halálozások különbözete. A természetes szaporodás vizsgálata során megállapítható, hogy a halálozások száma a vizsgált időszak minden évében meghaladja az élveszületések számát meghaladja a vizsgált időszakban, ami önmagában a lakosság szám folyamatos csökkenését idézheti elő.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-3,12
2017	-11,53
2018	-6,84
2019	-6,32
2020	-5,84
2021	-3,69

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A bemutatott demográfiai adatok alapján megállapítható, hogy a lakónépesség az öt éves vizsgált időszakban (2016-ban és 2021-ben is 1916 fő) pontosan ugyanannyi. Ennek oka lehet, hogy az élve születések számának csökkenésével párhuzamosan nő ugyan a halálozási ráta, de a belföldi vándorlások számát vizsgálva megállapítható, hogy az odavándorlások száma meghaladja az elvándorlásokat. A kettőnek a változása együttesen eredményezi azt, hogy a lakónépesség száma megegyezik a vizsgált időszak első és utolsó évében.

Ezen kívül a számok azt mutatják, hogy a korábbi migrációs folyamat megállni látszik. A népesség mindenféle elemzése alapján megállapítható, hogy a család szerepe nagyon fontos a gyermek életében, hiszen a legfőbb feladatok, a gyermekről való gondoskodás, személyiségfejlődésének pozitív irányítása, biztonságérzetének megteremtése családi kötelékek között valósítható meg. Nem mindegy, hogy a gyermek egyszülős családban vagy hagyományos családban nő fel, ahol mind az apa, mind az anya szerep elkülönül egymástól.

Ezért kell a család fontosságát hangsúlyozni, amelyben egyaránt részt kell venni az intézményeknek, a gyermekjóléti szolgálatnak, az önkormányzatnak, a gyámhatóságnak, valamint a civil szervezeteknek.

Értékeink, küldetésünk

Domoszló Község Önkormányzata lehetőségeinek megfelelően megtesz mindent annak érdekében, hogy polgárai számára biztosítani tudja az egyenlő esélyeket az élet valamennyi területén. Kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a fogyatékkal - és mélyszegénységben élők helyzetére. Célunk, hogy a különböző társadalmi csoportok tagjai számára elősegítsük az esélyegyenlőséget és megelőzzük a hátrányos megkülönböztetést. Kiemelt figyelmet kívánunk fordítani arra, hogy mindenkinek egyenlő esélye legyen a munkavállalásra, a tanulásra, a jó minőségű szolgáltatásokra, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal élő, milyen a származása vagy anyagi helyzete. Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség megvalósítása mindenki számára fontos érték. Megvalósítása azt a célt szolgálja, hogy minden helyi állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Domoszló település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén

a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Célunk olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- elősegítik a hátrányok hatásainak mérséklését pénzületi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A településen az esélyegyenlőség megvalósulását szolgálja képviselő-testület által elfogadott, települési támogatásokról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 7/2021. (VIII. 30.) önkormányzati rendelete, mely által biztosítottak a községben élő hátrányos helyzetű személyek számára a törvény által meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások.

Ezen területen felhasználható pénzeszközök a költségvetési koncepcióban kerülnek meghatározásra. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. §-a értelmében a jegyző minden évben elkészíti a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót, melyet a polgármester nyújt be a képviselő-testületnek, majd a testület fogadja el rendelet formájában.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján a települési önkormányzatok a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Möt. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör hatékonyabb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Az önkormányzat jogszabályban meghatározott alapellátásokat, szolgáltatásokat, mint étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat 2015. évig az Abasári Intézményfenntartó Társulás révén, majd 2016. évről a Domoszlói Szociális Alapszolgáltatási Központ biztosítja.

A település tagja a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás Kistérségi Humán Szolgáltató Központ Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központnak, melynek keretében biztosított a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a hajléktalanok ellátása, fogyatékosok nappali ellátása, gyermekek átmeneti gondozása, családok átmeneti gondozása, pszichiátriai és szenvedélybetegség ellátása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk a beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait, a KSH és a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatbázisait és kutatási anyagait.

Vannak olyan területek (fogyatékos személyek száma, összetétele, kiskorú gyermekek részére óvodában és iskolában nyújtott kedvezmények, roma családok száma, stb.) melyről pontos adatok nem állnak rendelkezésre. Ezen csoportok és területek problémáinak helyes meghatározásához helyi adatgyűjtés szükséges.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység fogalma a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás szerint a következő: „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység fogalma azt jelenti, amikor emberek tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte egyáltalán nincs esélyük arra, hogy ebből a helyzetükből önerőből kilépjenek. Egyik legsúlyosabb probléma a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, aminek következménye a tanulás, foglalkoztatás, egészségügyi szolgáltatások területeiről való kiszorulást.

A szegénység összetett jelenség, okai között szerepelnek a különböző társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Magyarországon a szegénység elleni küzdelem alapdokumentuma a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – Mélyszegénység, Gyermekszegénység, Romák – 2011-2020 (NTFS). Az NTFS kiemeli, hogy a szegénység korántsem csak a romákat sújtja, de a szegények között arányaiban többen tartoznak a roma népességhez, ezért az ő felzárkózásukra külön hangsúlyt kell helyezni.

Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a szegénység leküzdését célzó programok többségéről – részben adatvédelmi okok miatt – nem készül, nem is készülhet olyan nyilvántartás, amely bemutatná, hogy a célcsoportban milyen arányban vannak romák, így ilyen kimutatásokkal Domoszló település sem rendelkezik.

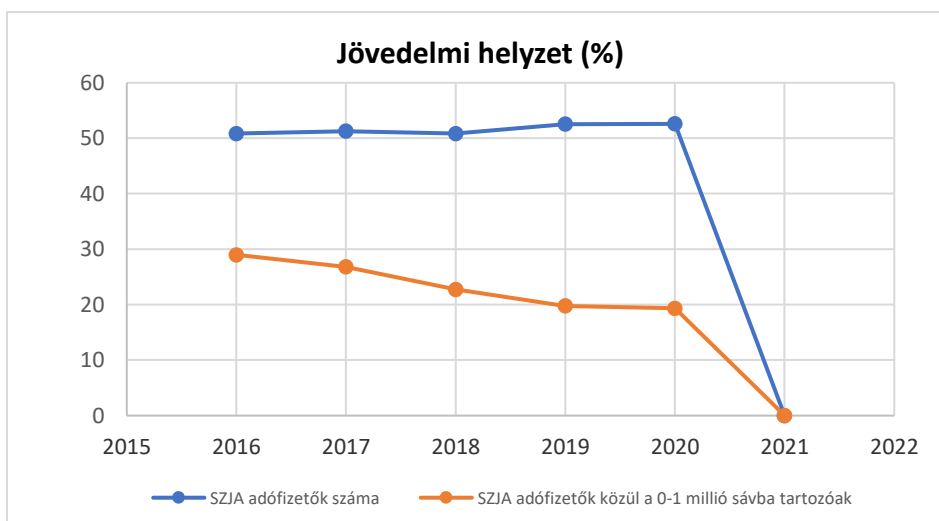
Elsődleges cél, hogy a mélyszegénységben élő családokban növekedjen a munkajövedelemmel rendelkezők száma, amelyhez több – az Európai Unió támogatásával megvalósuló – projekt is hozzájárulhat. A helyzet megváltoztatásának fókuszában a gyermekek állnak. Javítani kell a hátrányos helyzetű gyermek eredményességét a köznevelésben, csökkenteni a lemorzsolódást, növelni kell a szakmai végzettséget szerzők számát.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Annak megítélése, behatárolása, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, teljesen eltérő lehet. Gyakran használt fogalom a létminimum, amely szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg 124 000 Ft körül alakul. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 35-40 %-át teszi ki. Ennyi embert a szociális ellátások folyósításával nem lehet eltartani, így a mélyszegénység határát az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege – ez jelenleg 28 500 Ft- alatti jövedelemnél húzzák meg.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	50,83	28,97
2017	51,27	26,79
2018	50,84	22,73
2019	52,52	19,75
2020	52,58	19,31
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő személyek jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata a KSH által gyűjtött, valamint önkormányzati adatgyűjtés segítségével kerül bemutatásra.

A településen 93 egyéni vállalkozó véget tevékenységet, ebből domoszlói székhelyű 86 fő. A társas vállalkozók száma 63, ebből domoszlói székhelyű 32, míg a mezőgazdasági kistermelők száma 15.

6 magán szálláshely van a településen.

Vagyoni helyzet értékelése során megállapítható, hogy a községben 956 lakóház van, melynek alapján átlagosan 2 fő lakik egy lakásban. A gépjárművek számáról nincs adatunk, mert a nyilvántartás átkerült a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatáskörébe.

A településen élők eladósodottságára vonatkozóan releváns adatok nem állnak rendelkezésre, azonban több család esetében került sor kedvezőtlen hitelfelvétel miatt házuk elárverezésére.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A térség legnagyobb foglalkoztatója a Mátrai Erőmű Zrt. Emellett az elmúlt években egyre több vállalat nyitotta meg kapuit a munkavállalók előtt Gyöngyösön, Hatvanban, Visontán. A részükről jelentkező munkaerő igény miatt a település aktív korú lakosságának munkaerő-piaci mutatói viszonylag kedvezőek

A településen nagyobb ipari üzemek nincsenek jelen, azonban néhány vállalkozás sikereinek köszönhetően a helyben foglalkoztatottak száma nem elhanyagolható (például SLV-METAL Kft, PROMT 94 Kft, M-R Készház Kft).

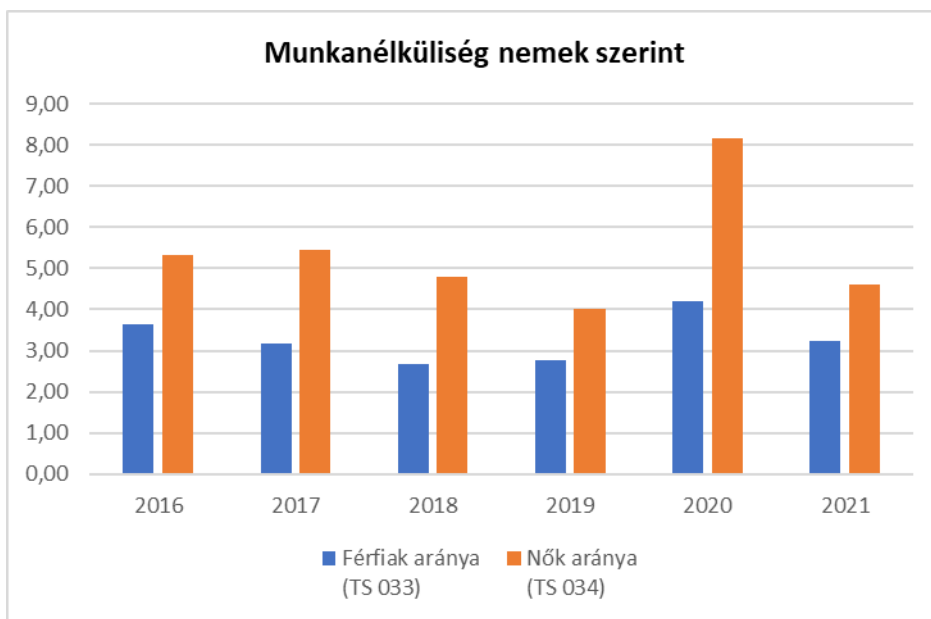
Kereskedelem és szolgáltatás: a település lakosságának napi szükségleteit élelmiszerboltok, cukrászat, üzemanyag töltőállomás, virágüzlet, mezőgazdasági bolt, építőanyag kereskedés, vendéglátóipari egységek biztosítják. Ezen kívül a helyi piacon heti rendszerességgel zöldségárusítás, hentesáru árusítás, illetve ruházat és vegyes cikk árusítás van.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A számok mutatják a teljes népességhez képest a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek arányát, annak változását az elmúlt 5 év alatt. A regisztrált munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat, min a nő, mind a férfiak tekintetében. Ez egyrészt azzal magyarázható, hogy egyre bővül a lehetséges munkahelyek száma, ezzel párhuzamosan a szociálpolitikai intézkedéseknek, a Kormány által bevezetett módosításoknak köszönhetően a nyilvántartott álláskereső nagy része valóban megpróbál munkát találni. Vannak azonban olyan munkanélküliek is, akik különböző okok miatt nem is akarnak elhelyezkedni, csupán a kapott támogatás miatt vállalják az együttműködést a Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályával.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	3,63	5,32	4,48%
2017	3,17	5,45	4,31%
2018	2,68	4,80	3,74%
2019	2,77	4,01	3,39%
2020	4,20	8,15	6,18%
2021	3,25	4,60	3,93%

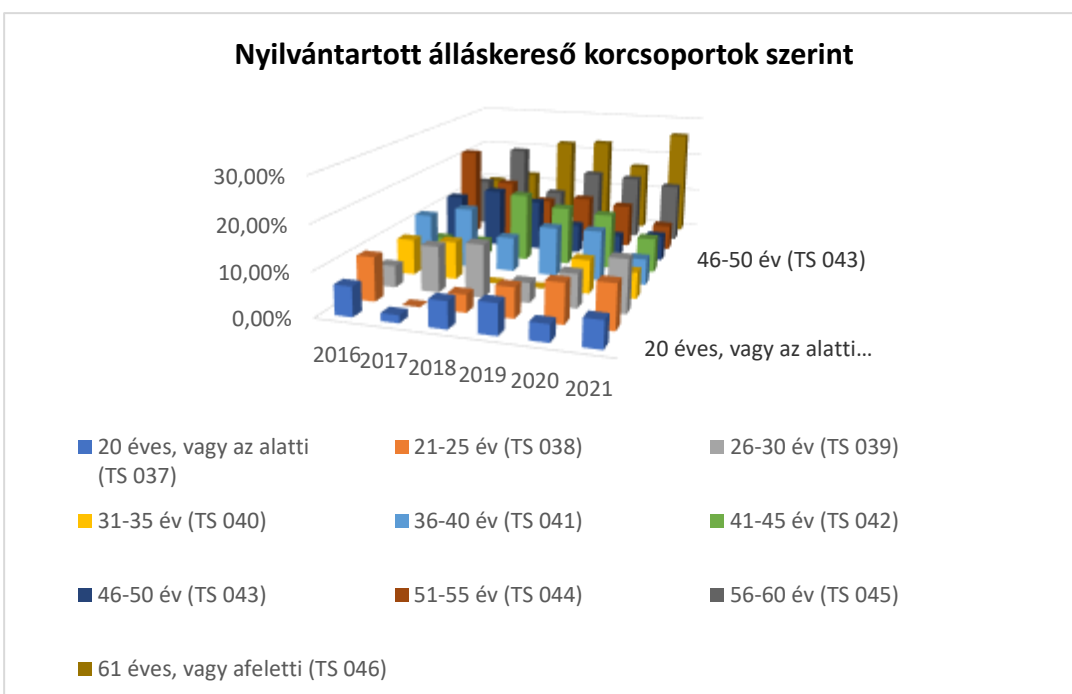
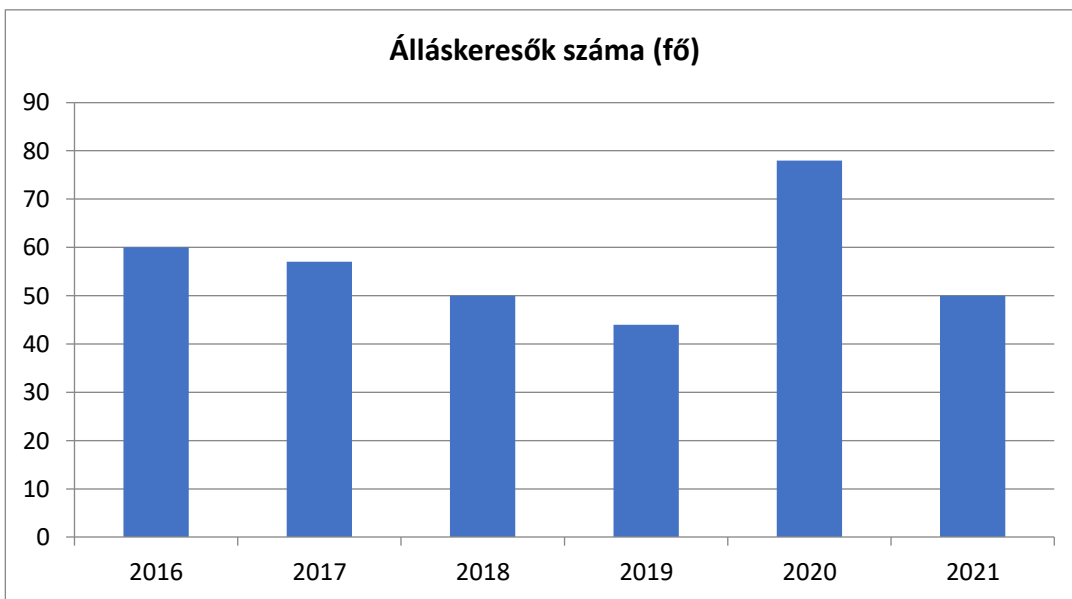
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		60	57	50	44	78
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	4,00	1,00	3,00	3,00	3,00	3,00
	%	6,67%	1,75%	6,00%	6,82%	3,85%	6,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	6,00	0,00	2,00	3,00	7,00	5,00
	%	10,00%	0,00%	4,00%	6,82%	8,97%	10,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	3,00	6,00	6,00	2,00	6,00	6,00
	%	5,00%	10,53%	12,00%	4,55%	7,69%	12,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	5,00	5,00	0,00	0,00	6,00	3,00
	%	8,33%	8,77%	0,00%	0,00%	7,69%	6,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	7,00	8,00	4,00	5,00	9,00	3,00
	%	11,67%	14,04%	8,00%	11,36%	11,54%	6,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	2,00	8,00	6,00	10,00	4,00
	%	3,33%	3,51%	16,00%	13,64%	12,82%	8,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	7,00	8,00	6,00	3,00	4,00	3,00
	%	11,67%	14,04%	12,00%	6,82%	5,13%	6,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	13,00	8,00	5,00	5,00	8,00	3,00
	%	21,67%	14,04%	10,00%	11,36%	10,26%	6,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	7,00	12,00	5,00	7,00	12,00	7,00
	%	11,67%	21,05%	10,00%	15,91%	15,38%	14,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6,00	7,00	11,00	10,00	13,00	13,00
	%	10,00%	12,28%	22,00%	22,73%	16,67%	26,00%

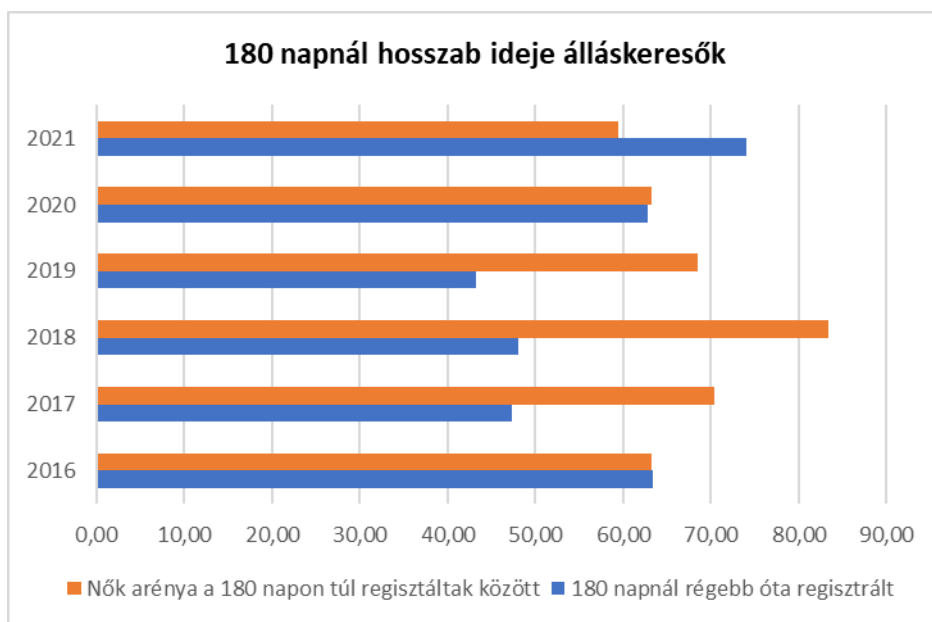
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napon túl nyilvántartott munkanélküliek tekintetében lényegesen több nők száma, mint a férfiaké. Ennek magyarázata lehet, hogy a férfiak rövidebb idő alatt tudnak elhelyezkedni, mint a nők, több munkahely várja őket. Emellett a Heves Vármegyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzések folytán a munkanélküli férfiak nagyobb eséllyel indultak a munkaerőpiacon és sikeresebben tudtak visszakerülni a munka világába.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	63,33	63,16
2017	47,37	70,37
2018	48,00	83,33
2019	43,18	68,42
2020	62,82	63,27
2021	74,00	59,46

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

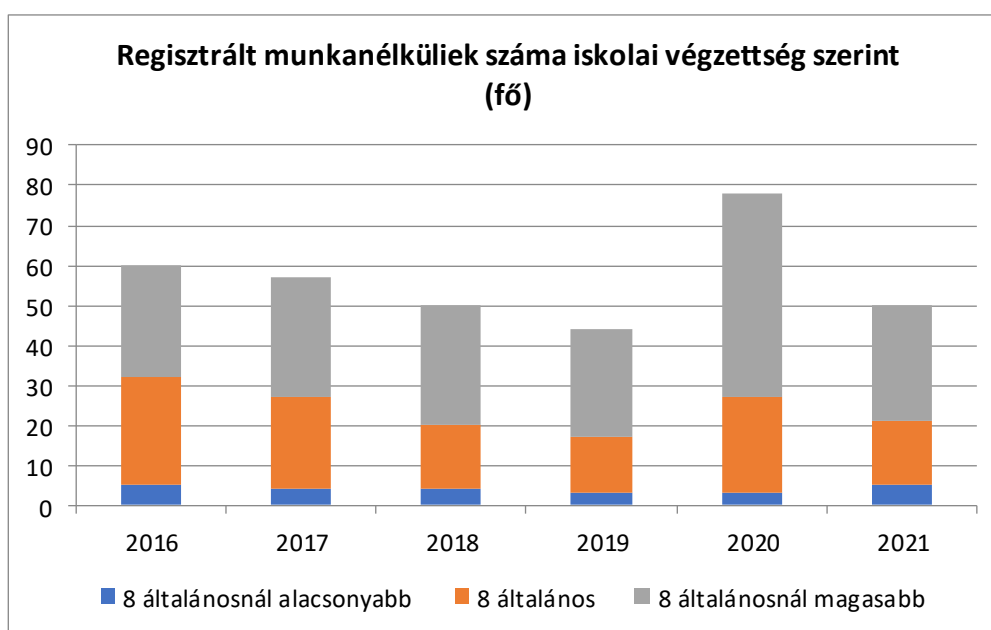
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A 3.2.4. számú táblázat mutatja a regisztrált munkanélküli, nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti megoszlását. Ez az adat fontos lehet az esetleges képzések szervezéskor, hiszen ez mutatja, hogy milyen programokat kell szervezni. Amennyiben az alacsony iskolázottság jellemző, érdemes lehet a felnőttoktatás keretein belül elősegíteni a végzettség megszerzését.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	60	5	8,33%	27	45,00%	28	46,67%
2017	57	4	7,02%	23	40,35%	30	52,63%
2018	50	4	8,00%	16	32,00%	30	60,00%
2019	44	3	6,82%	14	31,82%	27	61,36%
2020	78	3	3,85%	24	30,77%	51	65,38%
2021	50	5	10,00%	16	32,00%	29	58,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen a regisztrált munkanélküliek, nyilvántartott álláskeresők száma csökkenést mutat, a vizsgált időszakban 60 főről 50 főre csökkent. Viszont a képzettségeket tekintve eltérés mutatkozik, még ha nem is számottevően. A 8 általánosanál alacsonyabb végzettségűek száma ugyanannyi 2016-ban, mint 2021-ben. Közben 2020-ig csökkenés volt látható, de 2021-ben ismét emelkedett. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma határozottan csökkent 11 fővel, míg a 8 általánosanál magasabb iskolai végzettségűek száma 1 fővel emelkedett a vizsgált évek tekintetében. A szakképzettséggel nem rendelkezők esetében megoldást jelenthet a szezonális mezőgazdasági munka, azonban ez tartós, biztos jövedelmet nem jelent számukra. A környéken megjelent több nagyvállalat, amely két-három műszakban kínál összeszerelő gyári munkát. Ezek azonban elsősorban erős fizikai állóképességgel rendelkező munkavállalókat keresnek. A település foglalkoztatási problémáit elsősorban a pályakezdő munkanélküliek, illetve a nyugdíjkorhatárt még el nem érő 45-60 éves korosztály elhelyezkedési nehézségei jelentik.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya befolyásolja.

A bemutatott adatok alapján elmondható, hogy a munkanélküli lakosság közel fele nem rendelkezik a munkaerő-piac által megkövetelt alapfokú, illetve középfokú iskolai végzettséggel. Ennek következményeként megállapítható, hogy az alacsony iskolázottság nagymértékben nehezítheti, ezen csoport elhelyezkedési lehetőségeit.

A munkanélküliségi ráta megfelel az országos átlagnak, azonban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek arány igen magas. A tartósan munkanélküliek magas száma tartósítja a szegénységet, hiszen ezek a családok csak egy minimális összegű ellátásban részesülnek. Az ilyen családok életszínvonala hosszú időn keresztül nem kielégítő, mivel a legtöbb esetben nincsenek pénzügyi tartalékok, amivel pótolni lehetne a kieső jövedelmet.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Az alacsony végzettséggel rendelkező aktív korú nem foglalkoztatott személyek egyik leghatékonyabb munkalehetősége a közfoglalkoztatás. A községben a közfoglalkoztatás keretein belül foglalkoztatottak száma egyre csökken, a vizsgált 5 éves időtartam alatt mintegy a negyedére esett vissza.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	23	22
2017	16	15
2018	17	9
2019	14	6
2020	41	5
2021	9	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A minél szélesebb körű foglalkoztatás érdekében az önkormányzat folyamatosan együttműködik a Heves Vármegyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. A közfoglalkoztatottak létszámából megállapítható, hogy az Önkormányzat kihasználja a közfoglalkoztatási program által nyújtott lehetőségeket, ezzel igyekszik, ezen réteg számára a kiszámítható jövedelem biztosításával életszínvonalukat növelni, valamint visszavezetni őket a munka világába. Közfoglalkoztatás során leginkább a közterületek és közintézmények takarítására, parkgondozásra kerül sor. Emellett gondot fordítanak a patakmeder, árokrendszer takarítására is a lehetőségek szerint.

Korábbi évek gyakorlata alapján a közfoglalkoztatásba való bevonás elsősorban az Önkormányzatnál valósult meg. Ez a szemlélet 2012. évtől jelentősen megváltozott és néhány éven keresztül az aktív korúak ellátásban részesülő foglalkoztatást helyettesítő támogatáson lévő alacsony képzettségű személyek hosszabb időtartamra a Vízügyi Zrt- nél, vagy Egererdő Zrt-nél is munkaviszonyt létesítettek. Pár éve viszont ismét szinte csak az Önkormányzat foglalkoztat közfoglalkoztatottakat.

Nyilvántartásunk nincs arról, hogy a közfoglalkoztatásból hány fő tudott visszakerülni a munka világába, de néhányról van tudomásunk.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői: közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

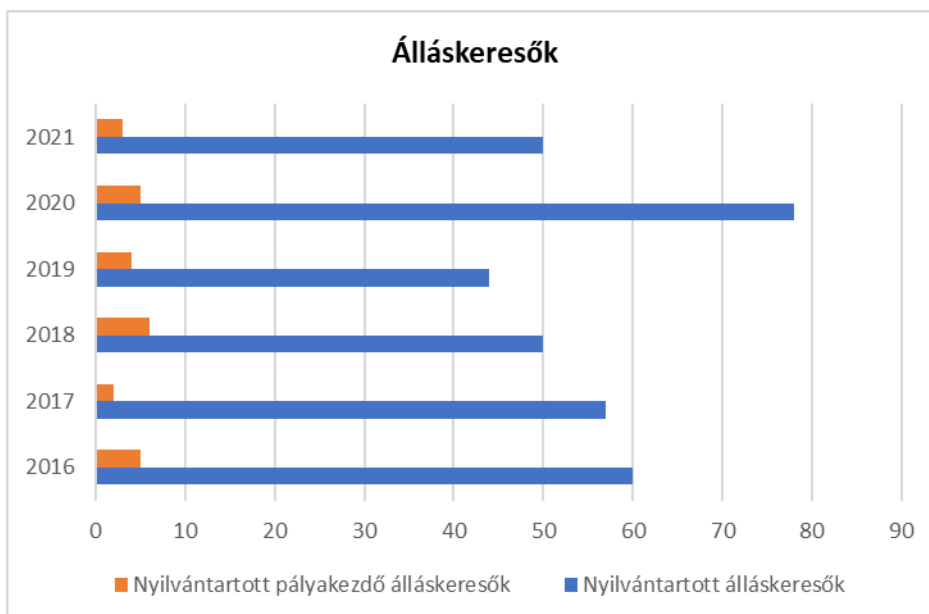
A közlekedési lehetőségekről elmondható, hogy a nem túl sok helyi munkalehetőség mellett a közeli vállalatok, vállalkozások elérhetősége saját gépjárművel, illetve autóbusz közlekedéssel is megoldható. Több munkahely saját autóbusszaival szállítja a dolgozókat a műszakbeosztásokhoz igazodva. Az egyik legközelebbi munkahely gépkocsival 10 perc, autóbusszal 25 perc alatt érhető el.

Az önkormányzat évek óta részt vesz a Nyári diákmunka programban, mellyel több helybéli fiatal munkalehetőséghez és jövedelemhez jut.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	60	5
2017	57	2
2018	50	6
2019	44	4
2020	78	5
2021	50	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból megállapítható, hogy nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált időszak első évéhez képest az utolsó évre 10 fővel, 17 %-kal csökkent, ezzel együtt a nyilvántartott pályakezdők aránya is csökkent az álláskeresőkön belül: 2016-ban a nyilvántartott álláskeresők 8 %-a volt pályakezdő, 2021-ben már csak a 6%-a.

A településen nincsenek a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások nincsenek, talán a közfoglalkoztatás az, amely valamelyest igyekszik a munkaerő-piacra való visszatérést elősegíteni.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénységben élőket jelenleg közfoglalkoztatás keretein belül tudja alkalmazni az önkormányzat évente néhány hónapra.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívok együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazzák, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a

munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőital nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltatott roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni.” ... „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.” (Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/dizskriminacioafoglalk.htm>)

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

Domoszló településen a magukat romának valló emberek a közfoglalkoztatásban ugyanolyan munkafeltételek között, ugyanúgy a rendelkezésükre álló eszközökkel dolgoznak, mint a magukat nem romának vallók. A dolgozók együtt, csoportban kötelesek elvégezni a rájuk bízott munkát. Sem a közfoglalkoztatás alatt, sem egyéb foglalkoztatás terén Domoszlón eddig még soha nem volt példa hátrányos megkülönböztetésre. Erre vonatkozóan sem bejelentés, sem vizsgálat nem volt az Önkormányzattal szemben.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei;

A digitalizáció folyamatos fejlődése miatt megnövekedett otthoni és munkahelyi számítógép-, mobilkészülék- és internethasználat megköveteli a kommunikációs eszközök használatával kapcsolatos ismeretek megszerzését, folyamatos bővítését. A digitális írástudás elengedhetetlen feltétele életünknek, a magán- és hivatalos ügyek intézésének, az oktatásnak és munkaerőpiacon való részvételnek, a szabadidős tevékenységek végzésének. Az önkormányzat az igények felmérése után megkeresi a pályázati és egyéb lehetőségeket arra, hogy minél szélesebb körben hozzáférést tudjanak biztosítani a digitális, informatikai ismeretek megszerzéséhez minden korosztály számára.

Az informatikai eszközökkel nem rendelkezők számára a helyi könyvtárban a hozzáférés ingyenesen biztosított.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	60	4,72%	11	18,33%
2017	57	4,54%	18	31,58%
2018	50	3,95%	12	24,00%
2019	44	3,54%	15	34,09%
2020	78	6,39%	21	26,92%
2021	50	4,00%	16	32,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkaerő-piaci szolgáltatások:

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsgégi) foglalkoztatási tanácsadás,
- munkaközvetítés.

Álláskeresési járadékra az a személy jogosult, aki

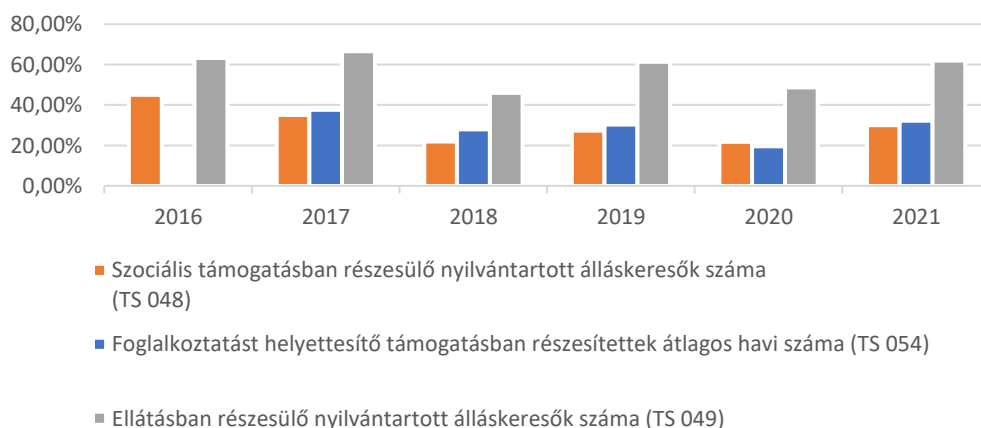
- álláskereső,
- a kérelmét megelőző 3 évben legalább 360 nap jogszerző idővel rendelkezik,
- illetve munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	27	45,00%	n.a.	-	38	63,33%
2017	20	35,09%	21	37,65%	38	66,67%
2018	11	22,00%	14	27,90%	23	46,00%
2019	12	27,27%	13	30,36%	27	61,36%
2020	17	21,79%	15	19,63%	38	48,72%
2021	15	30,00%	16	32,16%	31	62,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

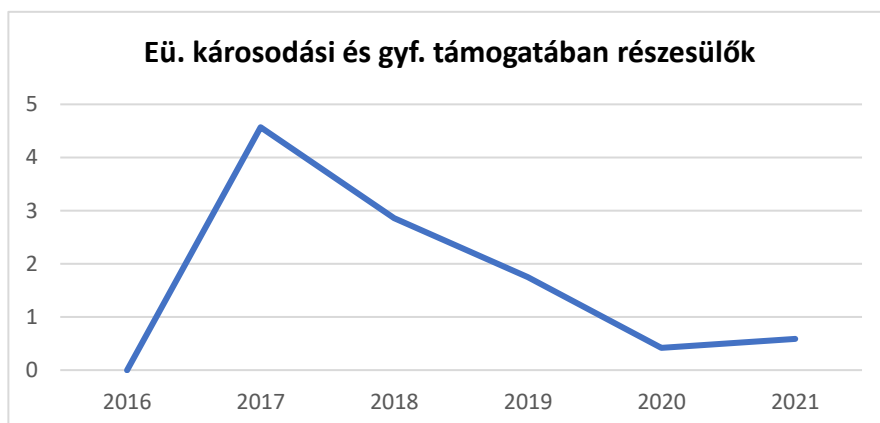
Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	5
2018	3
2019	2
2020	0
2021	1

Forrás: TeIR, KSH

A településen az álláskeresési ellátásban részesülők száma 2016-2020-ig csökkent, majd 2020-ban drasztikusan megemelkedett, majd ismét erőteljesen csökkent, 2021-ben 50 főre esett vissza a kezdeti, 2016. évi 60 főről. Amíg a nyilvántartott álláskeresők száma összességében csökkent a vizsgált 5 év alatt, addig az álláskeresési ellátásban részesülők száma erőteljes ingadozások mellett 2021-re 11 főről 16 főre emelkedett. A kormányzat munkahelyteremtő programjainak köszönhetően Domoszlón is egyre többen tudnak elhelyezkedni, ez is elősegítette a nyilvántartott álláskeresők számának csökkenését. Az egyre gyarapodó munkalehetőségnek köszönhetően az aktív korúak közül sokan döntenek a munkahely váltás mellett, jobb anyagi vagy munkahelyi körülmények reményében. A két munkahely közötti időszakra sokan veszik igénybe a foglalkoztatási hivatalok által nyújtott álláskeresési járadékot, ezzel is magyarázható a nagyobb létszám.

Az álláskeresők egyéb ellátási formáiban részesülők száma egyértelmű csökkenést mutat a vizsgált időszak alatt.

A nyilvántartott álláskeresők számát vizsgálva látható, hogy 2021. évben az 50 fő álláskeresőből 15 fő kap szociális támogatást, 16 fő pedig foglalkoztatást helyettesítő támogatást. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban 19 fő álláskereső nem részesül semmilyen ellátási formában. Ezek a személyek vagy jövedelmi helyzetük alapján vagy azon szabályozás miatt kerülnek ki a szociális ellátó rendszerből, hogy egy családból egy időben csak egy személy jogosult igénybe venni a Járási Hivatalnál az ellátást. De vannak olyanok is köztük, akik egyáltalán nem regisztráltják magukat a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán, mert az rendszeres jelentkezési kötelezettséggel jár, illetve a felajánlott munkát - alapos elutasítási indoklás hiányában - el kell fogadniuk az álláskeresőknek. Ez visszatartja azokat, akik egyáltalán nem akarnak munkába állni, így inkább nem is regisztráltják magukat a Foglalkoztatási Osztályon.

Az aktív korúak ellátásának típusai:

1. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
2. Foglalkoztatást helyettesítő támogatás

1. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult:

- aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

2. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult:

akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, és nem jogosult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét (amennyiben még nem nyilvántartott álláskereső), valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni. Az együttműködés keretében az álláskereső rendszeresen, az illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztálya által megadott időpontban személyesen felkeresi a járási hivatal foglalkoztatási osztályát, elfogadja a felajánlott munkát, képzési lehetőséget, munkaerőpiaci szolgáltatást, munkaerőpiaci programban való részvételt és önállóan is aktívan keres munkát. A jogosultságot megállapító szerv a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság feltételeinek fennállását évente legalább egyszer felülvizsgálja.

Domoszló településen az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma évről évre csökkent, 2021-ben mindössze 1 fő részesült ebben a támogatásban.

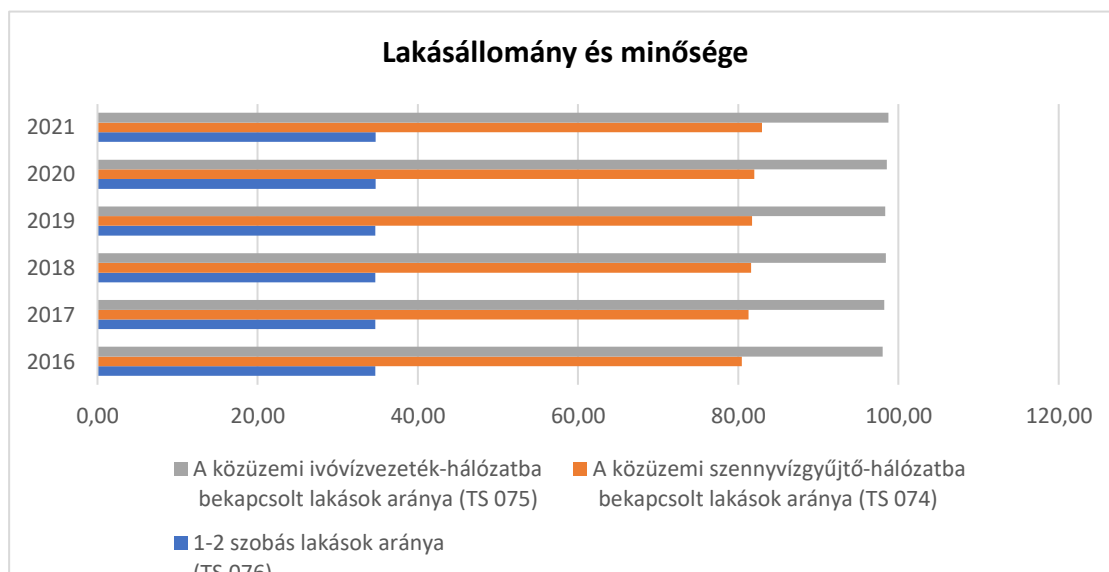
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A településen a nyilvántartott adatok alapján 2016 – 2021. években 1 db lakással csökkent az állomány, valószínűleg lebontásra került. Új lakás építésére nem került sor. Jelenleg 956 lakás céljára használt ingatlan van. Elégtelen lakhatási körülményekre vonatkozóan pontos adatok nem állnak rendelkezésre, azonban kijelenthető, hogy vannak rossz állapotú ingatlanok, melyek sok esetben lakatlanok.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	957	0	0,00	34,69	80,46	98,01
2017	957	0	0,00	34,69	81,30	98,22
2018	957	0	0,00	34,69	81,61	98,43
2019	957	0	0,00	34,69	81,71	98,33
2020	956	0	0,00	34,73	82,01	98,54
2021	956	0	0,00	34,73	82,95	98,74

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásállomány mintegy egyharmadát az 1-2 szobás házak alkotják, a többi ennél nagyobb. Elmondható, hogy a közüemi ivóvízvezeték-hálózatba az ingatlanok több, mint 98%-a bekapcsolódott, míg a szennyvízhálózatba több, mint 82%.

Domoszló településen hajléktalan személyek ellátására nem volt szükség, azonban amennyiben ilyen igény jelentkezne, akkor Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás révén a hajléktalanok ellátása is megoldható lenne Gyöngyösön, a Hajléktalanok Gondozóházában.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

A település lakosainak lakhatását segítette korábban a lakásfenntartási támogatás volt, majd a lakhatási települési támogatás. Ennél a támogatási formánál a rászoruló családok számára megállapított összeg az igénylők jövedelmétől függően természetbeni támogatásként került átutalásra a szolgáltatók felé. Ezt a támogatási formát a képviselő-testület megszüntette.

A lakosság lakhatásával kapcsolatos eladósodásról szintén nem állnak rendelkezésre pontos adatok, de elmondások alapján valószínűsíthető, hogy a szolgáltatók több háztartásban kikapcsolták az áramot és gázt, valamint a kedvezőtlen hitelfelvetelek miatt az ingatlanok árverezésre, illetve a Nemzeti Eszközkezelő részére történő felajánlására is több esetben sor került.

a) bérlakás-állomány;

A lakásállomány feltérképezésénél a bérlakás állomány vizsgálata, illetve a lakáscélra nem használt lakóingatlanok vizsgálata során megállapítható, hogy önkormányzati szociális bérlakás nincs a településen, helyi önkormányzati eszköz nem áll rendelkezésre a helyzet megváltoztatására.

Elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számáról nem rendelkezünk információval.

3.4.2. számú táblázat - Bérletlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérletlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	957	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	957	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	957	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	957	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	956	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	956	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás;

A településen szociális lakásállomány nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok;

Nem jellemző a településen.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság;

Nem releváns.

e) lakhatást segítő támogatások;

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	1 174
2018	n.a.	537
2019	n.a.	760
2020	n.a.	756
2021	n.a.	729

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Habár konkrétan a lakhatást segítő település támogatás nincs a településen, az önkormányzat minden évben támogatja a 65 évnél idősebbeket, az óvodás, iskolás gyermeket nevelő családokat, az újszülötteket. Ezeket a támogatásokat a lakhatás elősegítésére is lehet fordítani. Emellett a rendkívüli élethelyzetbe került lakosok rendkívüli települési támogatás iránti kérelemmel is fordulhatnak a képviselő-testülethez.

f) eladósodottság;

Az önkormányzat nem rendelkezik számadatokkal az eladósodottságról, de az biztosan elmondható, hogy napjainkban komoly gondot okoz, különösen a hátrányos helyzetűek, munkanélküliek, alacsony jövedelemmel rendelkezők, többgyermekesek, romák körében.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása;

Domoszló településen a közműellátottság megfelelő, az áramellátás, a vízszolgáltatás, a szennyvízelvezetés működése biztosított. A távközlési cégek korszerű, igényeket kielégítő szolgáltatást nyújtanak. Vasúthálózat nincs a településen, a közösségi közlekedés autóbuszok igénybevételével valósul meg. Gyöngyös, illetve Eger irányába is elegendő menetrend szerinti járatot biztosít a Volánbusz Zrt., a településen 3 helyen van buszmegálló. A település külterületén és nem lakóövezetben 3 db lakóingatlan van. A megközelíthetőségük a településről jó, burkolt úton lehetséges. Közműellátottságuk kielégítő, árammal ellátottak, a vizet fúrt kútból nyerik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

A szegregátumoknak két típusa van:

- a településbe ágyazódó szegregált területek
- a településtől elkülönült, alapvetően nem lakóterületekbe ékelődött szegregátumok.

Domoszló településen telep és szegregátum nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az egészségügyi szolgáltatás vizsgálatakor megfigyelhetjük, hogy településen biztosított a helyi lakosság számára az orvosi alapellátás, azonban gyermekorvosi rendelés nincs. Betöltetlen orvosi praxis a községben nincs. Szakellátás igénybevételére Gyöngyösön van lehetőség.

Az egészségügyi ellátás az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás biztosított.

A továbbiakban a településen megtalálható egészségügyi szolgáltató rendszer

- gyógyszerár
- orvosi és fogorvosi szolgáltatás
- védőnői szolgálat

bemutatása következik.

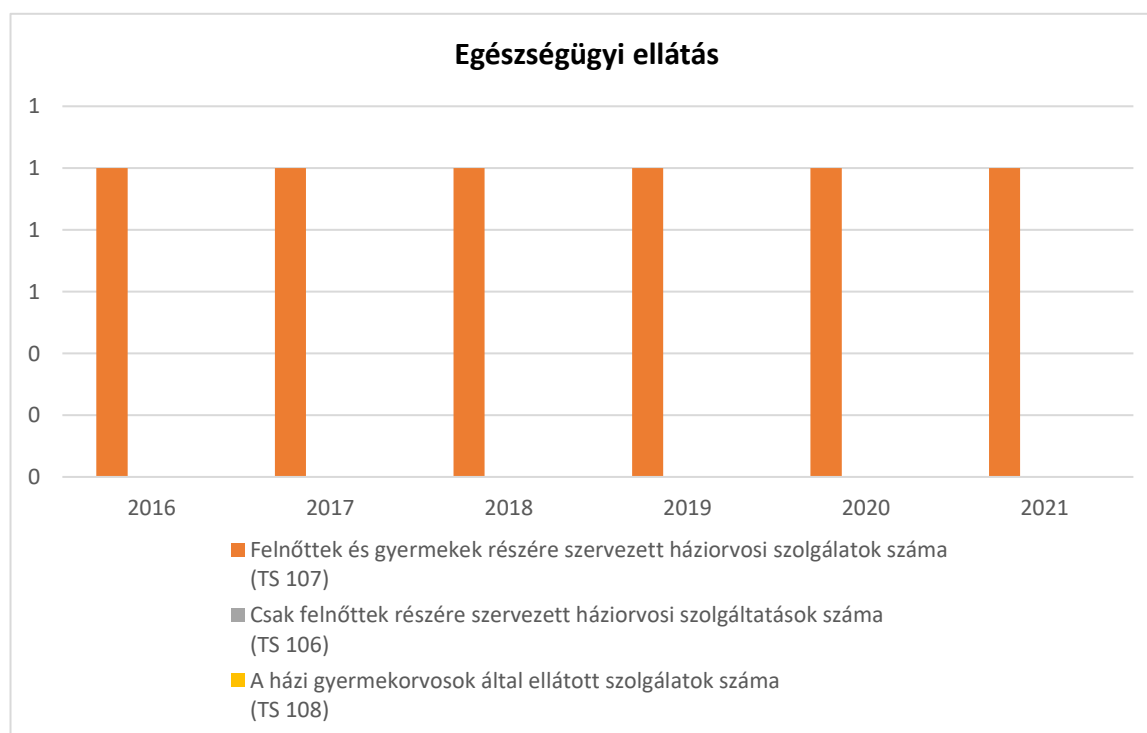
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés;

A településen egy gyógyszertár működik, ami napi rendszerességgel van nyitva. Fogorvosi szolgáltatás felnőttek és gyermekek számára biztosított, hetente egy alkalommal iskolafogászat igénybevételére van lehetőség. A községben egy védőnő látja el a terhesgondozással és gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi teendőket, ezen területen sincs betöltetlen álláshely.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	48	9,37
2018	1	0	0	1	53	9,62
2019	1	0	0	1	68	6,08
2020	1	0	0	1	62	3,83
2021	1	0	0	1	61	3,39

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Orvosi ellátás van a településen, a házi orvos hetente 5 napon át rendel, a betegekhez alkalmazkodva 2 nap délután és 3 nap délelőtt. Felnőtt és gyermek betegeket egyaránt ellát, gyermekorvos nincs.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

1. alanyi jogon
2. normatív alapon
3. méltányossági alapon.

A rászorultság megállapításánál a gyógyszerek havi költségének meghatározása fontos. Az alanyi jogon és a normatív alapon történő megállapítás a járási hivatal, a méltányossági alapon történő megállapítás pedig az önkormányzat hatáskörébe tartozik.

Látható, hogy önkormányzatunk területén az igazolvánnyal rendelkezők száma kiegyenlített, 2017-től előbb emelkedett, majd csökkent, de így is 2021-ben 61 fő rendelkezett közgyógyellátási igazolvánnyal, míg 2017-ben csak 48 fő. Domoszlón a települési támogatások között nem szerepel méltányossági közgyógyellátás.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Megállapítása a járási hivatal hatásköre. Megállapítható, hogy a számuk a vizsgált időszak éve alatt fokozatos csökkenést mutat, 2016. évhez képest 2021. évre közel a harmadára esett vissza.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés;

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát. Az egészségügyi mutatók viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről.

Domoszlón az alábbi lehetőségek vannak megelőző vizsgálatok igénybevitelére:

- időszakonként kihelyezett tüdőszűrő vizsgálat
- méhnyakrák- és emlőszűrés, melyet a védőnő lát el
- kötelező védőoltások, melyekből egy gyermek sem maradt ki
- évenként megrendezésre kerül az Egészségnap, ahol minden érdeklődő vérnyomás-, vércukor mérésen vehet részt, valamint hasznos tanácsokat kap az egészséges életmóddal kapcsolatosan
- a család- és nővédelmi gondozás (Eütv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptató anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen.

A védőnő rendszeres egészségügyi vizsgálatokat végez az óvodában és az iskola 2., 4., 6. és 8. évfolyamán, amely kiterjed a hallás, látás, lúdtalp, vérnyomás, testi fejlettség, általános tisztaság, fizikális állapot felmérésére. A kiszűrt gyermekeket további szakorvosi vizsgálatokra javasolja.

Az általános iskolában biológia és osztályfőnöki óra keretén belül tanítanak egészségtant.

Egészségfejlesztési feladatok:

- a személyi higiénére nevelés

- egészséges táplálkozásra nevelés

- a testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése. Az önkormányzat által biztosított szociális étkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Betöltetlen háziorvosi, védőnői státusz nincs. A vizsgált időszakban az ellátásban megjelentek száma arányos a település lakónépessége számának változásával.

A Vöröskereszt Területi Szervével együttműködve évente több alkalommal véradásra kerül sor, melynek során több helyi lakos érzi szívügyének a másoknak történő önzetlen segítségnyújtást.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés;

Egészségügyi szakellátás helyben nem biztosított. Ezeket az ellátásokat a 20 km-re lévő Gyöngyösön, illetve a 30 km-re lévő Egerben lehet igénybe venni.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése;

A domoszlói önkormányzat által biztosított közétkeztetés esetében kiemelkedően fontos szempont, hogy megfeleljen az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az önkormányzati intézményekben biztosított közétkeztetés rendszeres ellenőrzés alatt áll - szakember bevonásával –, hogy azok kínálata és az ételek minősége mennyiben felel meg az általuk ellátott korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A Juventus Panoráma által működtetett konyhán megfelelő végzettség birtokában ezzel foglalkozó, a témában jártas szakemberek állítják össze a menüt, illetve szakács végzettségű konyhai dolgozók készítik el a fentiekben részletezett szempontokat figyelembe véve az ételeket.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés;

Domoszló viszonylag sok lehetőséget kínál a szabadidő hasznos eltöltésére, amelyben kiemelkedő jelentőséggel bír a sport. A település vezetése – az éves gazdálkodás lehetőségi alapján – anyagi támogatással, ösztönzőkkel támogatja a sporttevékenységet, hogy az minél több lakó életformájába beépüljön. A település kiemelten kezeli a települési sportélet előmozdítását. Domoszlón jelenleg több sportszakosztály működik: futball, atlétika, asztalitenisz, lövészklub, mely folyamatosan várja soraiba a sportolni vágyókat. A sport jótékony hatásainak népszerűsítésére az önkormányzat évente több alkalommal is sportrendezvényeken hívja fel a figyelmet. Augusztus 20-án Szent István Kupa kerül megrendezésre, amelyen kispályás futballmérkőzésen mérik össze tudásukat a csapatok. Évente több alkalommal rendeznek futóversenyt. Asztaliteniszeseink és a légpuskaloövészek rendszeresen, nagyszerű eredménnyel vesznek részt különböző versenyeken. Önkormányzat feladatául tűzte ki, hogy tovább ösztönzi az egészséges, mozgás-gazdag életmód kialakítását az ifjúság körében.

Az önkormányzat sikeresen pályázott műfüves sportpálya és sportpark megvalósítására. A nyertes pályázatnak köszönhetően hamarosan egy újfajta sportolási lehetőség is a település lakóinak rendelkezésére áll majd.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A szolgáltatások biztosítása során cél az ellátottak szociális biztonságának megteremtése, az ellátás minőségének javítása, valamint olyan mértékű térítési díj meghatározása, mely alkalmas arra, hogy az idősek és betegek számára ellátások elérhetővé váljanak.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz 2016. január 1-től a Domoszlói Szociális Alapszolgáltatási Központ biztosítja a település minden lakosa számára az egyenlő esélyű hozzáférést.

Az alábbi személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítottak a településen:

- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés
- idősek nappali ellátása.

A szociális étkezés, házi segítségnyújtás terén 3 állandó szociális gondozónő látja el a feladatot a településen. A gondozói munka keretében az ellátottakat rendszeresen, igényüknek megfelelően látogatják, intézik a bevásárlást számukra, gyógyszerek kiváltását és egyéb ház körüli kisebb feladatokat.

A település tagja a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás Kistérségi Humán Szolgáltató Központ Családsegítő Szolgálat és Gyermejkölési Központnak, melynek keretében biztosított a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a hajléktalanok ellátása, fogyatékosok nappali ellátása, gyermekek átmeneti gondozása, családok átmeneti gondozása, pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátása.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Az önkormányzat korábban szervezett drogprevenációs előadást, ahol szakemberek hívták fel a jelenlévők figyelmét a drogfogyasztás veszélyeire, a megelőzés fontosságára, illetve arra, hogy mi a teendő akkor, ha a szűk környezetünkben, családjunkban ilyen jellegű probléma merül fel. Tájékoztatást nyújtottak az elérhető segítségnyújtásokról, hívható telefonszámokról.

Az önkormányzat a jövőben is tervezi a hasonló tájékoztató, prevenció előadás megtartását.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Domoszló Községi Önkormányzat esetében bejelentés, panasz eddig nem volt a szolgáltatásnyújtásokkal kapcsolatban.

i) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül;

Hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások nincsenek.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A településen népkonyha nem működik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Egy közösség életében kiemelt szerepe van annak, hogy az adott településen milyen kezdeményezések, fejlesztések születnek arra vonatkozóan, melyek az állampolgárok életminőségét javítják, élhető és kedvező lakókörnyezetet biztosítanak. Az adott közösség lakói számára a jó közérzet megteremtéséhez és fenntartásához hozzájárul, hogy mennyire elérhetőek humánszolgáltatások, a gyermekjóléti, - szociális - és egészségügyi ellátások, a gyermekek nevelését, oktatását biztosító óvoda, iskola, közművelődés, sport egyéb szabadidős tevékenységek.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	929	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen több olyan intézmény van, ahol különböző csoportok lehetőséget kapnak közösségi tevékenységeik gyakorlására. (népdalkör, néptáncsoportok) Ezek közül a legjelentősebb a Művelődési Ház, melynek rendszeres és időközi kulturális programjai vannak.

A közösségi könyvtár is egyre bővebb programkínálattal próbálja csalogatni az érdeklődőket. Könyvtárunk 2017-ben csatlakozott a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárhoz. Ezáltal sokkal színesebb lett a könyvkiállítás. Cserekönyvtár is működik, ami azt jelenti, hogy amennyiben egy tag olyan könyvet szeretne elolvasni, amelyik helyben nem található meg, lehetőség van arra, hogy a könyvtár központilag megkérje egy bizonyos időtartamra, majd a határidő letelte után visszaküldi. Rendszeresen érkeznek folyóiratok is. Emellett érdekes programokat szerveznek a könyvtárban, elsősorban óvodás és iskolás gyermekek számára. Szakmai tanácsokkal is folyamatosan segítik a könyvtár működését.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A képviselő-testület évente legalább egy alkalommal közmeghallgatást tart, ahol a lakosok elmondhatják véleményüket, problémáikat és kérdéseket tehetnek fel a testületnek. Természetesen igény szerint lehet több alkalommal is falugyűlést tartani.

Településünkön előforduló etnikai konfliktusról nincs tudomásunk, ilyenről nem rendelkezünk információval.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi szolidaritás fejlesztésére ez elkövetkező években kiemelt figyelmet szeretnénk fordítani. Az adományozás a településen élők körében népszerű, hisz a családsegítő szolgálat az elmúlt években egyre több játék- és ruhaadományt vesz át, illetve oszt ki a helyi rászorulóknak között.

Önkéntes munka keretén belül minden év tavaszán, a TeSzedd Mozgalomhoz csatlakozva, együttesen próbálnak meg a lakosok minél több hulladékot összegyűjteni, ezáltal egy tisztább, szebb, élhetőbb településen tölteni a mindennapjaikat.

A rendezvényeket a helyi vállalkozások, civil szervezetek, illetve magánszemélyek különféle felajánlásaikkal igyekeznek színesíteni.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Domoszló Községi Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a hagyományok ápolására, melyet a jövő nemzedék számára is fenn kíván tartani, ennek érdekében többféle programot szervez.

Az önkormányzat egyes feladatai ellátása során együttműködik a helyi civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, egyházzal.

Az évente megrendezett falunap is sok érdeklődőt vonz, színvonalas programokkal és egy-egy adag ebéddel várja az önkormányzat az helyi lakosokat. Októberben Szent Demeter védőszentünk napjára búcsút tart a katolikus egyház, ahol a vallási ünnep mellett kirakodóvásár és számos egyéb szórakozási lehetőség nyújt kikapcsolódást.

e) helyi lakossági önszerveződések;

A formális, intézményi keretek között megvalósuló kezdeményezések mellett Domoszlón találunk civil szervezeteket is, melyek próbálnak aktívan részt venni a közösségi, kulturális életben. Ezek közül talán a legkiemelkedőbb munkát végzi a Domoszlói Nyugdíjasokért Egyesület, akik szinte minden helyi rendezvényen részt vesznek és segítőkészek is. Új programként rendszeresen vendégül látják a helyi általkános iskola diákjait, akikkel közösen kézműves foglalkozásokat tartanak mindkét korcsoport örömeire. Rendszeresen szerveznek programokat tagjaik számára, járnak színházba, kirándulni, szakköröket tartanak, valamint megalapították a Nefelejcs Népdalkört, mely rendszeresen fellép helyi, illetve térségi rendezvényeken. A Mátraaljai Néptánc és Hagyományőrző Egyesület is fergeteges néptánc előadásaikkal lép fel a helyi és környékbeli települések rendezvényein, ezzel is színesítve a kulturális életünket.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen a jelenleg helyi roma nemzetiségi önkormányzat működik, partneri viszonyban Domoszló Községi Önkormányzattal. Olyan programokat próbál megvalósítani, melyeknek célja az esélyegyenlőségi célcsoportok, kiemelten a romák és a mélyszegénységben élők támogatása, az őket érintő esetleges hátrányos megkülönböztetés megszüntetése és számukra az egyenlő hozzáférés jogának biztosítása volt.

A roma gyermekek egy csoportjával rendszeresen részt vesznek Egerben a megyei mikulásünnepségen, amely felejthetetlen élmény a gyermekeknek. Élelmiszer-csomaggal segítenek a rászorult roma családokon, anyagilag támogatják a helyi óvodát és iskolát. A Roma Önkormányzat Fontos tevékenysége az érdekképviselés, az információnyújtás, a tanácsadás és a hivatalos ügyek intézésében történő segítségnyújtás.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az alacsonyabb iskolai végzettségű munkanélküliek nem tudnak az esetleges képzésekről	Tájékoztatás a Foglalkoztatási Osztály által indított és egyéb képzési lehetőségekről, plakátok kihelyezése, segítség a jelentkezés benyújtásához.
Segítségnyújtás az álláskeresőknek hirdetések felkutatásában, munkaerő-toborzások propagálása	Önéletrajz írása, hirdetések megtalálásában segítségnyújtás, helyszín biztosítása munkaerő-toborzás rendezvényhez.
A tartós munkanélküliség és hátrányos helyzetek generációkon keresztül történő átörökítése.	Szociális szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási, fejlesztési programok, életvezetési előadások szervezése.
A romákra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre reprezentatív adatok az egyes területek meghatározásához.	A roma lakosság bevonásával helyi adatgyűjtés, melynek során az egyes célcsoportok száma, összetétele meghatározhatóvá, mérhetővé válik.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek helyzetének elemzéséhez szükséges az alábbi definíciók és szabályozások ismerete:

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- ❖ Pénzügyi és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a gyermekétkeztetés,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás.
- ❖ A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.

- ❖ A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- ❖ A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
 - b) a védelembe vétel,
 - c) a családbafogadás,
 - d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - e) a nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,
 - h) az utógondozói ellátás elrendelése,
 - i) a megelőző pártfogás elrendelése.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	912	1 036	1948	46,82%	53,18%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			40	2,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	118	113	231	6,06%	5,80%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	22	52	1,54%	1,13%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

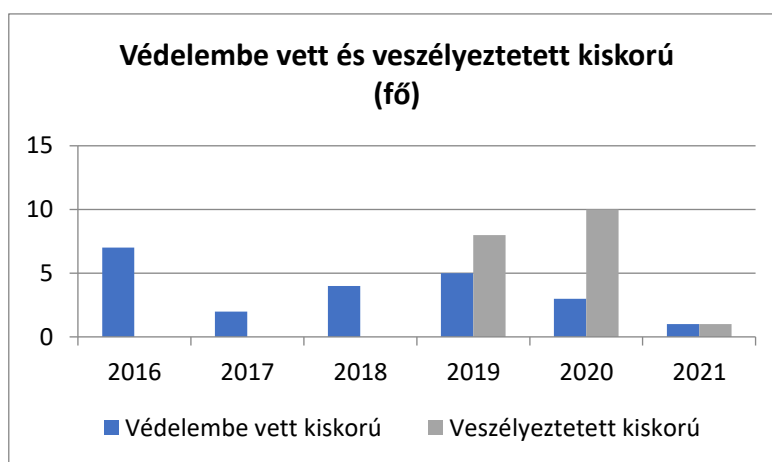
Domoszló demográfiai mutatóit vizsgálva megállapítható, hogy évről-évre egyre kevesebb gyermek születik. 2021. évben a 18. életévüket be nem töltött gyermekek száma 283 fő, melyből hátrányos helyzetű 13 fő az összes kiskorú számához viszonyítva 4,6 %.

A gyermekszegénység rendkívül összetett jelenség. A szegénységben élő gyermekeknek kisebb

esélyei vannak a mindennapi élet számos területén, hiszen az anyagi források hiánya miatt a tanuláshoz, szórakozáshoz szükséges eszközök nem állnak rendelkezésre, lakhatásuk, étkezésük nem szolgálja egészséges fejlődésüket. A szegénységben élő gyermekek esélyeinek javítására átfogó, célzott és egymásra épülő intézkedések sorozatára van szükség.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	7	n.a.
2017	2	n.a.
2018	4	n.a.
2019	5	8
2020	3	10
2021	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen sajnos minden évben szükség van védelembe vételre, legmagasabb értéket a 2016. év mutatja, 7 gyermeket vettek védelembe. tartozik. Mindenképp pozitív képet mutat, hogy 2021-ben védelembe vétel mindössze 1 gyermek esetében történt.

A veszélyeztetettség több formája ismert. A kialakulás okai közül leggyakoribb a gyermek szociális helyzete, családi problémák, nem megfelelő életvitel, tanulási, - mentális és viselkedési zavarok, agresszív magatartás. A veszélyeztetett kiskorúakkal és családjaikkal a kapcsolattartást a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója biztosítja. 2021-re az előző évekhez képest drasztikus változás látható, csak 1 gyermek tartozik a veszélyeztetett kiskorú gyermekek közé, míg a megelőző évben 10 gyermek volt veszélyeztetett.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

2014. november 4-i hatállyal a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalma és e tény fennállásának megállapítása, a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben került szabályozásra.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú- (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik); - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ- (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi); - a gyermek az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll. A jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás során- az ügyfél erre irányuló kérelme esetén- megvizsgálja a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását is.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők helyzete;

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

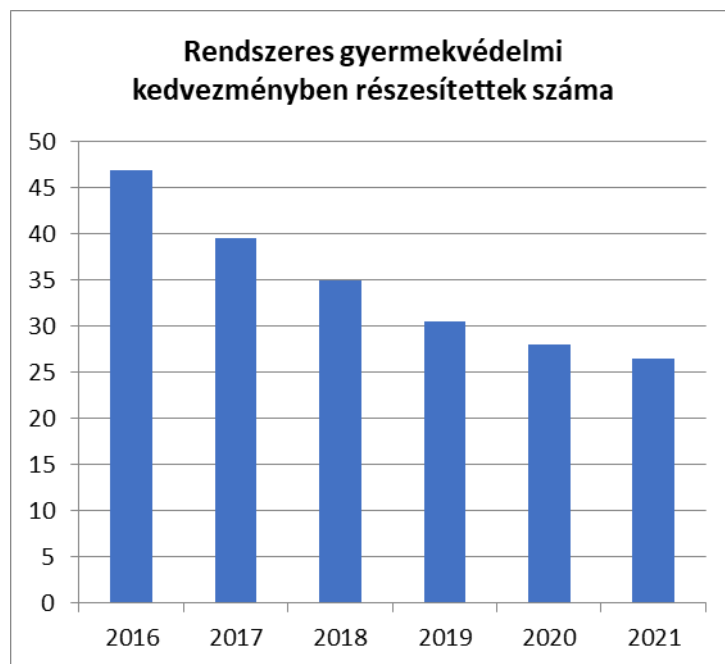
A település jegyzője - a jogosultsági feltételek fennállása esetén - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt állapít meg 1 éves időtartamra, annak igazolására, hogy a kérelmező családjában élő gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 19. § (1) bekezdésének a.), b.) és c.) pontja szerinti kedvezményekre:

- a Gyvt. 151. § -ban meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- a Gyvt.20/A. §-ban meghatározott évi kétszeri, 2021. évben 6000 Ft/fő (alap összegű), illetve 6500 Ft/fő (emelt összegű) pénzbeli támogatás
- és a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	47
2017	40
2018	35
2019	31
2020	28
2021	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

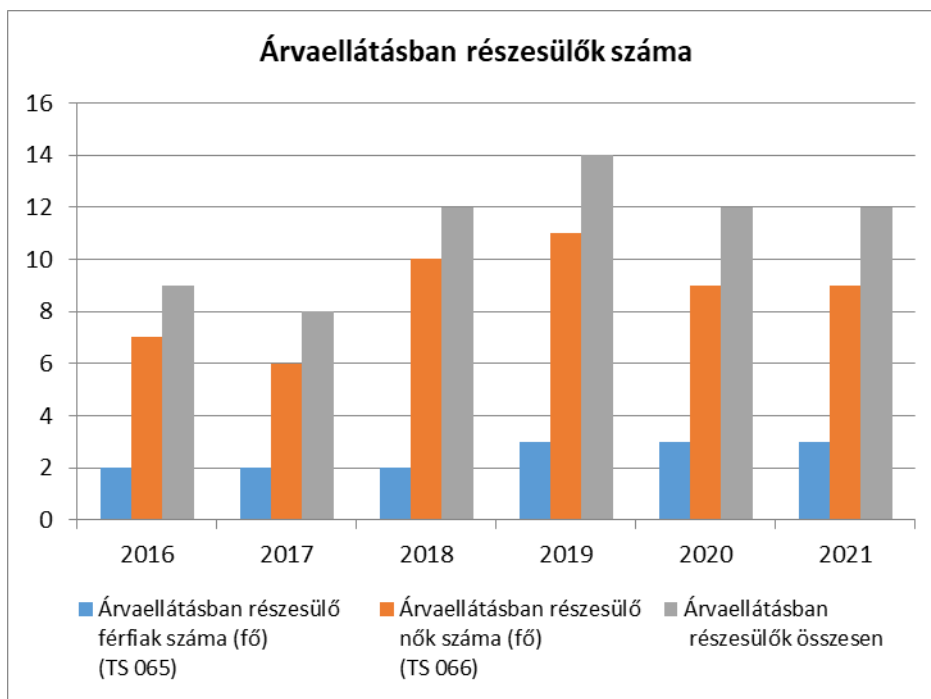
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent 2021. évre 2016. évhez viszonyítva mintegy 60%-ra esett vissza. 2021. december 31-én 16 család 25 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A kiskorú gyermekek közül 6 fő 6 év alatti, 17 fő 7 és 13 életév közötti, 2 fő pedig 18 életkor közötti. 1 fő nagykorú is részesül gyermekvédelmi kedvezményben. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 19 családból 11 szülő egyedülállóként neveli gyermekét, ami azt jelenti, hogy a gyermekek több, mint fele csonka családban nő fel.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvellátás

Év	Árvellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	2	7	9
2017	2	6	8
2018	2	10	12
2019	3	11	14
2020	3	9	12
2021	3	9	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátásban viszonylag kevesen részesülnek, számuk nem releváns. Azok a gyermekek kérelmezhetik, akiknek valamelyik szülője elhunyt. Számuk a vizsgált időszakban valamelyest emelkedett, a míg 2016-ban 9 fő, addig 2021-ben 12 fő részesült ebben a támogatásban.

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok 2022. évre vonatkozóan:

Kelengyetámogatás

Az Önkormányzat 3/2015.(II.26.) önkormányzati rendeletének 7/C. §.-a alapján kérelemre a domoszlói állandó lakos szülők kérelemre gyermekük születése esetén gyermekenként 20.000 Ft kelengyetámogatásban részesülnek.

2022. évben támogatásban részesültek száma: 7 fő (140.000Ft)

Óvodakezdési és iskolakezdési támogatás

Az óvodakezdéssel, illetve iskolakezdéssel kapcsolatban alkalmanként jelentkező többletkiadás fedezésére az önkormányzat települési támogatást nyújt kérelemre a domoszlói óvodába, illetve általános iskolába, nappali tagozaton közép- és felsőfokú oktatási intézménybe járó domoszlói állandó lakcímmel rendelkező gyermekek szüleinek gyermekenként az alábbiak szerint: óvodás gyermek után 8.000 Ft/gyermek, általános iskolás: 13.000 Ft/gyermek, középiskolás: 15.000 Ft/gyermek, főiskolás, egyetemista: 23.000 Ft/gyermek.

2022. évben támogatásban részesültek száma: 206 fő (2.836.000Ft)

Anyák napja alkalmából támogatásban részesült 16 gyermek 320.000 Ft összegben.

Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíj

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára kívánja elérhetővé tenni a felsőoktatásban való részvételt. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzat és a megyei önkormányzat által nyújtott önkormányzati ösztöndíjrész, valamint az Emberi Erőforrások Minisztérium által nyújtott intézményi ösztöndíjrész. A támogatás 10 hónapon keresztül folyósítandó a nyertes pályázó részére.

Az önkormányzati rendelet szerint az ösztöndíjban az részesülhet, akinek a családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 300 %-át. (jelenleg: 85.500 Ft/fő) A képviselő-testület által nyújtott összeg 2022. évben: 7.000 Ft/hó/pályázó
2022. évben támogatásban részesültek száma: 6 fő (összesen: 420.000 Ft).

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői;

Szünidei gyermekétkeztetés

A települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen. A szünidei gyermekétkeztetés a déli meleg főétkezés elsősorban helyben fogyasztásra történő biztosítását jelenti, de ha erre – elsősorban az alkalmas helyiség hiánya miatt – nincs lehetőség, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az önkormányzat 2022-ben is biztosította a szünidei gyermekétkeztetést,

- tavaszi szünidei gyermekétkeztetést 4 gyermek részére
- nyári szünidei gyermekétkeztetést 12 gyermek részére
- téli szünidei gyermekétkeztetést 7 gyermek részére igényelte a szülő.

A 2022/2023. tanév rendjére alkalmazandó veszélyhelyzeti szabályokról szóló 368/2022. (IX. 29.) Korm. rendelet értelmében az őszi szünetet a 2022/2023-as tanévben nem lehetett kiadni, így őszi szünidei gyermekétkeztetés sem volt.

A szünidei gyermekétkeztetést az Önkormányzat az ebéd házhozszállításával biztosította.

Intézményi gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/A. § (1) szerint „Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben-

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézést,
- b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézést kell biztosítani.

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
 - ae) nevelésbe vették;
- b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - bb) nevelésbe vették;

- c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
- da) nevelésbe vették, vagy
- db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Domoszló településen a bölcsődei, illetve az óvodai nevelést a Margaréta Óvoda és Bölcsőde látja el, az általános iskolai oktatást a III. András Általános Iskola végzi. Az intézményekbe járó gyermekek és tanulók részére a napi háromszori étkezési lehetőség biztosított volt a tanévben, a domoszlói konyha által.

Az általános iskolában a 2022-es évben az étkeztetési napok száma 185 nap volt, átlagosan 61 gyermek étkezett. Közülük 100%-os normatív kedvezményben 8 gyermek, 50 %-os normatív kedvezményben 16 gyermek részesült, míg 37 gyermek nem részesült kedvezményben.

Az óvodában és bölcsődében étkező 42 gyermek (átlagosan) közül 100%-os normatív kedvezményben 38 gyermek részesült, 4 gyermek nem részesült kedvezményben.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Községünkben a rendelkezésre álló adatok alapján nem él nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői;

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, Domoszló településen szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi

intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

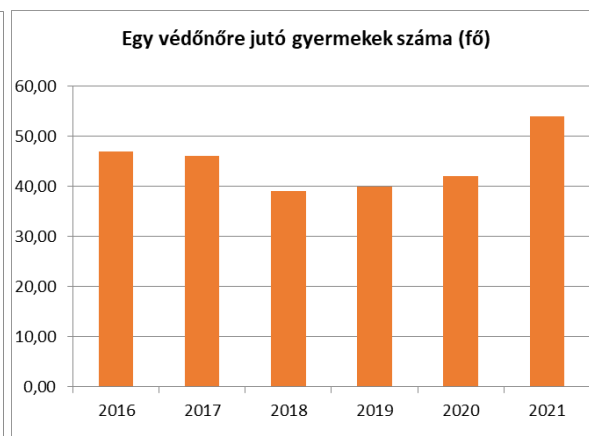
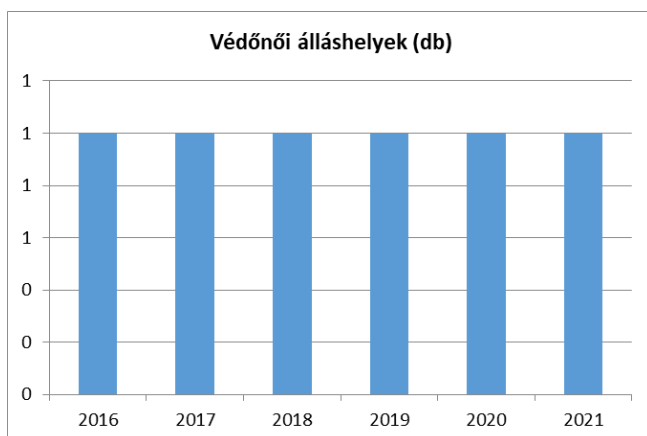
A helyi ellátórendszer keretén belül a településen hatékonyan működik a gyermekjóléti szolgálat, valamint a gyermekek védelmét szolgáló feladatok ellátásra kerülnek. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. Ezen a területen kiemelt jelentősége van a megelőzésnek, ezért a preventív gyermekvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézmények szakmai programjában megtalálható.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok;

Domoszlón egy védőnő látja el és szervezi a gyermekek egészségügyi szűrését. A Védőnői Szolgálat felszereltsége az előírásnak megfelelő. Tiszta, tágas tanácsadó várja a gondozott családokat. Az épület felújítása az elmúlt évek során megtörtént, akadálymentesítés, nyílászáró-csere, teljes tetőcsere, a minél hatékonyabb és kényelmesebb szolgáltatás nyújtása érdekében. A Védőnői szolgálat feladata: a családok gondozása, melynek során más ellátórendszerekkel együttműködve segíti a családokat, hogy egészségi állapotukat a számukra elérhető legmagasabb szinten megőrizzék és fejlesszék. A védőnői gondozás alapvető módszere a tanácsadás, családlátogatás. Feladata: egészségfejlesztés, egészségnevelés, feltárás, elemzés, intézkedés, szűrés, valamint ezekkel a munkákkal összefüggő tevékenység dokumentálása.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	47	47,00
2017	1	46	46,00
2018	1	39	39,00
2019	1	40	40,00
2020	1	42	42,00
2021	1	54	54,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnőre jutó gyermekek száma viszonylag magas, és látható, hogy a vizsgált időszak első éveiben csökkent, majd emelkedést mutat. A 2016-os bázisévhez viszonyítva 2021-re a védőnőre jutó gyermekek száma 7 fővel, több, mint 20 %-kal növekedett. Ez mindenképp biztató jeleket mutat a népesség számának alakulására vonatkozóan.

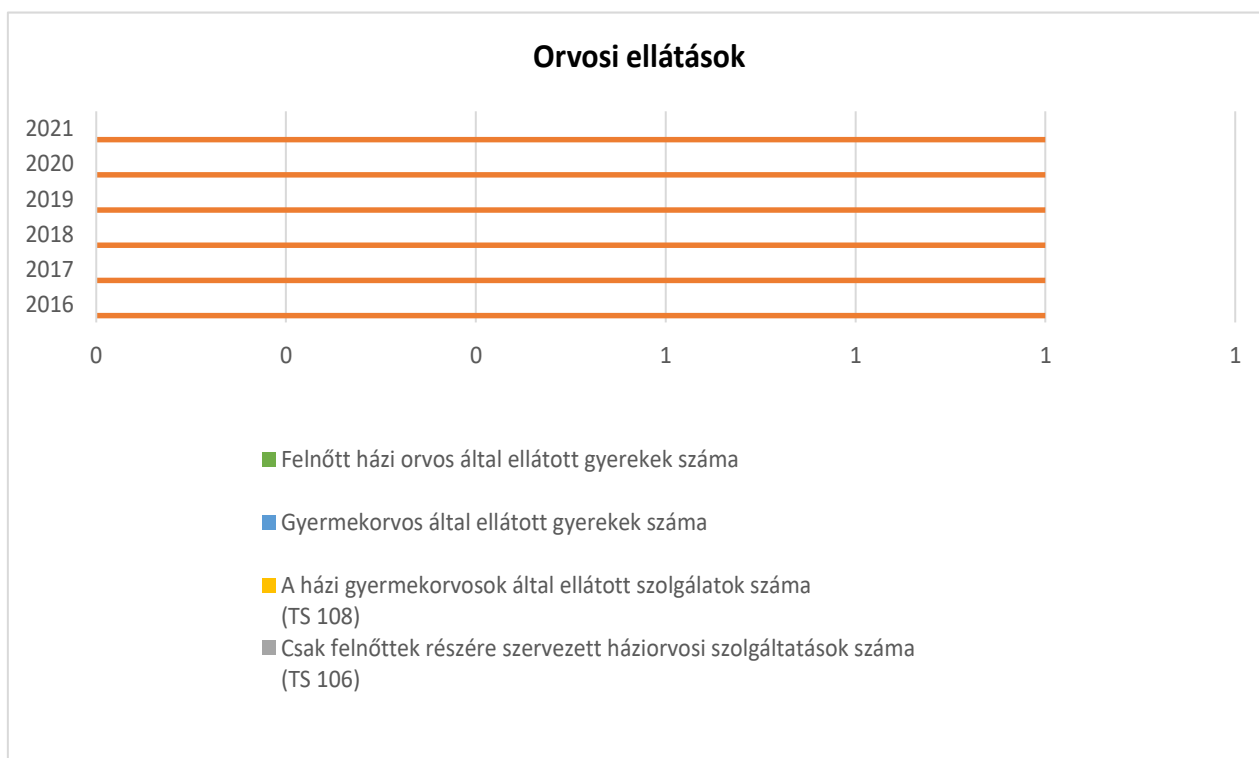
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma);

A településen gyermekorvosi szolgálat nincs, a felnőtt háziorvos látja el a körzetébe tartozó gyermekeket is.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok;

A gyermekek személyiségfejlesztésében, nevelésében az első és legfontosabb intézményes nevelés a bölcsődei ellátás, majd az óvodai ellátás, amelyek meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek szocializációjában. Kiemelt feladat, hogy az amúgy is nehéz körülmények között élő, vagy sajátos nevelési igénye miatt a családban megkülönböztetett figyelemben részesülő kisgyermek az intézményes nevelés során a többi gyermekkel együtt szocializálódjon. A 0-7 éves korú gyermekek intézményi ellátása a helyi Margaréta Óvoda és Bölcsődében történik. Az óvodai és bölcsődei férőhelyek száma kielégítő, a jelentkező igényeket jelenleg ki tudják elégíteni, ezért helyhiány miatt nem kerül sor a gyermekek felvételének elutasításra. Az óvoda férőhelye 60 fő, a bölcsőde 14 fő férőhelyet biztosít a gyermekek számára. Az óvoda épületének infrastrukturális ellátottsága jó, a tárgyi eszközök adottak a megfelelő színvonalú és hatékony gondozáshoz, neveléshez. Napközbeni ellátás során magas képzettségű óvodapedagógusok segítik a kicsiket, valamint a gyengébb képességű gyermekek számára a fejlesztő pedagógus nyújt megfelelő segítséget. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében az épület akadálymentesített. A halmozottan hátrányos gyermekek ellátása kiemelkedő jelentőséggel bír az óvodában. Az óvodapedagógusok fontos feladatuknak tekintik a hátrányos környezetből érkező gyermekek részére a követendő értékek közvetítését, viselkedésminták átadását, hátrányaik kiegyenlítését. 2022. 12.31-én az óvodába járó 58 gyermek közül 3 fő volt halmozottan hátrányos helyzetű (HHH).

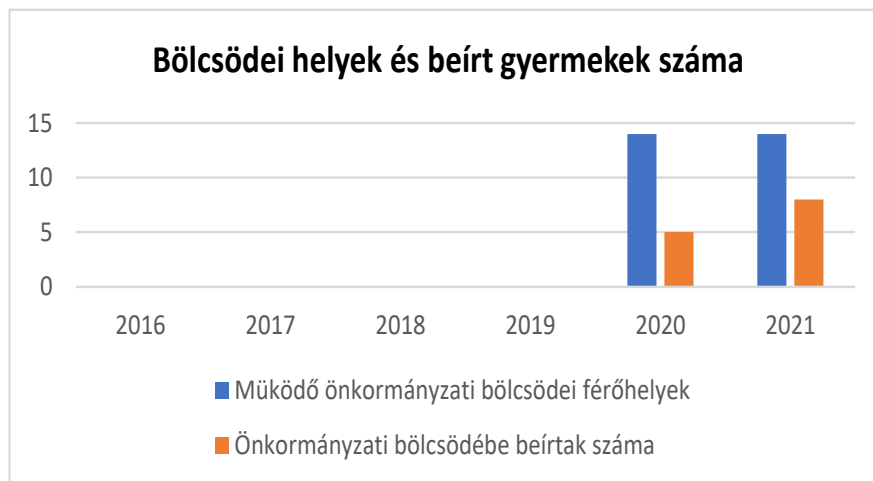
d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A családgondozó, az általános iskola és az óvoda hatékonyan működnek együtt, probléma esetén közösen igyekeznek megoldani a helyzetet. A gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásai ingyenesek és a működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű segítségnyújtáson alapszik. A segítségnyújtás főbb formái: információ közvetítés, tanácsadás, segítő beszélgetés, ügyintézés, érdekvédelem, mentális gondozás, életviteli tanácsadás. Kapcsolatot tart a gondozott családokkal, az intézmény munkatársaival, más segítő szakmák képviselőivel, az intézmény szakmai munkáját segítő szakemberekkel, társintézményekkel.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

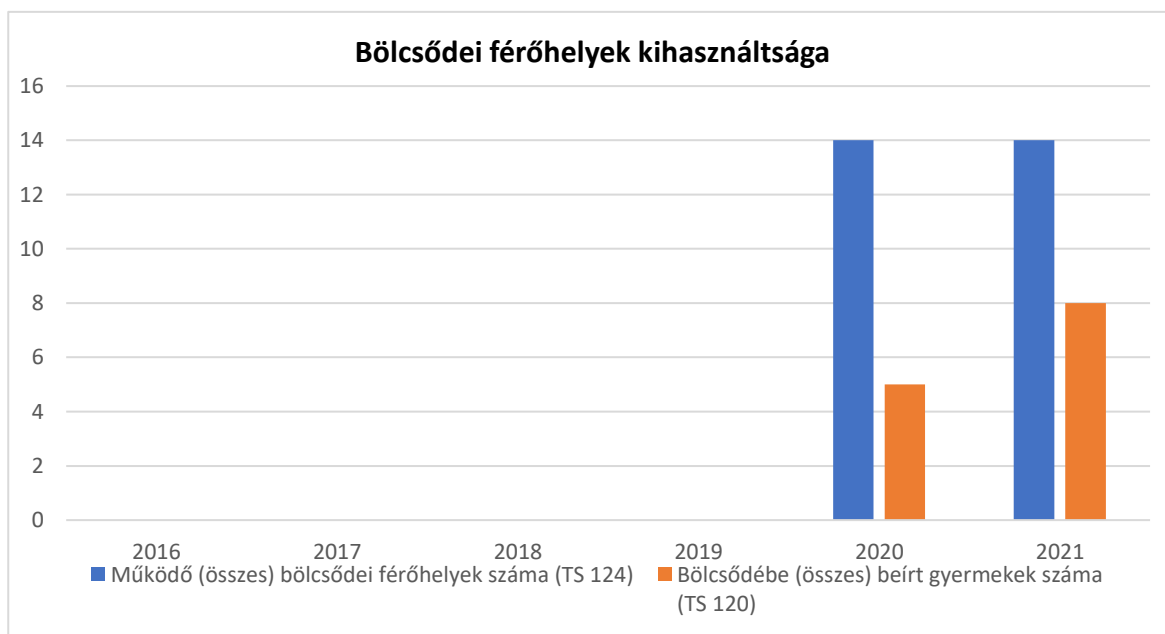
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	14	5
2021	14	8

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	5	5	0	0	0	0
2018	0	0	5	5	0	0	0	0
2019	0	0	5	5	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	14	5
2021	0	0	0	0	0	0	14	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben 2010. évtől családi napközi működött, ahol másfél évet betöltött, de még nem óvodáskorú gyermekek felügyelete, gondozása, nevelése volt biztosított. Az intézményben családi környezetben, 5 gyermek állandó gyermekfelügyeletét, egyéni igények szerinti gondozását, képességeik fejlesztését szakképzett pedagógusok látták el. A családi napközi igénybevételével lehetőség nyílt a fiatal anyukáknak, hogy munkahelyükre gyermekük óvodai életkorának betöltése előtt visszatérjenek. A gyermekek napközbeni ellátása alatt biztosították a gyermekek szeretetteljes felügyeletét egészséges étkeztetését, az esélyegyenlőség megteremtését pedig az akadálymentesített épület segítette.

A családi napközi 2018. január 1-től családi bölcsődéként működött, majd 2020.01.01-től a Margaréta óvoda részeként, Margaréta Óvoda és Bölcsőde néven működik tovább.

f) gyermekvédelem;

Minden gyermek, aki egy kicsit is jobban igényli az odafigyelést, bekerül a megfigyelési rendszerbe. A nyilvántartott gyermekek többnyire rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek. A szülők anyagi segítséget kapnak, hogy anyagi okok miatt hátrányos helyzetbe kerülő gyermeküket saját családjában, környezetében, viszonylag anyagi biztonságban nevelhessék. Az óvoda, az iskola, a védőnő, a házi orvos és a gyermekvédelemmel foglalkozó szakember a lehetőségekhez mérten igyekszik maradéktalanul gondoskodni az arra rászoruló gyermekekről.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A hátrányos helyzet kialakulása hátterében általában anyagi problémák, ebből következően a nem megfelelő nevelés, gondozás, elhanyagolás, illetve egészségügyi okok állnak. Sajnos gyakori az egyszülős családban nevelkedő gyermek, így, ha a szülő munkanélkülivé válik, a család teljesen kiszolgáltatott, kilátástalan helyzetbe kerül, főleg anyagiilag. Ilyen esetben fontos, hogy a szülőket tájékoztassák, hová fordulhatnak segítségért, mindenféle támogatási lehetőségre felhívják figyelmüket. Fontos a jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, hogy probléma esetén merjenek segítséget kérni, ne várják meg, amikor már nagy lesz a baj.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az óvodai nevelés biztosítja a gyermekek számára a biztonságos, vidám, családias légkört. Ehhez azonban szükséges az otthoni jó környezet biztosítása is. Ezért fontos a szülők nevelése is, lehetőséget és példát mutatva számukra. Év elején az óvoda közös szülői értekezletet tart, ahol a szülők tájékoztatást kapnak az óvoda működéséről. Az óvodában fontosnak tartják az egyéni bánásmód elvének megvalósítását is, hogy differenciáltan foglalkozzanak a felzárkóztatásra, fejlesztésre szoruló gyermekekkel, de a tehetséges gyermekek egyéni gondozására is szakítanak időt. Minden óvónő törekszik arra, hogy minél előbb felfedezze a gyermekeknél a személyiségfejlődési problémát, nehezen nevelhetőséget, testi, szellemi fejlődésben való elmaradást. Legfontosabb, hogy a szülő lássa, gyermekét szeretik, óvják, védik az óvodában, amit tesznek, segítő szándékkal teszik. Az időben orvosolt apró gondok megelőzhetik súlyos problémák kialakulását.

Az óvodai éveket követően, az általános iskolában is folytatódik a gyermekek egészségfejlesztése, a megfelelő programokhoz való hozzáférés. Különböző iskolai szakkörök színesítik a gyermekek mindennapjait, a sportolásra is minden lehetőség adott. Foci, légpuskalövészet, szivacskezilabda várja a sportolni akaró gyermekeket. Zeneiskolai képzésben is részt vehetnek, furulya, klarinét, zongora, szintetizátor hangszerek közül választhatnak a gyermekek. A településen néptánc, illetve modern tánc tanulására is van lehetőség. A nyári szünidőben pedig érdekes táborok várják az aktív pihenésre vágyó iskolásokat.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv;

A gyermekétkeztetés - mind a szünidei, mind az intézményi - a 4.1.d pontban került részletesen bemutatásra.

A közoktatási törvény értelmében 2020. szeptemberétől az általános iskolában ingyenes tankönyvellátást biztosítanak valamennyi tanulónak,

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A különböző gyermekcsoportok közötti programok azonosak.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetéssel, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos eljárásra eddig nem volt szükség.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül;

Hátránykompenzáló juttatás településünkön a hátrányos helyzetű gyermekeknek biztosított ingyenes vagy kedvezményes étkezési lehetőség. A település Önkormányzata minden évben iskolakezdési, illetve óvodakezdési támogatást nyújt az általános iskolásoknak, középiskolásoknak és a felsőoktatásban résztvevőknek, valamint az óvodáskorúaknak is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

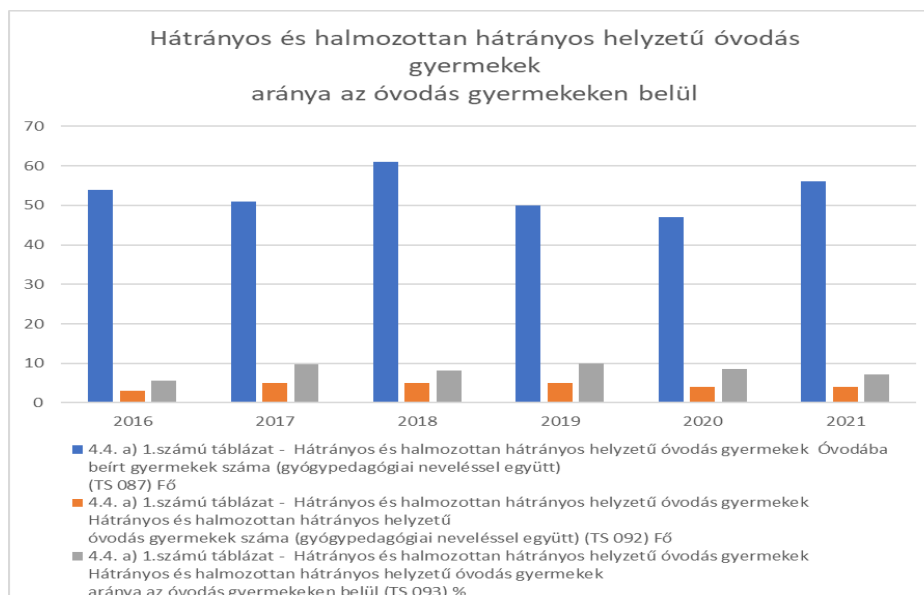
Az iskolában sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatása megvalósul. Az iskolában több SNI és BTMN gyermek van. Az SNI tanulókat integráltan oktatják. Fejlesztő pedagógus segíti a gyermekeket, de az iskola sajnos nem rendelkezik pszichológussal, gyógypedagógussal, logopédussal.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ektv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	54	3	5,60
2017	51	5	9,80
2018	61	5	8,20
2019	50	5	10,00
2020	47	4	8,50
2021	56	4	7,10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodába járó gyermekek tekintetében megállapítható, hogy a vizsgált évek alatt az óvodába beírt gyermekek számához képest a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma arányában emelkedést mutat. A kezdő és a záró év közötti időben a számok állandóan változnak, hol emelkedés, hol csökkenés mutatkozik.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	122	10	8,20
2017	116	5	4,31
2018	113	7	6,19
2019	115	4	3,47
2020	115	3	2,61
2021	113	4	3,54

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az általános iskolai tanulók adatait vizsgálva láthatjuk, hogy mind a beírt gyermeke száma, mind a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma csökken. A vizsgált időszak első évéhez képest az utolsó, 2021-es évben 9 fővel csökkent a gyermeklétszám, ezidő alatt a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 6 fővel csökkent. Így az arányszám is csökkenés mutat, mégpedig kevesebb, mint felére, 8,2 %-ról ,3,54 %-ra apadt.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen középszintű oktatás nincs. A gyermek a közeli és távolabbi városokban – Eger, Gyöngyös, Pétervására, Gödöllő... stb. - végzik a középiskolát.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	8	12
2017	9	11
2018	4	11
2019	4	10
2020	5	8
2021	5	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

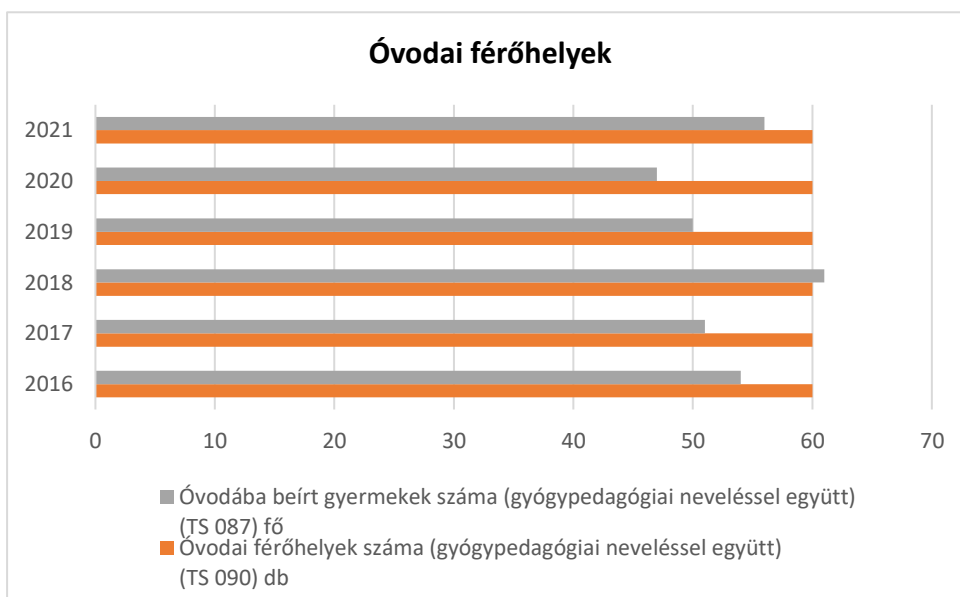

A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát vizsgálva láthatjuk, hogy mind a hátrányos helyzetű, mind a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeke száma csökkent a vizsgált időszakban. A hátrányos helyzetű gyermekek száma 8 főről 5 főre, 37 %-kal csökkent, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma pedig 12 főről 8 főre, mintegy 33 %-kal csökkent.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.);

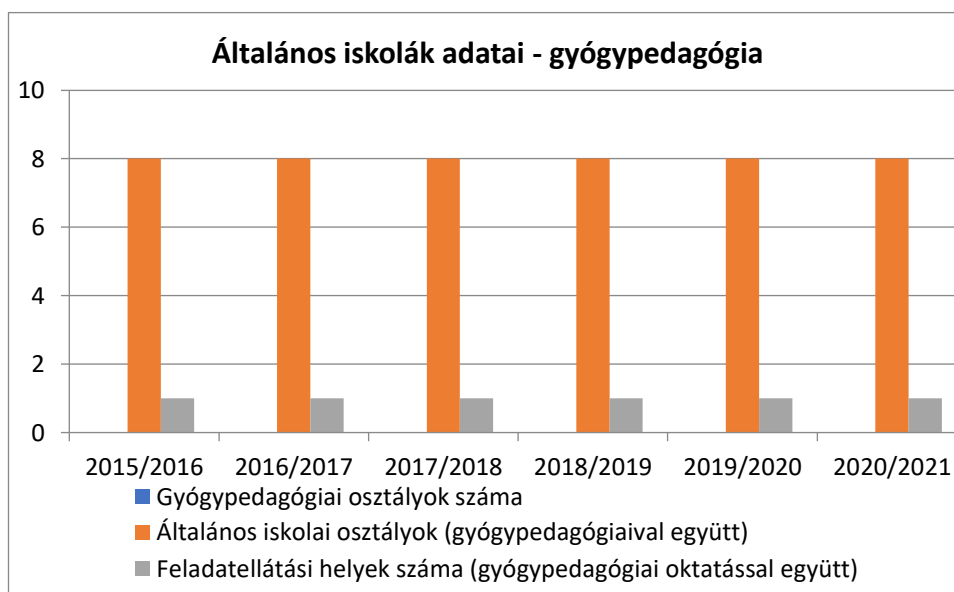
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	3	60	1	54	0	0	18
2017	n.a.	3	60	1	51	0	0	17
2018	n.a.	3	60	1	61	0	0	20
2019	n.a.	3	60	1	50	0	0	17
2020	n.a.	3	60	1	47	0	0	16
2021	n.a.	3	60	1	56	0	0	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

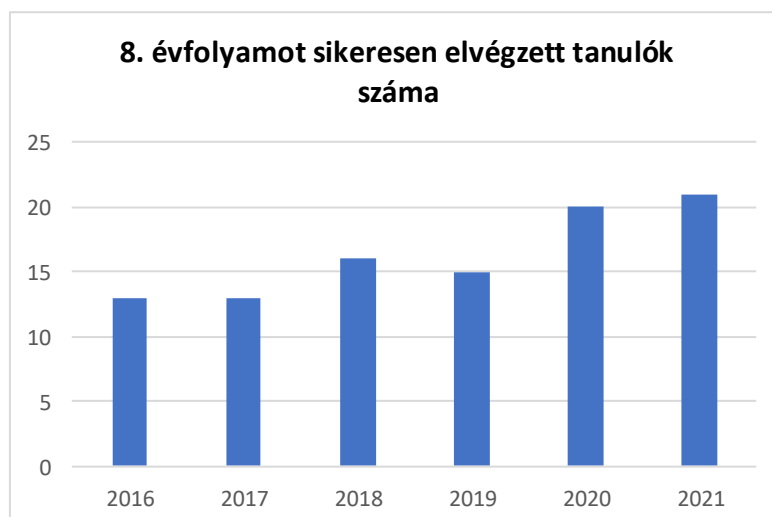
4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	15,25	4,92
2017	0	8	1	14,50	7,76
2018	0	8	1	14,13	8,85
2019	0	8	1	14,13	7,96
2020	0	8	1	14,38	11,30
2021	0	8	1	14,13	12,39

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	13
2017	13
2018	16
2019	15
2020	20
2021	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolai feladatellátás

A településen egy feladat-ellátási helyen működik általános iskola: a Domszlói III. András Általános Iskola. Az elmúlt években folyamatosan csökkent az általános iskolai tanulók száma, ami elsősorban demográfiai okokkal, továbbá a tartósan alacsony születési számmal magyarázható. Az iskolába járó gyermekek szociális háttere jó. A gyermekösszetételben nem túl magas a HH, HHH, SNI, BTMN gyerekek aránya. Kevés az évfolyamisméltásra bukott tanuló, túlkorosak ennek megfelelően maximum 1 évvel vannak. Sok lehetőség van korrepetálásra, felzárkóztatásra, és természetesen tehetséggondozásra is. Az SNI gyermekek együtt tanulnak a többiekkel. Jelenleg nincs magántanulója az iskolának. A pályázati lehetőségeket kihasználva, az iskola akadálymentesített, energetikailag teljesen felújított korszerű épület lett, amely a település arculatát is meghatározza. A tekintélyes méretekkel rendelkező monumentális iskolaépület a település középpontjában, viszonylag csendes helyen fekszik, melynek udvara közepesen parkosított. Két épületből áll, a nagy iskolából, ahol a 4-8. osztályba járnak, és a kis iskolából, ahol 1-3. osztályba járnak a diákok. A szomszédos településekről érkeznek diákok, viszont vannak olyanok is, akik más településekre járnak különböző okok miatt. Van olyan szülő, aki más gyermek magatartása miatt, van, aki a nyelvtanulási lehetőség hiánya miatt viszi el gyermekét, és olyan is van, aki azért, mert saját munkarendjét csak így tudja megtartani. Sajnos ez jó ideje visszafordíthatatlan problémát jelent, s részben kritika a szülők részéről a helyi iskola irányában. A korábbi fenntartó, az önkormányzat széleskörű pályázati tevékenységének köszönhetően az intézmény eszközellátottsága kiváló, az uniós elvárásoknak megfelelő. Az iskola rendelkezik interaktív táblákkal, számítógépes teremmel, laptopokkal, idegen nyelvi audiovizuális- és egyéb szemléltető eszközökkel.

A tanulók a délutáni órákban szakkörökön vehetnek részt, továbbá iskolai könyvtár várja az érdeklődőket.

Az oktatási intézményben lemorzsolódás nem jellemző, a 8. osztályt elkezdett és befejezett tanulók aránya majdnem minden évben 100 %. Fontos célként határozza meg az iskola vezetése, hogy a lemorzsolódás a lehető legalacsonyabb legyen, hiszen az általános iskolai végzettség nélkül a gyermekek óriási hátrányból indulnak az élet minden területén.

Az általános iskola szívügyének érzi a szünidőben is a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltését. Ebben az évben több héten az Erzsébet-táborokban töltötték el idejüket a fiatalok, ahol pedagógusok felügyelete mellett színes programok várták őket. Az iskola területén szervezett tematikus programok mellett különböző kirándulásokon vettek részt, megismerték a környékbeli településeket. A sporttáborban részt vevők sokat kirándultak a település környezetében, illetve a közeli strandokon töltötték el a szabadidőt. Emellett angol nyelvi tábor is szervezésre került, valamint néhányan Erdély szépségeivel ismerkedtek meg egy egyszerű kirándulás keretében.

Az iskola fenntartása 2013.01.01-től került át a Klebelsberg Intézményfenntartó Központhoz, jelenleg a Hatvani Tankerületi Központoz tartozik. 2023. szeptember 1-től nagy változás történt az oktatási rendszerünkben, ugyanis a két szomszédos település, Markaz és Kiszána általános iskolája a Domszlói III. András Általános Iskola tagintézményeként működik.

Fontos célkitűzés az iskolába járó gyermekek tanulmányi eredményének javítása megfelelő ösztönző rendszer kialakításával. Például: ha a tanuló javít a tanulmányi eredményén - egy tantárgyból 2 jeggyel vagy a teljes tanulmányi átlagán 1 jegyet - az előző évhez képest, akkor ezt valamilyen elismeri az iskola. Akár külön kirándulás szervezésével, akár valamilyen jutalom nyújtásával.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos, illetve szegregációs megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az iskolában soha nem fordult elő.

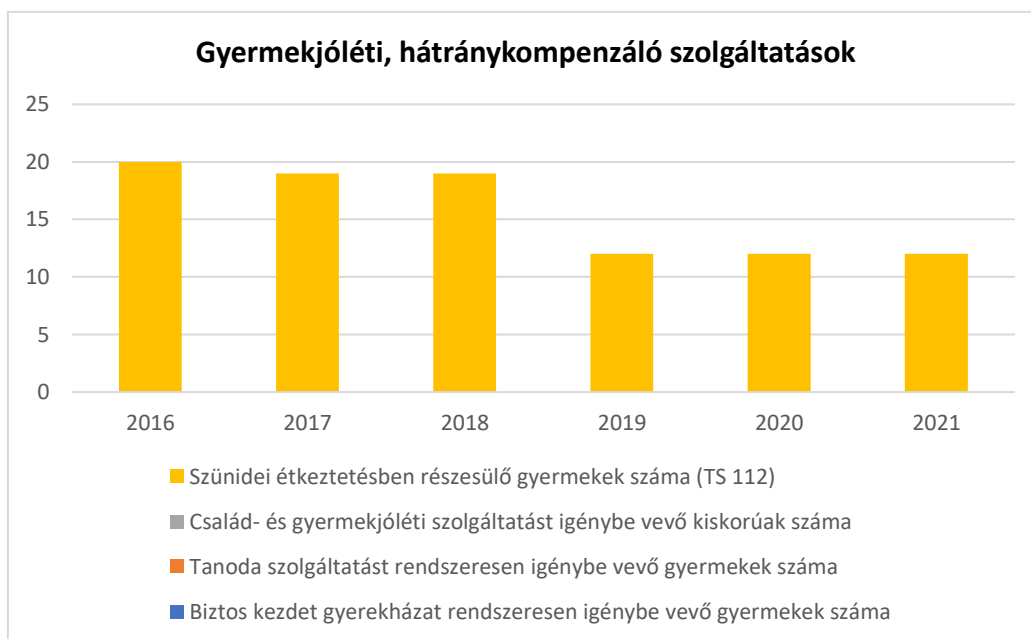
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nincs adat.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások;

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	20
2017	n.a.	n.a.	n.a.	19
2018	n.a.	n.a.	n.a.	19
2019	n.a.	n.a.	n.a.	12
2020	n.a.	n.a.	n.a.	12
2021	n.a.	n.a.	n.a.	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A szolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez javarészt szabályozási eszközökkel történik. Településünkön Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda nem működik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek bűn általi fenyegetettsége észrevehető (drogfogyasztás, lopás).	Veszélyforrások felismerése, kiszűrése.
Nyári szünidőben kevés a gyermekprogram	Szabadidős, főként nyári szünidei programok szervezése a gyermekek számára
Óvodások, iskolások fejlesztése	A külön fejlesztésre szoruló gyermekek felzárkóztatása igény szerint fejlesztő pedagógus, gyógytornász, logopédus, pszichológus alkalmazásával
Az iskolás gyermekek tanulmányi eredményének javítása	Megfelelő ösztönző rendszer kialakítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. A Alaptörvény tiltja a nemek közti hátrányos megkülönböztetést.

A férfiak és nők között, ennek ellenére még ma is sok területre kiterjed egyenlőtlenség, melynek okai között szerepel, a magyar társadalom által hagyományosnak tekintett családmódel, mely szerint a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerő-piacon.

A nők társadalomban betöltött szerepe az utóbbi évtizedekben folyamatos változáson ment keresztül. A szemléletváltás, az emancipáció, az önmegvalósítás mind szerepet játszott abban, hogy ma már a nők nem csupán a hagyományos szerepeket (gyermeknevelés, családelátás... stb.) látják el, hanem egyre nagyobb számban családfenntartó szerepet is betöltenek. A nők gazdasági aktivitása egyre emelkedik, melynek következtében már nem csak a háztartásban és az anyaszerepben kell helyt állniuk, hanem a munkaerő-piac elvárásait is teljesíteni kell.

A munkaerő-piacon kialakult szegregáció következtében az egyes ágazatok között megfigyelhetők úgynevezett nőies és férfias szakmák. A munka-erőpiac követelményeihez, valamint munkáltatók elvárásaihoz a férfiak sokkal jobban tudnak alkalmazkodni, melyet még nehezítenek a nőkkel szemben kialakult sztereotípiák.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők, a változó képzettségi követelmények miatt,
- a pályakezdők, a szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- sokgyermekes családok, gyermeküket egyedül nevelők,
- a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös támogatást igényel, hogy a nyugdíjkorhatár elérését megelőzően végig foglalkoztatásban tudjanak maradni. A probléma megoldása céljából pozitív diszkrimináció került bevezetésre, melynek révén a 40 év ledolgozott jogviszony igazolása esetén a nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően válhatnak öregségi nyugdíjasokká.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében;

Domoszló 2021. évi demográfiai adatait elemezve megállapítható, hogy a településen 1030 fő nő él, ami a teljes lakosság közel 53 %-át jelent. A női lakosok közül az aktív korúak 630 fő tesznek ki, amely 61,16 %-a a nők összlétszámának. A nők körében a foglalkoztatás viszonylag kedvezőnek számít. A nyilvántartott álláskereső nők aránya az állandó népesség 15-64 éves korosztályában 4,6 %, amely a vizsgált időszak első, 2016-os évéhez képest minimális, nem egészen 1 %-os csökkenést mutat.

Domoszlón a nőket foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. Jellemző, hogy leginkább a gyermeküket egyedül nevelő nők vannak gazdaságilag (és jogilag is) kiszolgáltatva. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. Az önkormányzati munkahelyeken a várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott. Az Önkormányzat esetében természetesen a munkakörök betöltésénél nem volt soha egyértelműen mérvadó a munkára pályázó neme, ugyanakkor a specifikus jellegű munkakörök egyértelműen megmutatják ezen a téren a különbségeket. Összességében elmondhatjuk, hogy az óvodapedagógusok mindegyike nő, a fizikai szakmunkát végző 2 fős karbantartóbrigád tagjai pedig férfiak. 1 fő védőnőnk van, ezen kívül az Önkormányzat és a Közös Önkormányzati Hivatal dolgozói között Domoszlón 3 férfi és 7 nő található.

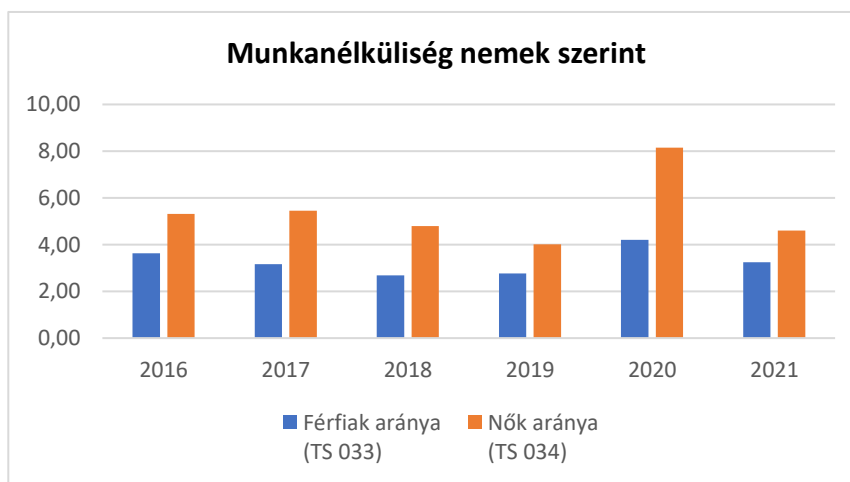
Fontos cél a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, a munka és a családi élet összeegyeztetése. A gyermekvállalást követően a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerő-piacra való visszatérését, hiszen ezen évek alatt kopnak a szakmai ismeretek, egy-egy terület gyors változása, fejlődése során elavulttá válhat az addig megszerzett tapasztalat. Olyan célzott programokra lenne szükség, ami segítséget nyújtana abban, hogy a gyermekvállalás után zökkenőmentesen vissza tudjanak illeszkedni a munka világába (például nyelvtanfolyam vagy számítástechnika oktatás... stb.). A re-integráció sok esetben nem megy egyszerűen, hiszen nincs lehetőség részmunkaidős foglalkoztatásra, sem távmunkára, ami segítséget nyújtana.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

Az 5.1.1 számú táblázat adatait vizsgálva megállapítható, hogy Domszló településen a nemek szerinti munkanélküliségi ráta a nők körében minden évben magasabb, mint a férfiak esetében, sőt a 2020-as évben majdnem kétszer annyi a nyilvántartott álláskereső nő, mint a férfi.

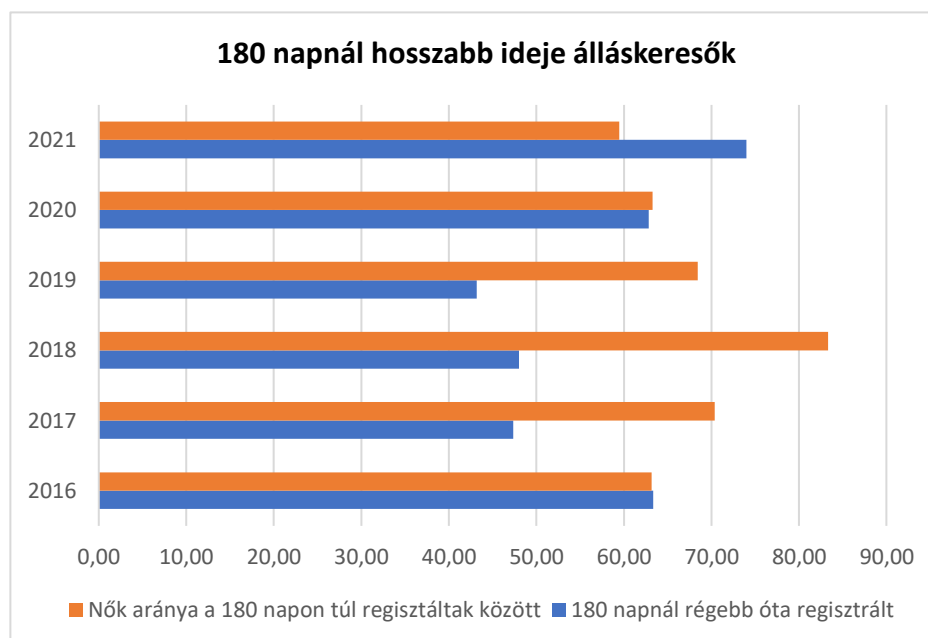
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	3,63	5,32	4,48%
2017	3,17	5,45	4,31%
2018	2,68	4,8	3,74%
2019	2,77	4,01	3,39%
2020	4,2	8,15	6,18%
2021	3,25	4,6	3,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	63,33	63,16
2017	47,37	70,37
2018	48	83,33
2019	43,18	68,42
2020	62,82	63,27
2021	74	59,46

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

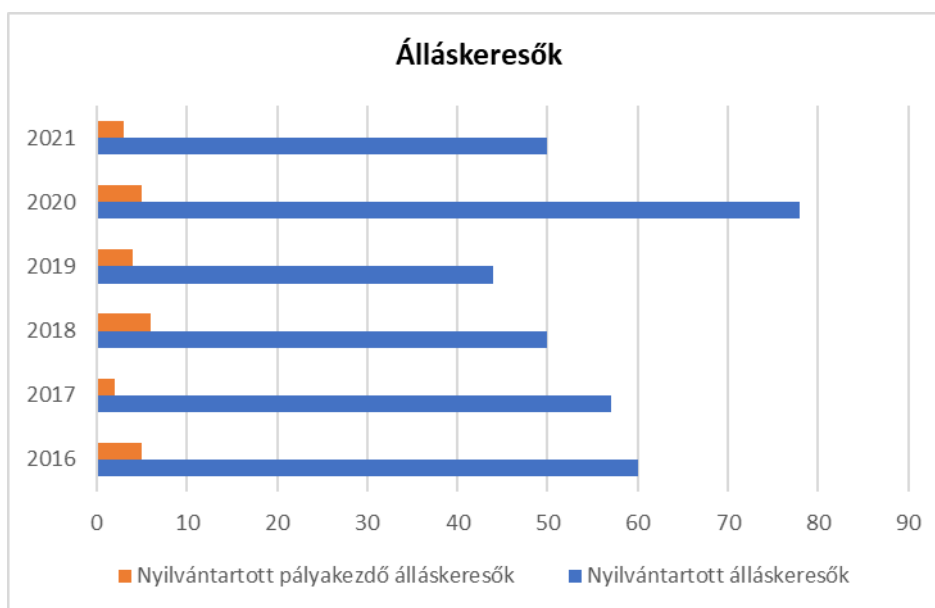

Láthatjuk, hogy a 180 napnál hosszabb ideje álláskeresők között minden évben magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. 2018-ban az összes álláskereső 83,33 %-a volt nő, ami nagyon magas arányt mutat a férfiakhoz képest. érdemes elgondolkodni, hogy miért lehetséges ez. A nők körében a munkanélküliséghez vezető okozati tényező lehet például: a településen található munkahelyek jellege, bölcsődei, óvodai férőhelyek hiánya, a településen élő munkanélküli nők alacsony iskolai végzettsége... stb.

Ebből arra is lehet következtetni, hogy a férfiak rövidebb idő alatt tudnak elhelyezkedni, munkát találni, mint a nők. A környékbeli gyárak, üzemek egy része a tevékenységi körük miatt nagyobb létszámban keresi a férfi munkaerőt, mint a nőit.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	60	5
2017	57	2
2018	50	6
2019	44	4
2020	78	5
2021	50	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számának csökkenésével együtt a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma is csökkent a vizsgált időszak évei alatt. a 2016. évhez képest 2021. évre az álláskeresők száma 84%-ra, a pályakezdő álláskeresők száma 60 %-ra csökkent. Ez jelzi a munkahelyek számának növekedését az álláskeresők, és ezen belül a pályakezdő fiatalok részére is.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban;

Az alacsony iskolai végzettségű nők esetében elmondható, hogy nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon, hiszen a mai világban szinte elengedhetetlen, hogy valamilyen végzettséggel rendelkezzenek. Ezért fontos, hogy a minél nagyobb arányban vegyenek részt a szervezett képzéseken. Jelenleg nincsenek foglalkoztatást segítő és képzési programok a településen, de az elmúlt években a Heves Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzéseken több nő vett részt. Ezek között volt 7-8. osztályos általános iskolai végzettséget adó, alapkompentencia, szárasztészta-készítő, lakástextil-készítő tanfolyam, melyre 7 nőt sikerült beiskoláznia.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei;

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nőknek nagyon nehéz állandó munkahelyet találni. Ők leginkább a mezőgazdaságban, idényjelleggel tudnak elhelyezkedni, vagy esetleg közfoglalkoztatásban.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség);

A foglalkoztatott női munkaerők bérezéséről, hátrányos megkülönböztetéséről nincs tudomásunk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők munkapiacra történő visszatérésének esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A gyermekeknek biztosított ellátásokkal és munkapiacra visszatérő segítségével igazságosabb egyensúly kell teremteni a munka és a család között.

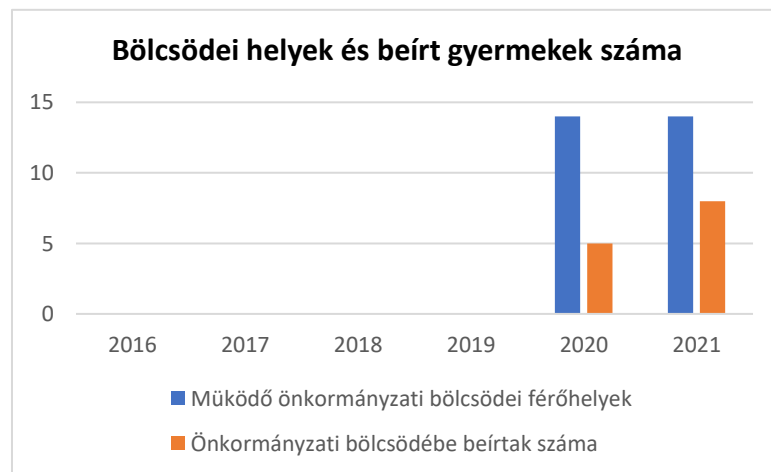
A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.)		
számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	14	5
2021	14	8

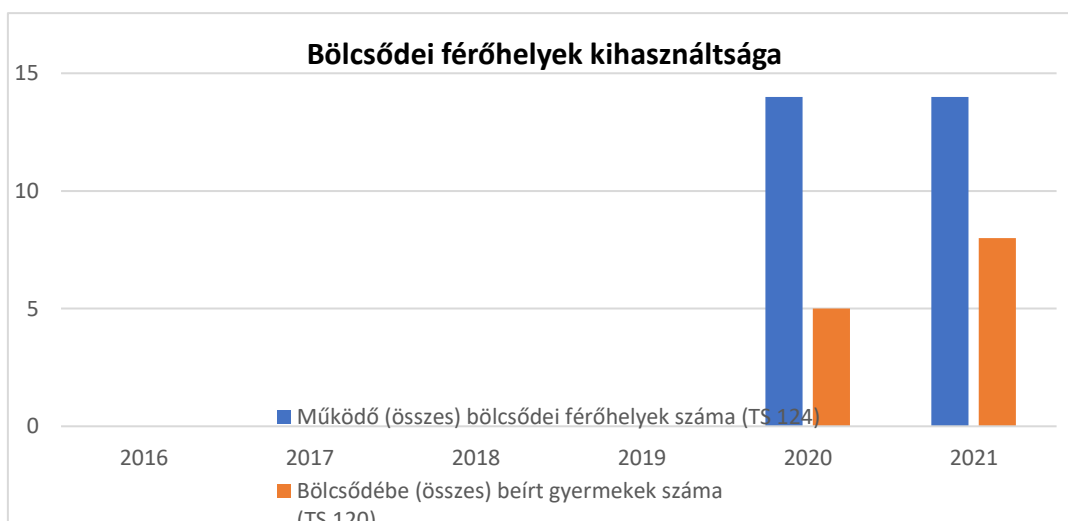
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	5	5	0	0	0	0
2018	0	0	5	5	0	0	0	0
2019	0	0	5	5	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	14	5
2021	0	0	0	0	0	0	14	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Domoszlón 2020-tól működik bölcsőde 14 férőhellyel, szemben a korábban működő, 5 férőhelyes családi napközivel. Így jelenleg a településen biztosított azon anyák gyermekeinek napközbeni felügyelete, akik gyermekük harmadik életévének betöltése előtt kívánnak visszatérni munkahelyükre.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközti vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Domoszlón a családi napközi a bölcsőde létrejöttével megszűnt.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében kettő évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudja megoldani.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)14

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

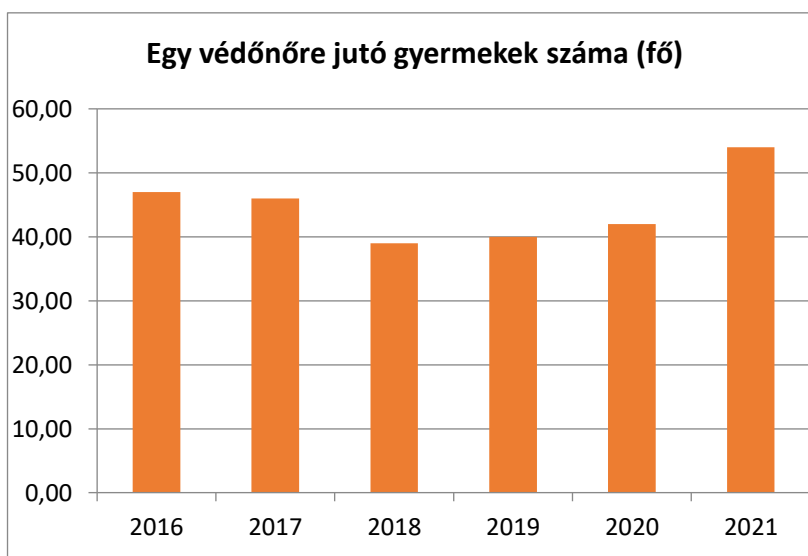
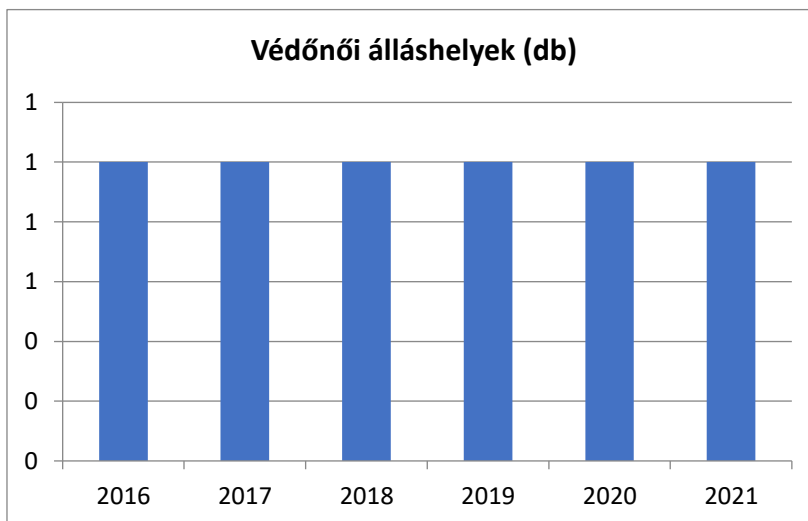
A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket. A védőnők a magzatra káros, veszélyeztető magatartásról, valamint a szűrővizsgálatról való távolmaradásról minden esetben jeleznek a gyermekjóléti szolgálat felé.

Minden intézményben évente több alkalommal végeznek tisztasági szűrést. A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családokkal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számával.

A településen egy védőnő látja el a korábban említett feladatokat, melynek során átlagosan 45 fő 0-3 év közötti gyermeket kell figyelemmel kísérnie. Betöltetlen álláshely nincs.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	47	47
2017	1	46	46
2018	1	39	39
2019	1	40	40
2020	1	42	42
2021	1	54	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnőre jutó gyermekek száma nagyjából évente hasonló értéket mutat, 39 fő és 54 fő között változik a vizsgált években. Ezek az adatok viszont csak a 0-3 éves korú gyermekekre vonatkoznak, pedig a védőnők feladatellátásához a 0-5 éves korú gyermekek tartoznak és még az óvodai- iskolai szűrések és felvilágosító előadások, a terhes gondozás.

A gyermeklétszám a vizsgált időszak elején csökkent, majd egyre emelkedett. 2021-re a kezdeti 2016-os év adatához képest 7 fő a növekedés, ami mintegy 16 %-os emelkedésnek felel meg.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nem jellemző, hogy hivatalos szervek tudomására jutna a családon belüli erőszak, ezek általában nem kerülnek ki a családból, hiszen sok esetben a félelemtől és a bosszútól való tartás miatt a nők inkább csendben tűrnek. Mind országosan úgy a településen is az ilyen erőszakos cselekedetek felderítetlenek maradnak. A jelzőrendszer tagjainak (pl. védőnő, rendőr, oktatási intézmények...stb.) nagy szerepe van abban, hogy amennyiben ilyen jellegű problémát tapasztalnak, akkor jelezzék a megfelelő szervek felé.

A településen az elmúlt években egy esetben érkezett jelzés nőt ért kapcsolati erőszak, bántalmazás miatt az Ügyészségtől. Ezzel kapcsolatosan a település jegyzője a családvédelmi koordinációs feladata keretein belül megtette a szükséges intézkedéseket.

Sajnos a bántalmazott nők általában nem kérnek segítséget a rendőrségtől, tartva az eljárás következményeitől, attól, hogy a bántalmazójuk esetleg még durvábban áll bosszút miatta. Ezen kívül probléma lehet még, hogy nem tudják, milyen lehetőségeik vannak a rendőrségen kívül, milyen áldozatsegítő szervezetekhez fordulhatnak. Ennek megoldása lehet a megfelelő tájékoztatás, akár az önkormányzat honlapján, akár A/4-es méretű plakátok kihelyezésével.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az Anyaothtonok gyermekeket és anyákat fogadnak az ország egész területéről. A családok önként kérhetik felvételüket. A jelentkezés oka lehet anyagi probléma (megélhetési nehézségek, rossz lakáskörülmények, albérlet felmondása), konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség, egyéb. Tudomásunk szerint viszont eléggé nagy a krízishelyzetben lévő nők várólistája, ezért sokszor nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Krízishelyzetben kerülő családok számára Gyöngyösön működő Családok Átmeneti Otthona nyújt átmeneti megoldást. Az elmúlt időszakban a településről senkinek nem kellett igénybe venni az otthon szolgáltatását.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Domoszló Község Önkormányzatának képviselő-testületében az elmúlt években a nők is képviseltették magukat, hol több, hol kevesebb létszámban. Jelenleg a polgármester és a 6 képviselő között mindösszesen 1 nő foglal helyet. Az önkormányzati hivatal és az önkormányzat által fenntartott közintézmények, a közoktatási intézmények főként női alkalmazottakat foglalkoztatnak. Településünkön az intézmények vezetői nők, az óvoda, az iskola, illetve a szociális szolgáltató központ vezetői feladatát is hölgyek látják el. A pedagógusok között is nagyobb számban vannak jelen a női alkalmazottak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A gyermek születését követően az anyukák addigi aktív élete háttérbe szorul, csak a családjuknak élnek, az is előfordul, hogy magányosak, depressziósak lesznek. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek kihasználásával törekedni fog arra, hogy a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésére olyan családbarát környezetet biztosítson, amely közösségi teret nyújt az anyukák és gyermekük számára. Színvonalas programok bővítésével különböző témákban lehetne az arra érdeklődőket mozgósítani, akik hasznosan kívánják eltölteni szabadidejüket. Ilyenek lehetnének a játszóház, gyermek- és családi programok, adokapok csereprogramok meghirdetése, különféle tanfolyamok, ahol az idősebb korosztály élettapasztalatainak átadásával segíthetné a fiatalokat.

Ezen kívül kiemelt szerepet szeretnénk tulajdonítani a felvilágosításoknak, tanácsadásoknak, különböző szűrővizsgálatoknak, tehát elsősorban a prevenciós programoknak.

A településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

Fontos kiemelni a kisgyermekes nők elszigetelődésének veszélyét. Ennek megelőzésére már folyamatban van baba-mama klub szervezése, sőt a közeljövőben kiscsoportos foglalkozásokat szeretnénk tartani külön a kisgyermekkel otthon lévő anyukáknak, illetve külön a várandós nőknek. Ezek keretében kötetlen beszélgetés, kézimunka, tánc, sportolás és a nők igénye szerinti szabadidős programok folytatására keresünk lehetőséget.

Az Alapszolgáltatási Központ munkatársai segítséget nyújtanak a nők számára megfelelő, aktuális munkalehetőségek, illetve a GYES-en lévő anyukák képzési lehetőségeinek felkutatásához. A foglalkozások szervezésében pedig rajtuk kívül a védőnő, illetve a művelődésszervező is segítségükre van.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családon belüli erőszak előfordulása	Tájékoztatás az igénybe vehető segítségről, az áldozatsegítő szervezetekről, akár a honlapon, akár plakát kihelyezés formájában
A munkába történő visszatérés nehézségei	Részmunkával vagy rugalmas munkaidővel végezhető munkalehetőségek felkutatásában segítségnyújtás, GYED-en, GYES-en lévő nőknek képzési lehetőségek megkeresése
A kisgyermekes nők számára kevés a közösségi program	Közösségi programok, szabadidős programok szervezése, baba-mama klub, kiscsoportos foglalkozások
A várandós nők tájékozottsága	A várandóssággal, illetve majd a gyermekneveléssel kapcsolatos aggodalmak, kérdések, gyakorlati problémák megoldásához segítség nyújtása, kiscsoportos foglalkozások keretében

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

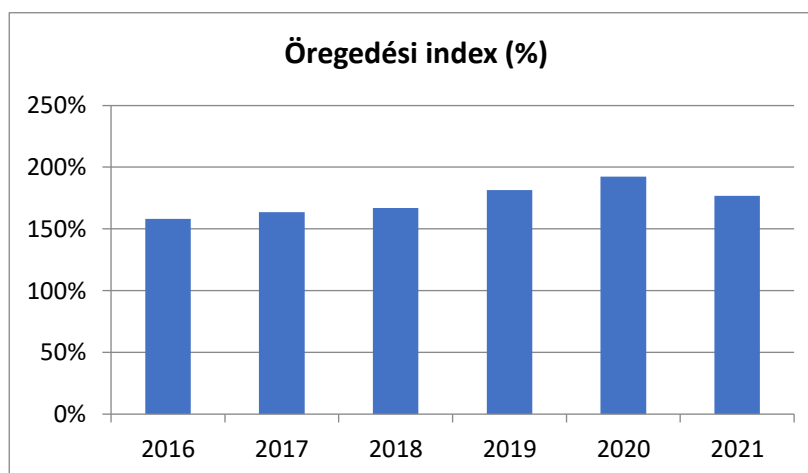
Európához hasonlóan Magyarországot is az elmúlt évtizedekben a népesség fogyása és öregedési index növekedése jellemezte. A korösszetétel fokozatosan eltolódik az idősebb korosztály felé. Azt, hogy az idősök hogyan élnek meg az idő múlását, nagymértékben függ a társadalom által nyújtott életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított magatartástól. Fontos, hogy érezzük velük, hogy ugyanolyan értékes tagjai az adott közösségnek, mint bárki más. Tapasztalataik, ismereteik átadásával a helyi közösségi élet fontos építőkövei lehetnek, valamint a hagyományok őrzését és gondozását fontos feladatunkká kell tenni.

A demográfiai adatokat vizsgálva általánosságban elmondható, hogy:

- növekszik az átlagéletkor,
- nők élettartama hosszabb,
- a középkorúak esetében magasabb a halandóság.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	395	250	158,00%
2017	399	244	163,52%
2018	397	238	166,81%
2019	419	231	181,39%
2020	429	223	192,38%
2021	426	241	176,76%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index a vizsgált időszak alatt összességében mindegy 18%-os emelkedést mutat, ami szerint Domszló település lakosságában előregedési folyamata figyelhető meg. Emiatt az idősök fokozottabb

ellátására van szükség. Egyre nagyobb figyelmet érdemel az idősgondozás, a szakemberek jelenléte, a segítő szolgálat. A nyugdíjasok között magas az egyszemélyes háztartások száma, ez az életminőségük romlásához vezethet, minden költséget egy nyugdíjból kell fizetni. Fokozott figyelmet kell fordítani az egyedül élő idősök biztonságérzetének megőrzéséhez. Az önkormányzat régóta figyelemmel kíséri a helyzetüket, szükség esetén étkezést, házi segítségnyújtást biztosít számukra. A településen működő nyugdíjas egyesület is próbálja összefogni az időseket, lehetőséget biztosítva a közös időtöltésre, kirándulásokon, színházlátogatásokon, egyéb rendezvényeken való részvételre.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú és
- hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

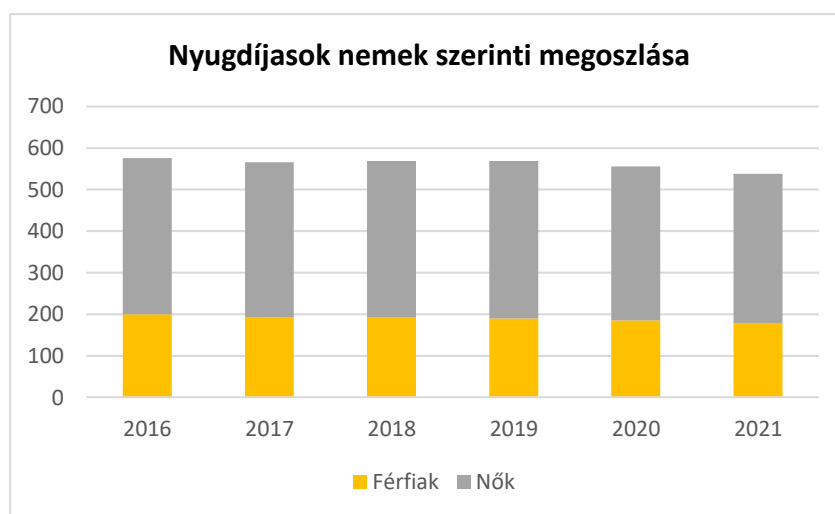
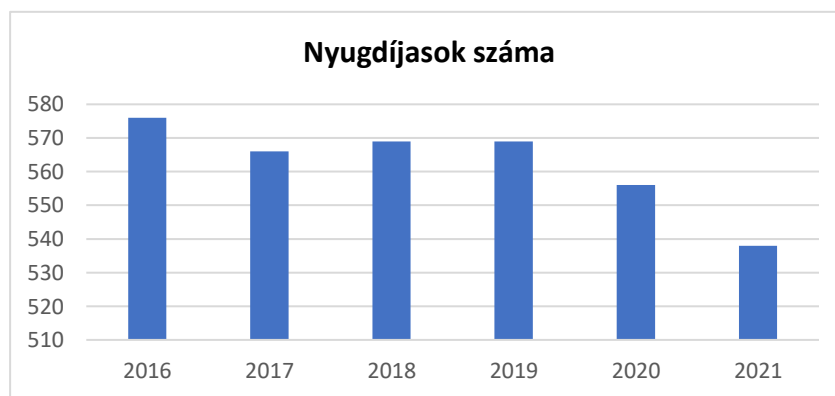
- az öregségi nyugdíj
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj
- az árvaellátás
- a szülői nyugdíj
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint
- özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	200	376	576
2017	192	374	566
2018	193	376	569
2019	190	379	569
2020	185	371	556
2021	179	359	538

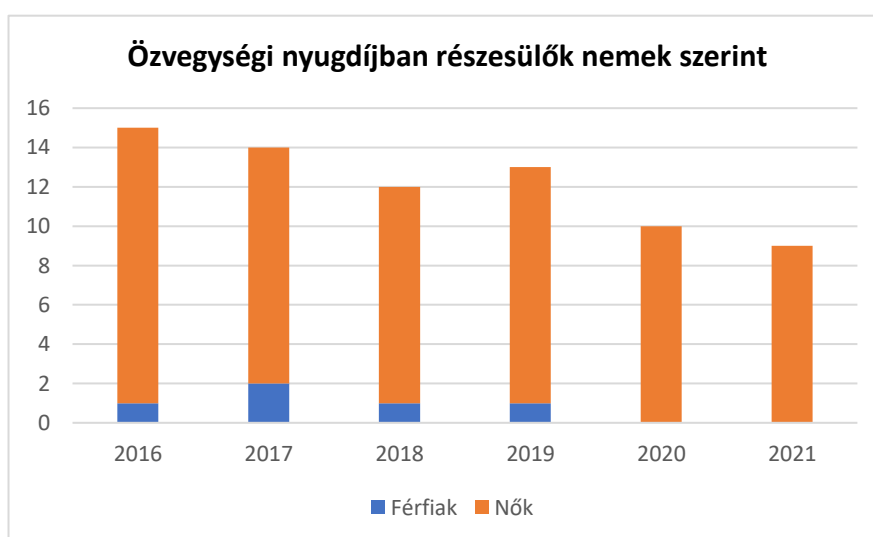
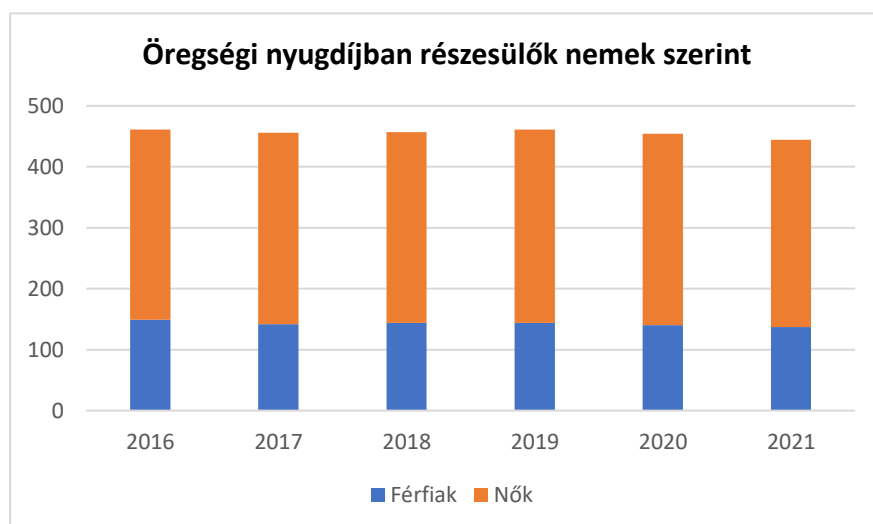
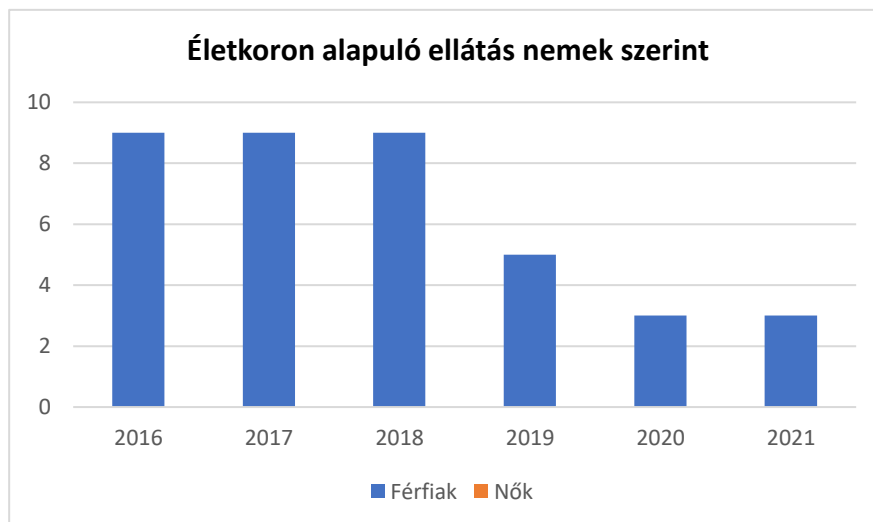
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok alapján láthatjuk, hogy a vizsgált időszak alatt minden évben több nő részesül nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban, mint férfi. Ennek az lehet az oka, hogy a településen alapvetően több nő él, mint férfi. Ez a nyugdíjas korosztályra is igaz. Emellett azt is láthatjuk, hogy a nyugdíjasok száma csökkenő tendenciát mutat, ez a magasabb halálozásokra vezethető vissza.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	9	0	149	312	1	14	n.a.
2017	9	0	142	314	2	12	1
2018	9	0	144	313	1	11	1
2019	5	0	144	317	1	12	1
2020	3	0	140	314	0	10	1
2021	3	0	137	307	0	9	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időskorúak járadéka: A Szociális törvény értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra

nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. Az ellátást a 2013.01.01-jétől a Járási Hivatal állapítja meg.

2021-ben a településen időskorúak járadékában senki nem részesült.

Az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők számának alakulásáról elmondható, hogy a településen viszonylag kis számban részesülnek ebben az ellátásban. A nemek tekintetében a nők száma lényegesen meghaladja a férfiak számát. Erről arra tudunk következtetni, hogy a halandóság a férfiak körében magasabb, mint a nők körében. Ennek oka lehet az aktív korban végzett munka jellege, illetve az életmód is jelentősen befolyásolhatja a halandóságot.

A nyugdíjasok között magas az egyszemélyes háztartások száma. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. A háztartások többségét özvegy nők alkotják. Ritka a többgenerációs család, sok esetben a családtagok távol élnek, vagy munkahelyi és egyéb elfoglaltságuk miatt kevés időt tudnak az idős szülőkkel törődni. A távolság, a felfokozott életritmus miatt, családtagok egyre nehezebben tudják megoldani az idős beteg hozzátartozó napközbeni ellátását.

Az idős ember, amikor egyedül marad, elszigetelődik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Az időskorban jellemző megbetegedéseket sok esetben pszichés problémák is kísérik. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Az idős emberek ragaszkodnak a saját környezetükhöz, nehezen változtatnak az addig megszokott életükön. Mindezen a tényezők növelik a szociális ellátórendszer fenntartásának, működtetésének szükségességét.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítottak a településen. Megfelelő szakképzettséggel rendelkező dolgozók végzik a feladatot, hiszen az ellátás nem csak a fizikai segítségnyújtásra terjed ki, hanem sok esetben pszichés gondozásra is. A szakdolgozók kerülnek közvetlen kapcsolatba az ellátottakkal, ezért képesnek kell lenniük a közvetlen ellátás mellett felismerni a krízishelyzeteket.

Az idősek igényeinek megfelelően az alapellátások közül az Önkormányzat következő szolgáltatások biztosításával igyekszik ezen réteg ellátását növelni:

- házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés,
- idősek nappali ellátása.

A szociális alapszolgáltatások közös célja: kora-, mentális-, egészségügyi, fogyatékos állapota vagy egyéb szociális ok miatt problémás helyzetben lévő személyt nem intézményi keretek között, hanem saját otthonában segíteni önálló életvitelében. A külső segítség elsősorban életminőség megtartására irányul, illetve annak romlását hivatott megakadályozni.

A szolgáltatások egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésén alapulnak.

Házi segítségnyújtás: idősek, betegek vagy fogyatékosok a saját lakókörnyezetükben történő segítségét biztosítja. Feladata az ellátott saját környezetében történő támogatása az önálló életvitelének biztosítása, melynek keretein belül kerül sor fizikai ellátásra, mentális támogatásra, hivatalos ügyek intézésére, lakókörnyezet tisztántartására. Az ellátottak közül többen bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak. Sajnos vannak olyanok is, akik a térítési díjakat alacsony jövedelmükből nem tudták megfizetni. A szolgáltatást 2021-ben 44 fő vette igénybe.

A szociális étkeztetés: azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Az idős vagy betegsége alapján rászoruló lakosság jó közérzetének fontos része az étkeztetéshez való minél szélesebb körű hozzáférés. A szolgáltatást az Önkormányzat a Juventus Panoráma Kft.-vel kötött szerződés

útján látja el. Az ellátottak részére fizetendő térítési díjak megállapítása az ellátottak részére nagyon kedvező. A szociális étkeztetést igénybe vevők létszáma magas, a 2016-2021. közötti számokat a 6.3.1.1. táblázat mutatja, jelenleg 68 fő veszi igénybe a szociális étkeztést. Az ellátott igényeit figyelembe véve lehetőség van az ebéd helyben fogyasztására és házhoz szállításra is. A jövedelemmel nem rendelkezők részére térítésmentesen kerül az ellátás biztosításra. Az alacsony jövedelműek az előírásnak megfelelően csökkentett összegű térítési díjat fizetnek.

Az idősek nappali ellátása az igénybevevők köre, az igénybevétel módja sokat változott, hiszen az idősödő lakosság életvitele is teljesen átalakult. A nappali ellátást nyújtó intézmény, saját otthonukban élő személyek részére biztosít nappali ellátást, étkeztetést, valamint társas kapcsolatokat.

A nappali ellátást évek óta átlagosan 35-45 fő veszi igénybe, ami az idős korúak számához viszonyítva 8-10 %-ot jelent. Jelenleg 42 fő részesül nappali ellátásban. A mindennapi részvételt leginkább azok igénylik, akik egészségi állapotuk miatt már munkavégzésre csak kis mértékben képesek, és a magányosság ellen a klub védelmet jelent. Az ellátottak másik csoportja olyan emberekből tevődik össze, akik személyisége sérült, életvezetési problémákkal küzdenek, vagy nagyon rossz szociális helyzetben vannak. A harmadik csoport – jelenleg ez a legnépesebb – szabadidős programokban vesznek részt rendszeresen, igénylik a közösségi programokat. A napi rutin feladatok során a személyre szabott gondozásra, az emberi méltóságuk megőrzésére törekszünk. Célunk, hogy minél több olyan elfoglaltságot biztosítsunk klubtagjainknak, melyek a meglévő képességeik megtartásában segítenek. Nagy súlyt fektetnek olyan tevékenységekre, amely az érdeklődésük fenntartására, aktivitásukra irányul. Az ellátottak egészségének megőrzéséhez fenntartásához segítséget jelent, hogy hetente gyógytornász segít az ízületi problémák kezelésében.

2013. május hónapjától az Önkormányzat a szociális alapszolgáltatásokat az Abasári Integrált Szociális Intézmény útján biztosította, majd 2016. január 1-én létrejött a Domszlói Szociális Alapszolgáltatási Központ.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, erre azonban kevés lehetőség van. Alkalmi jellegű munkavégzésre leginkább az idényjellegű, alkalmi mezőgazdasági munka nyújt lehetőséget. A munkaerő-piacon elsősorban a magas képzettségű, speciális szaktudással rendelkezőknek nyílik lehetőség arra, hogy aktív koruk után munkát vállaljanak.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A településen élő idősebb korosztály, ha kikerül a munka világából, már nehezen kap munkát, kénytelen a számára nehéz megélhetési körülményt biztosító támogatásokat igénybe venni. Az ő esetükben az önkormányzat igyekszik a közfoglalkoztatásba bevinni minden olyan munkaképes időskorút, aki akar és tud is dolgozni, továbbá egyre gyakoribb, hogy nyugdíjasokat is foglalkoztatnak a helyi vállalkozások, cégek.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	60	57	50	44	78	50
41-45 év (TS 042)	Fő	2	2	8	6	10	4
	%	3,33%	3,51%	16,00%	13,64%	12,82%	8,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	7	8	6	3	4	3
	%	11,67%	14,04%	12,00%	6,82%	5,13%	6,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	13	8	5	5	8	3
	%	21,67%	14,04%	10,00%	11,36%	10,26%	6,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	7	12	5	7	12	7
	%	11,67%	21,05%	10,00%	15,91%	15,38%	14,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6	7	11	10	13	13
	%	10,00%	12,28%	22,00%	22,73%	16,67%	26,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált évek alatt 2019-ig csökkent mintegy 16 fővel, majd 2022-ben drasztikusan, 34 fővel emelkedett. Ezután 2021-ben ismét csökkent, összesen 28 fővel kevesebben, 50-en voltak nyilvántartott álláskeresők. Ezek közül több, mint 26%, összesen 13 fő volt 61 év fölött.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A könyvtárban számos folyóirat, könyv és internet hozzáférés áll az idősek rendelkezésére. Az Önkormányzat keresi a pályázati lehetőségekkel, amelyek támogatnák az idősebbek tanulását igény szerint.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem rendelkezünk adatokkal erre vonatkozóan.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

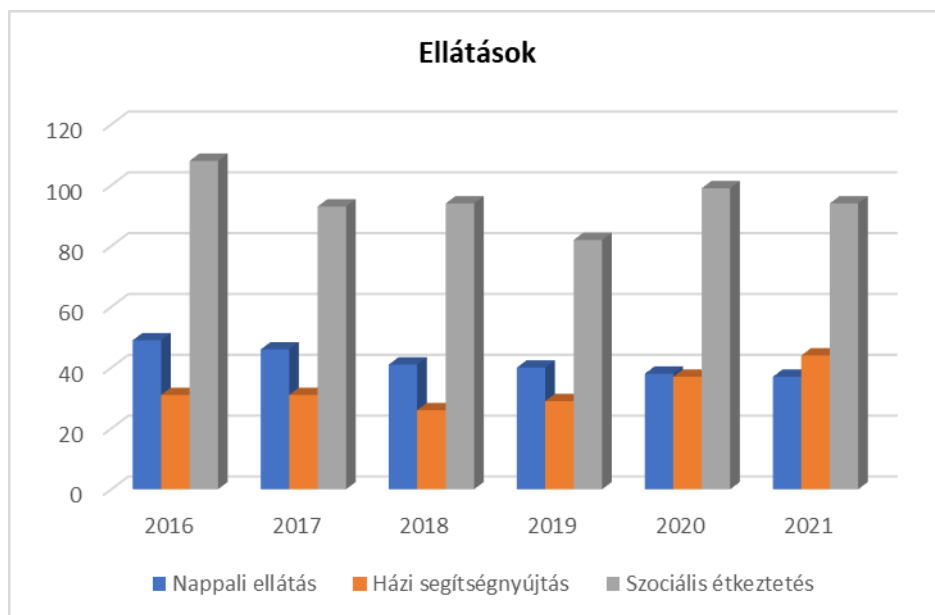
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az egészségügyi, szociális, közművelődési szolgáltatások a lakosság részére biztosítottak. Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén a korábban bemutatottak szerint az idősek ellátása biztosított. Egészségügyi szolgáltatások tekintetében a háziorvosi, fogorvosi feladatok ellátása megvalósul. Szűrővizsgálatok, egészségmegőrző programok alkalmanként kerülnek megrendezésre. Az elmúlt évek során lehetőség nyílt látásvizsgálaton, hallásvizsgálaton részt venni, illetve ortopéd cipő készítés-vásárlásra is lehetőség volt. Az idősebb korosztály számára az információkhoz való hozzájutás korlátozott, hiszen sokan nem rendelkeznek számítógép és internet használatához szükséges minimális tudással sem. Az Önkormányzat a település lakóit folyamatosan hangos híradó útján, illetve szükség esetén szórólapok postaládákba történő behelyezésével és plakátok kihelyezésével tájékoztatja fontosabb helyi eseményekről, közérdekű közleményekről. A nyugdíjas klub is mindenben segíti az időseket, akár tájékoztatással, akár hivatalos papírok kitöltésében való segítségnyújtással, ügyeik intézésével kapcsolatosan is.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	395	49	31	108
2017	399	46	31	93
2018	397	41	26	94
2019	419	40	29	82
2020	429	38	37	99
2021	426	37	44	94

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A különböző ellátási formákban részesülők számának alakulásáról elmondható, hogy míg a 65 év feletti lakosság száma a 2016. és a 2021. évek között 31 fővel emelkedett, addig a nappali ellátást igénybe vevő időskorúak száma 12 fővel, a szociális étkezésben részesülők száma pedig 14 fővel csökkent. A házi segítségnyújtásban részesülők száma viszont emelkedett 13 fővel. Ez utalhat arra, hogy növekszik azoknak a száma, akik egyedül vannak, akiknek a családi segítség nem megoldható.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településen és környékén is rendszeresen vannak olyan kulturális programok, események, melyek biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését. Ezen szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetősége, akadálymentessége, a kedvezményes igénybevétel lehetőségei biztosítottak. Nyugdíjas klubban rendszeresen tartanak foglalkozásokat az kirándulásokon, programokon vesznek részt rendszeresen. (pl. színház, koncert, falunap, bál, sportesemény... stb.). A részvétel gyakorisága az idősebb korosztály részéről viszonylag magas.

c) idősök informatikai jártassága;

Az elmúlt időkben szervezett informatikai tanfolyamon részt vett néhány idősebb korú személy is. Az idősebb korosztály informatikai tudását mindenképpen jó lenne fejleszteni, hiszen az internet segítségével kinyílik a világ, rendszeresen kapcsolatot tarthatnának távol lévő családtagjaikkal. Az önkormányzat támogatni fogja, illetve lehetőség szerint megpróbálja elősegíteni a kifejezetten idősök részére szervezett számítógépes tanfolyam szervezését, amennyibe az érintett korosztály részéről ilyen igény jelentkezik.

d) a generációk közötti programok;

Egy településen a közösségi élet színvonalasabb lehet, ha a fiatalok és az idősök csoportja között a generációs szakadék csökken és együtt, egymást támogatva, néhány közös program szervezett keretei között mindkét korosztály közösen képviselteti magát. Ennek a kezdeményezése már megtörtént, az elmúlt évben az Alapszolgálati Központ idősebb tagjai több alkalommal szerveztek közös programot az általános iskola diákjaival. Kézimunkáztak, karácsonyi és húsvéti díszeket készítettek, közösen süteményt sütöttek. Mind az idősök, mind a gyermekek örömmel fogadták a kezdeményezést és élvezték az együtt töltött időt. A későbbiekben majd kártyajátékok, társasjátékok szervezésével is bővítik majd az együtt töltött idő kihasználásának lehetőségeit, melyet rendszeresen, előre meghatározott időközönként terveznek megtartani. Ezekhez az eszközbeszerzésre pályázati lehetőségeket szeretnénk igénybe venni. Tervek között szerepel az idős és fiatal generáció további közelítése, annak érdekében, hogy a mindkét csoport kölcsönösen a másik segítségére legyen.

Például azoknál a családoknál, ahol nincs nagyszülő, vagy távol élnek, a nyugdíjasok gyermekfelügyeletet biztosíthatnak, ahol játszanak a kisgyermekkel, a lehetőségekhez képest tanulni tudnak a kisiskolásokkal, de lelki problémáik megoldásában is segítségükre tudnak lenni.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi idősebb korosztály lelkes és kitartó tagjai Nefelejcs Népdalkör keretei között tevékenykednek. Az általuk végzett sikeres munka a hosszú idők folyamán számtalanszor igazolta őket. A kórus tagjai számára fontos a népzene iránt érzett szeretet, a közösségért végzett önzetlen munka. Számtalan díjjal és elismeréssel bizonyították már rátermettségüket, melyet az önkormányzati és egyéb rendezvényeken az odalátogatók is hallhatnak. A kórus mellett egy ideje már tánccsoportot is alakítottak, mely a részt vevők nagy lelkesedése mellett működik. A különféle fellépéseken használt fellépőruhák beszerzésére sikeresen pályáztak már, sőt további pályázatokon való részvételt is terveznek.

A helyi közelet fontos résztvevői a Domoszlói Nyugdíjasokért Egyesület. Tevékenységük kimagasló és példaértékű, programjaik sokszínűek és hasznosak. A lelkesedés, a közösen végzett tevékenység öröme tartja össze a csoportot. Az egyesület állandó tagsággal rendelkezik, akikre mindig lehet számítani. Jelenleg mintegy 75 fős az egyesület, de nagy szeretettel várják a hozzájuk csatlakozni vágyó nyugdíjasokat.

Évente színes programokat rendeznek és részt vesznek sportrendezvényeken, bálokon, nemzeti ünnepek megemlékezésein, népzenei találkozók, múzeum – és színházlátogatáson, idősök napja alkalmából rendezett összejövetelen. Értékes és hasznos tevékenységük példa arra, hogy idős életkorban is lehet örülni az életnek és megörvendeztetni másokat az általuk végzett munkával.

A kézimunkaszakkör igen népszerű, melyben sokan tevékenykednek. Kulturális igények során leginkább egyházi témájú filmek vetítésére van érdeklődés. Sok időt fordítanak népi örökségek emlékeinek ápolására, összegyűjtésére. Rendszeresen járnak kirándulni, nyáron strandra, valamint színház-bérletük is van az Egri Gárdonyi Géza Színházba. Havonta közösen megünneplik azokat a tagokat, akiknek az adott hónapban van a névnapja. Ilyenkor közös ebédrel és vidám zenével-tánccal egybekötött délutánt töltenek el együtt. Kapcsolatot tartanak más települések intézményeinek időskorú tagjaival.

4-5 fő részt vett informatikai tanfolyamon is.

Az idősek egy része rendszeresen látogatja a helyi könyvtárat, ahol minden témában megtalálják az érdeklődési körüknek megfelelő könyvet. Ezen kívül napilap, folyóirat helyben történő olvasására is van lehetőség a teljesen megújult könyvtár épületében.

A könyvtári állományban lévő könyvek drasztikusan lecsökkentek, amikor 2015. évi digitalizálás során átnézték a régi, elavult könyveket, melyeket a szabályoknak megfelelően selejtezték. A könyvtári állomány azóta folyamatosan bővül az érdekes, változatos új könyvekkel, melyek között az idősebb korosztály is bőven talál kedvére való olvasnivalót.

Domoszló Községi Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet az idősebb korosztály elismerésére és támogatására mind erkölcsi mind anyagi értelemben. Évek óta hagyomány, hogy a Nemzetközi Idősnap alkalmából színvonalas programmal és vacsorával várják a településen élő 65 év feletti lakosokat. Ilyenkor köszöntik az adott évben 50. és 60. házassági évfordulójukat ünneplő házaspárokat, és 20.000 Ft-os elismerésben részesítik őket. Emellett karácsonyi ajándékként 10.000 Ft-ot adunk minden 65 éven felüli lakosunknak. A szociális tűzifa támogatás elbírálásánál is előnyt élveznek az alacsonyabb nyugdíjjal rendelkező, főként az egyedül élő idősek.

A nyugdíjas egyesület különféle programokra történő eljutásához segítségképpen az önkormányzat a rendszeresen a rendelkezésükre bocsátja a település kisbuszait.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
problémák beazonosítása	fejlesztési lehetőségek
Az idősebb korosztály részére az egyszerűbb ügyintézési folyamatok is gondot jelenthetnek	Tájékoztatás az egyes ellátások igénybevételének lehetőségéről, minimális számítástechnikai tudás átadása, az ügyek intézése
Az idősebb korosztály napi életének segítése	Segítsék az időseket a napi teendőik elvégzésében, egyúttal társaságot nyújtsanak nekik házi gondozók alkalmazásával igény szerint
Az idősebb és fiatalabb korosztály közötti generációs különbségekből adódó nehézségek leküzdése	Generációs programok szervezése generációk közelítése, pl. egyedül élő idősek és nagycsaládosok egymás kölcsönös segítése (idős részéről pl. gyermekfelügyelet, idős pedagógus fejlesztést igénylő gyermeknek történő segítése..... stb.)

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossg olyan maradandó állapot, amikor egy személy érzékszervi, mozgásszervi, értelmi vagy kommunikációs képességei számottevően elmaradnak az emberek átlagától és ez a társadalmi életben való részvételét jelentősen akadályozza, vagy lehetetlenné teszi. Megkülönböztetünk veleszületett fogyatékossgot, de okozhatja baleset, betegség, vagy az öregeedés. A fogyatékkal élő emberek csoportja az egyik legkiszolgáltatottabb csoport, hiszen a hétköznapi élet minden területén számos akadály nehezíti a boldogulásukat. A fogyatékos személyeket hiányos képességei korlátozzák tevékenységükben, a társadalmi életben való részvételben. Fejlesztési lehetőségük, munkavégzési képességük egyénfüggő, az egyes ember pontos állapotán, képességein múlik. A fogyatékossg típusa alapján megkülönböztethetünk látás, hallás, beszéd, értelmi, és mozgássérülteket.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	32	41	73
2017	31	40	71
2018	30	39	69
2019	28	37	65
2020	32	36	68
2021	30	32	62

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A táblázatokból kiderül, hogy a vizsgált időszak alatt a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma csökkenő tendenciát mutat. A vizsgált időszak alatt a számuk 11 fővel, azaz 15 %-kal csökkent. A nők száma mindegyik évben meghaladja a férfiak számát, bár az utolsó évben már közel 50-50 % az arány.

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékosokkal élő emberek számáról, annak típusáról települési szinten pontos adatokkal nem rendelkezünk. Természetesen, ha valakiről kiderül, hogy valamilyen területen fogyatékoságban szenved, minden lehetséges segítséget megpróbálunk megadni.

A fogyatékosok nehezen találnak munkát, ezért legtöbb esetben a társadalomtól elzártan kényszerülnek mindennapjaikat élni. A veleszületett fogyatékosok esetében az iskolai végzettségük is elmarad az egészséges társaiktól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A fogyatékosokkal élő emberek munkaerőpiaci lehetőségei is erősen korlátozottak, hiszen nagyon kevés a megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató munkahely. A közlekedési eszközök igénybevétele is nehezíti helyzetüket. Amennyiben a családjuktól nem kapnak megfelelő háttérrel és támogatást, akkor fogyatékos otthonokba és egyéb intézetbe kényszerülnek.

Jelenleg egy fő mozgássérült fogyatékos személy van, aki nappali ellátásban részesül a településen. Fogyatékos személyek a közszférában, non-profit szervezetnél és gazdasági vállalkozásnál jelenleg nem dolgoznak.

b) a munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékos személyek munkavállalásának kérdése összetett, mindenképpen a munkavállalási szándékot kell felmérni, majd a foglalkoztatásra meg kellene találni a megfelelő munkáltatókat. Akár a leendő munkahelyre történő eljutás megszervezésével, akár az otthonukból végezhető távmunka, bedolgozási lehetőségek felkutatásával segítséget nyújthatunk a fogyatékosok számára.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Domszólón hátrányos megkülönböztetés még nem fordult elő.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok;

Az Domszólói Szociális Alapszolgáltatási Központ szükség szerint támogatja a fogyatékos személyeket házi segítségnyújtással, étkeztetéssel, családsegítéssel. Ezen kívül a szomszédok, ismerősök, rokonok is figyelemmel kísérik napjaikat, szükség esetén segítséget kérnek, illetve nyújtanak részükre.

Igény szerint fogyatékosok nappali ellátására Gyöngyösön a Hétszínvirág Napközi Otthon keretein belül kerül sor. A Támogató Szolgálat biztosítja a fogyatékkal élő személyek eljuttatását a közintézményekbe.

Az egészséges ember bármennyire is empatikus és szociálisan érzékeny, csak akkor szembesül ezzel a problémával, amikor családjában vagy közvetlen környezetében valaki fogyatékoságot, károsodást szenved. Akkor vesszük észre, hogy milyen emberfeletti küzdelmet és akarást jelent a legegyszerűbb tevékenység elvégzése, ami nekünk természetes. Ezek az emberek hétköznapi hősök, akik megérdemlik, hogy lehetőségeink szerint segítsük őket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.) 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
 - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 - aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül
 - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
- Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A településen élő megváltozott képességű személyek ellátásaiban részesülő száma csökkenést mutat. Ennek pontos oka nem ismert.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékoztató és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat.

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésben akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint – a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §)

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára – sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §).

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk)

a) az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Településünkön házi orvosi, fogászati és védőnői szolgálat működik. Az ellátások nagyobb része a településen nem érhető el, ehhez a közeli városok egészségügyi intézményeiben van lehetőség. Az ide történő eljutáshoz az időseknek sok esetben segítségre van szüksége. Ebben akár a család, akár az önkormányzat vagy az Alapszolgáltatási Központ segítségével is szóba kerülhet.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Domoszló Községi Önkormányzat az elmúlt évtizedben nagy hangsúlyt fektetett az akadálymentesítés megvalósítására. Köszönhetően a pályázati lehetőségeknek, a középületek nagy részénél megtörtént az akadálymentesítés. Az óvoda, az orvosi rendelő, az önkormányzat, a felújított egészségház és az általános iskola már akadálymentes. Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése is megtörtént.

Egy teljesen új Alapszolgáltatási Központ került megvalósítására sikeres pályázat által, természetesen teljes akadálymentesítéssel.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

A kerekesszékekkel érkező mozgáskorlátozottak, a babakocsival érkező anyukák nem ütköznek akadályokba, a helyi közügyek intézése során mindenki azonos eséllyel tud eljárni.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A helyi önkormányzat rendszeresen kinyilvánítja, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek is. Ilyen alkalmak a teljes lakosság részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések. A fogyatékkal élők száma néhány főre tehető. Az ő esélyegyenlőségük biztosítását az egyedi problémák felmerülése során egyedi megoldásokkal kell orvosolni. A kulturális programok színhelyei, a könyvtár, illetve a művelődési ház akadálymentesek, a fogyatékkal élők számára jól megközelíthetők. A Rendezvénytér, amely a falunapnak, illetve egyéb rendezvénynek is helyt ad, szintén kiválóan megközelíthető.

A közoktatási, nevelési intézmények földrajzilag könnyen megközelíthető területen fekszenek, fogadni tudják a helyi és a szomszédos településről járó iskolásokat és óvodásokat, beleértve a hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekeket is.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati tulajdonban lévő munkahelyek akadálymentesítettek, ezen kívül más munkáltatók, munkahelyek vonatkozásában az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal azok akadálymentesítettségéről.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége,

Domoszló településen tömegközlekedés nincs. A járdahálózat közepes állapotú, nem mindenhol alkalmas kerekesszékekkel való közlekedésre. Szükséges lenne a felújítása, helyenkénti kiszélesítése, illetve ahol nincs, azokon a területeken a kiépítése. A közparkokat a fogyatékkal élők meg tudják közelíteni, segítség nélkül is használni tudják. A közösségi közlekedésre használt helyközi menetrend szerinti buszoknak csak egy része akadálymentesített.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A településen nem működik fogyatékossgal élő személyek számára intézmény, illetve speciális közlekedési megoldások sincsenek. Az Alapszolgáltatási Központ dolgozói igyekeznek a rászorultak részére megfelelő közlekedés eszközhöz (pl. kerekesszék, elektromos moped) való hozzájutásban segítséget nyújtani.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások);

A fogyatékos személyek vonatkozásában pozitív diszkrimináció nem volt a településen.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Ilyen programról nincs tudomásunk a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A helyi önkormányzat rendszeresen kinyilvánítja, hogy számára mennyire fontosak a településen élő fogyatékos személyek is. Ilyen alkalmak a teljes lakosság részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések.

A településen kimondottan a fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezés nincs, de nem zárkózik el tőle, amennyiben ilyen igény felmerülne.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés adat áll rendelkezésre a fogyatékkal élőkről	Adatok gyűjtése, majd adatbázis készítés. Pályázatok felkutatása, megírása
Közterek, járdák nem mind akadálymentesek	Pályázati lehetőségek kihasználásával a teljes akadálymentesítés elérése
A fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal	Fórum összehívása, tájékoztatók közzététele, honlapon történő közzététel, segítségnyújtás

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Domoszló községben a bel- és külterületi utak állapota részben nem megfelelő	Pályázati lehetőségek kiaknázásával a lehető legtöbb út felújítása
A megnövekedett autós forgalom következtében szükségessé vált kerékpárút kialakítása, csökkentve az autós forgalmat, illetve növelve a kerékpáros közösség közlekedésének biztonságát	Külterületen kerékpárút kialakítására való törekvések támogatása, pályázatok figyelése
A csapadék és vízelvezetés hiányossága	A vízelvezető árokrendszer kiépítése, felújítása pályázati forrás segítségével
A településen lévő járdák több helyen rosszak, keskenyek	A járdák felújítása részben pályázati erőből
A temető és a ravatalozó fenntartása, felújítása, temetőgondnok alkalmazása	A ravatalozó épületének, a temető kerítésnek felújítására, illetve temetőgondnok foglalkoztatására kiírt pályázatok keresése
Faluház felújítása, többgenerációs közösségi ház kialakítása	A faluház külső és belső felújítására pályázat segítségével
Az általános iskola területén lévő jelenlegi tornaterem korszerűtlen, kicsi	Egy új, korszerű tornaterem kialakítása, ehhez pályázatok figyelése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.);

A település szerencsés a helyi partnerség, lakossági önszerveződés és civil szervezetek társadalmi felelősségvállalása tekintetében. A községben minden korosztály képviselteti magát és rendelkezik valamilyen szervezettel, amely a helyi közösségi élet színvonalát nagyban emeli.

A teljesség igénye nélkül kiváló közösségi munkát végeznek:

- Domoszlói Nyugdíjasokért Egyesület (Nefelejcs Népdalkör)
- Domoszló Község Jövőjéért Alapítvány,
- Domoszló Sportklub (labdarúgás, atlétika, asztalitenisz)
- Dobó István Lövészklub Domoszló,
- Polgárőrség Domoszló Egyesület

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzat jó kapcsolatot ápol a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, kölcsönösen segítve egymás munkáját. A nemzetiségi önkormányzat céljai nem térnek el a községi önkormányzat céljaitól, hisz

mindkettő számára egyaránt fontos a célcsoportok problémáinak kezelése, az, hogy a felmerülő problémákra közösen megoldást találjanak. Ez csak összefogással és együttműködéssel valósulhat meg.

A római katolikus egyház és az önkormányzat között jó kapcsolaton alapuló kölcsönös partnerségi kapcsolat alakult ki. Egymás segítségével évente több alkalommal került sor adományozásra, hidegtelelme osztásra, használt ruha és különböző használati tárgyak rászorulóknak részére történő átadására.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat Közös Önkormányzati Hivatalt hozott létre Kisnána és Vécs településekkel. Az együttműködés sok területen megvalósul, kifejezetten jónak mondható. Az Önkormányzat vezetői sikeres és jó kapcsolatot ápolnak a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulással.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Az Önkormányzat szorosan együttműködik a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A nemzetiségi önkormányzat rendszeresen támogatást nyújt a rászoruló roma családok részére, évente. Karácsony előtt tartós élelmiszercsomagot juttatnak el részükre. A gyermekek részt vehetnek az Egerben szervezett Mikulás-ünnepségen, ahol ajándékcsomaggal kedveskednek nekik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A községben lévő civil szervezetek minden tőlük telhetőt megtesznek az esélyegyenlőség érdekében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában;

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

b, az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot;

Az elkészült helyi esélyegyenlőségi program közzétételre kerül a település honlapján így az állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. A program elkészítését megelőzte a HEP fórum, amely észrevételei, javaslatai beépítésre kerültek az esélyegyenlőségi programba.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az alacsonyabb iskolai végzettségű munkanélküliek nem tudnak az esetleges képzésekről	Tájékoztatás a Foglalkoztatási Osztály által indított és egyéb képzési lehetőségekről, plakátok kihelyezése, segítség a jelentkezés benyújtásához.
	Segítségnyújtás az álláskeresőknél hirdetések felkutatásában, munkaerő-toborzások propagálása	Önéletrajz írása, hirdetések megtalálásában segítségnyújtás, helyszín biztosítása munkaerő-toborzás rendezvényhez.
	A tartós munkanélküliség és hátrányos helyzetek generációkon keresztül történő átörökítése.	Szociális szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási, fejlesztési programok, életvezetési előadások szervezése.
	A romákra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre reprezentatív adatok az egyes területek meghatározásához.	A roma lakosság bevonásával helyi adatgyűjtés, melynek során az egyes célcsoportok száma, összetétele meghatározhatóvá, mérhetővé válik.
Gyermekek	A gyermekek bűn általi fenyegetettsége észrevehető (drogfogyasztás, lopás).	Veszélyforrások felismerése, kiszűrése.
	Nyári szünidőben kevés a gyermekprogram	Szabadidős, főként nyári szünidei programok szervezése a gyermekek

		számára
	Óvodások, iskolások fejlesztése	A külön fejlesztésre szoruló gyermekek felzárkóztatása igény szerint fejlesztő pedagógus, gyógytornász, logopédus, pszichológus alkalmazásával
	Az iskolás gyermekek tanulmányi eredményének javítása	Ösztönző rendszer kialakítása a megfelelő
Nők	Családon belüli erőszak előfordulása	Tájékoztatás az igénybe vehető segítségről, az áldozatsegítő szervezetekről, akár a honlapon, akár plakát kihelyezés formájában
	A kisgyermekes anyák munkába történő visszatérésének nehézségei	Részmunkával vagy rugalmas munkaidővel végezhető munkalehetőségek felkutatásában segítségnyújtás, GYED-en, GYES-en lévő nőknek képzési lehetőségek megkeresése
	A kisgyermekes nők számára kevés a közösségi program	Közösségi programok, szabadidős programok szervezése, baba-mama klub, kiscsoportos foglalkozások
	A várandós nők tájékozottsága	A várandóssággal, illetve majd a gyermekneveléssel kapcsolatos aggodalmak, kérdések, gyakorlati problémák megoldásához segítségnyújtása, kiscsoportos foglalkozások keretében
Idősek	Az idősebb korosztály részére az egyszerűbb ügyintézési folyamatok is gondot jelenthetnek	Tájékoztatás az egyes ellátások igénybevételének lehetőségéről, minimális számítástechnikai tudás átadása, az ügyek intézése
	Az idősebb korosztály napi életének segítése	Segítsék az időseket a napi teendőik elvégzésében, egyúttal társaságot nyújtsanak nekik házi gondozók alkalmazásával igény szerint
	Az idősebb és fiatalabb korosztály közötti generációs különbségekből adódó nehézségek leküzdése	Generációs programok szervezése generációk közelítése, pl. egyedül élő idősek és nagycsaládosok egymás kölcsönös segítése (idős részéről pl. gyermekfelügyelet, idős pedagógus fejlesztést igénylő gyermeknek történő segítése..... stb.)
Fogyatékkal élők	Kevés adat áll rendelkezésre a fogyatékkal élőről	Adatok gyűjtése, majd adatbázis készítés. Pályázatok felkutatása, megírása
	Közterek, járdák nem mind akadálymentesek	Pályázati lehetőségek kihasználásával a teljes akadálymentesítés elérése
	A fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy	Fórum összehívása, tájékoztatók közzététele, honlapon történő közzététel,

	természetbeni juttatásokkal	segítségnyújtás
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Domoszló községben a bel- és külterületi utak állapota részben nem megfelelő	Pályázati lehetőségek kiaknázásával a lehető legtöbb út felújítása
	A megnövekedett autós forgalom következtében szükségessé vált kerékpárút kialakítása, csökkentve az autós forgalmat, illetve növelve a kerékpáros közösség közlekedésének biztonságát	Külterületen kerékpárút kialakítására való törekvések támogatása, pályázatok figyelése
	A csapadék és vízelvezetés hiányossága	A vízelvezető árokrendszer kiépítése, felújítása pályázati forrás segítségével
	A településen lévő járdák több helyen rosszak, keskenyek	A járdák felújítása részben pályázati erőből
	A temető és a ravatalozó fenntartása, felújítása, temetőgondnok alkalmazása	A ravatalozó épületének, a temető kerítésnek felújítására, illetve temetőgondnok foglalkoztatására kiírt pályázatok keresése
	Faluház felújítása, többgenerációs közösségi ház kialakítása	A faluház külső és belső felújítására pályázat segítségével, majd ott minden generáció részére faluház kialakítása
	Az általános iskola területén lévő jelenlegi tornaterem korszerűtlen, kicsi	Egy új, korszerű tornaterem kialakítása, ehhez pályázatok figyelése

Jövőképünk

Domoszló Községi Önkormányzat célja, hogy megtegyen minden annak érdekében, hogy állampolgárai számára biztosítani tudja az egyenlő esélyeket az élet valamennyi területén.

Olyan településen kívánunk élni, ahol:

- a romák munkaerő-piaci esélyei javulnak,
- fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők esélyt kapjanak arra, hogy kitörjenek a szegénységi csapdából,
- kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fokozott figyelemmel kísérését, lehetőségeink szerint a gyermekszegénység mérséklését,
- folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális ellátásának biztosítására,
- elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a család és a munkahely közötti egyensúly támogatását,
- különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Az egyes intézkedési területekre vonatkozóan a részletes kifejtést az összefoglaló táblázat mutatja.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Bel- és külterületi utak minősége	Domoszló községben a bel- és külterületi utak állapota részben nem megfelelő	Minél több út felújítása történjen meg	Szolgáltatási szervezési koncepció	Nem releváns	Pályázati lehetőségek kiaknázásával a lehető legtöbb út felújítása	Önkormányzat	2025. 06. 30. (hétfő)	Felújított utak mennyisége	Pályázatok segítségével és önerőből	Folyamatos pályázatokkal	Tervezett együttműködés a szomszédos településekkel, Kiszána, Markaz, Véc és Detk községek önkormányzataival
2	Csapadék és vízvezetés és árokrendszer	A csapadék és vízvezetés hiányossága	Megfelelő állapotú vízvezető rendszer kiépítése	Szolgáltatási szervezési koncepció	Nem releváns	A vízvezető árokrendszer kiépítése, felújítása pályázati forrás segítségével	Önkormányzat	2025. 06. 30. (hétfő)	A kiépített, felújított hálózat hossza, megfelelő működése	Pályázati források	Megfelelő, folyamatos karbantartás a felújítást követően	
3	A temető és ravatalozó fenntartása	A temető és a ravatalozó felújítása, temetőgondnok alkalmazása vált szükségessé	A temető zavartalan működése biztosított legyen, illetve a ravatalozó épületének felújítása	Önkormányzati költségvetés	Nem releváns	A ravatalozó épületének, a temető kerítésnek felújítására, illetve temetőgondnok foglalkoztatására kiírt pályázatok keresése	Önkormányzat, egyház	2025. 06. 30. (hétfő)	Problémamentes működés, karbantartott temető, felújított ravatalozó	Pályázati források, önerő, megfelelő személy	Pályázatok felkutatása a folyamatos működés segítésére	
4	Tornaterem létesítése	Az általános iskola területén lévő jelenlegi tornaterem	Új tornaterem létesítése	Pályázati források, önkormányzati költségvetés	Nem releváns	Egy új, korszerű tornaterem kialakítása, ehhez pályázatok	Önkormányzat	2025. 12. 31. (szerda)	Tornaterem megléte, az azt használók száma	Pályázatok segítségével, önerő	Folyamatos működtetés	

		korszerűtlen, kicsi				figyelése						
5	Faluház felújítása	Faluház felújítása, többgenerációs közösségi ház kialakítása	Egy többgenerációs közösségi ház kialakítása a felújított faluházban	Költségvetés, civil szervezetek hozzájárulása, pályázati források	Nem releváns	A faluház külső és belső felújítására pályázat segítségével, majd ott minden generáció részére faluház kialakítása	Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Felújított épület, az ott tartott rendezvények száma, fajtája	Pályázati erőforrás, önerő, humán erőforrás	Folyamatos pályázatok segítségével	
6	Kerékpárút	A megnövekedett autós forgalom következtében szükségessé vált kerékpárút kialakítása, csökkentve az autós forgalmat, illetve növelve a kerékpáros közösség közlekedésének biztonságát	A szomszédos településeket összekötő kerékpárút létesítésének támogatása	Önkormányzati költségvetés, pályázati támogató okiratok	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Külterületen kerékpárút kialakítására való törekvések támogatása, pályázatok figyelése	Önkormányzat	2025. 12. 31. (szerda)	Létesült kerékpárút hossza	Pályázati erőforrás	Folyamatos bővítés pályázatok útján	Tervezett együttműködés a szomszédos településekkel, Kiszána és Markaz községek önkormányzataival
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Iskolázatlanság csökkentése, képzettség elősegítése	Az alacsonyabb iskolai végzettségű munkanélküliek nem tudnak az esetleges képzésekről	Tájékoztatás a Foglalkoztatási Osztály által indított és egyéb képzési lehetőségekről, plakátok kihelyezése, segítség a jelentkezés benyújtásához.	Költségvetés, civil szervezetek hozzájárulása, pályázati források	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	Plakátok kihelyezése az esetleges képzésekről, honlapon történő megjelenítés	Önkormányzat, családsegítő, művelődésszervező	2023. 12. 31. (vasárnap)	Képzést elvégzők, munkában elhelyezkedettek száma minél magasabb legyen.	Anyagi erőforrások biztosítása, pályázati lehetőségek felkutatása, Foglalkoztatási Osztály támogatása, informatikai háttér	Pályázatok segítségével, képzések figyelésével	---
2	Hátrányos helyzetben élők számának csökkentése	A hátrányos helyzetűek között alacsony a foglalkoztatottság	Segítségnyújtás az álláskeresőknek hirdetések felkutatásában, munkaerő-toborzások propagálása	Költségvetés, civil szervezetek hozzájárulása, pályázati források	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	Önéletrajz írása, hirdetések megtalálásában segítségnyújtás, helyszín biztosítása munkaerő-toborzás	Családsegítő, Önkormányzat, művelődésszervező	2023. 12. 31. (vasárnap)	Hátrányos helyzetűek számának csökkenése	Rendszeres képzés, pályázati lehetőségek kiaknázása	Pályázati lehetőségek	---

						rendezvényhez.						
3	Célcsoportra vonatkozó adatgyűjtés	A romákra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre reprezentatív adatok az egyes területek meghatározásához	A roma lakosság konkrét helyzetének, problémáinak feltárása.	Költségvetés, civil szervezetek hozzájárulása, pályázati források	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	A roma lakosság bevonásával helyi adatgyűjtés, melynek során az egyes célcsoportok száma, összetétele meghatározhatóvá, mérhetővé válik.	Családsegítő, roma önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Releváns adatok a célcsoportra vonatkozóan, minél több probléma beazonosítása	Szociális szakemberek, lehetőség szerint roma nemzetiségűek is, pályázati források	Szociális koncepció kialakításával.	---
4	Kitörés a hátrányos helyzetből	A tartós munkanélküliség és hátrányos helyzetek generációkon keresztül történő átörökítése	A hátrányos helyzetben élők számának csökkentése	Költségvetés, civil szervezetek hozzájárulása, pályázati források	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	Szociális szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási, fejlesztési programok, életvezetési előadások szervezése	Családsegítő, Önkormányzat, művelődésszervező	2024. 12. 31. (kedd)	A hátrányos helyzetből kikerültek száma	Anyagi erőforrások biztosítása, pályázati lehetőségek felkutatása, Foglalkoztatási Osztály támogatása, az előadásokhoz helyiség, előadó biztosítása	A programok szervezése folyamatosan történik	

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Veszélyeztetettség csökkentése	A gyermekek bűnügyi fenyegetettsége észrevehető (drogfogyasztás, lopás).	A gyermekek lehetőség szerint ne kerüljenek veszélyes helyzetbe, illetve a meglévő helyzet csökkentése, megszüntetése	Pályázati források, önkormányzati költségvetés, egészségügyi szervezetek költségvetése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Veszélyforrások felismerése, kiszűrése	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat, iskolaigazgató, művelődésszervező	2023. 12. 31. (vasárnap)	Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek száma csökkenjen	Gyermekjóléti és szociális szakemberek, pályázati lehetőségek kiaknázása, helyiség biztosítása, az általános iskola oktatói	Folyamatos megelőző előadások, a problémás gyermekek kiszűrése és egyéni foglalkozáson történő megoldás keresése számukra	---
2	Szabadidős programok szervezése	Szabadidős, főként nyári szünidei programok szervezése a gyermekek számára	A nyári szabadidő hasznos eltöltése, programok, foglalkozások szervezése	Pályázati források, önkormányzati költségvetés, egészségügyi szervezetek költségvetése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Pályázati lehetőségek kihasználásával szabadidős tevékenységek, szakkörök, kirándulások, sportolási	Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, művelődésszervező, Általános Iskola igazgató	2024. 06. 30. (vasárnap)	Programok száma, résztvevő gyermekek száma	Pályázati források, személyi feltételek biztosítása, falubusz biztosítása a kirándulásokhoz,	Pályázati forrásokból, folyamatos programszervezés	---

						lehetőségek biztosítása a gyermekek számára.						
3	Óvodások, iskolások fejlesztése	A külön fejlesztésre szoruló gyermekek felzárkóztatása	A magatartási, illetve tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek esélyeinek növelése a beilleszkedése, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése	Önkormányzati költségvetés, pályázati támogató okiratok	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Állandó fejlesztő pedagógus, gyógytornász, logopédus és óvodai pszichológus alkalmazása, amennyiben szükséges	Óvodavezető, iskolavezető, családsegítő, önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Alkalmazotti létszám, fejlesztést kapott gyermekek száma, a fejlődés mértéke	Anyagi forrás, pályázati lehetőség	Pályázatok segítségével, folyamatos, egyéni odafigyeléssel	---
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Családon belüli erőszak előfordulása	Családon belüli erőszak a nők sérelmére sok esetben feltáratlan marad	Családon belüli erőszak csökkentése, a családok helyzetének javítása	Szolgáltatási szervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Tájékoztatás az igénybe vehető segítségről, az áldozatsegítő szervezetekről, akár a honlapon, akár plakát kihelyezés formájában	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat	2023. 12. 31. (vasárnap)	A programban résztvevők száma, esetek száma	Önkéntes résztvevők, pályázati lehetőségek	Feltételek biztosításával	---
2	Visszatérés a munkába	A kisgyermekes anyák munkába történő visszatérésének nehézségei	A kisgyermekes nők foglalkoztatottsági arányának javítása	Szolgáltatási szervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Részmunkával vagy rugalmas munkaidővel végezhető munkalehetőségek felkutatásában segítségnyújtás, GYED-en, GYES-en lévő nőknek képzési lehetőségek megkeresése	Önkormányzat, óvodavezető, családsegítő, művelődésszervező	2024. 12. 31. (kedd)	Elhelyezkedett kisgyermekes nők száma	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, megfelelő gyermekférőhely az óvodában, bölcsődében	Munkalehetőségek, képzési lehetőségek folyamatos figyelése, kutatása, pályázati források kihasználása	---
3	Közösségi programok	A kisgyermekes nők számára kevés a közösségi program	Kisgyermekes anyukák hasznos időtöltése, esetleg képzéssel együtt	Szolgáltatási szervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi	Közösségi programok, szabadidős programok szervezése, baba-mama klub,	Önkormányzat, művelődésszervező	2024. 06. 30. (vasárnap)	Résztvevő anyukák száma, programok száma	Személyek, helyiség biztosítása, pályázati lehetőségekből anyagi	Pályázati források segítségével folyamatos programok szervezése	---

					Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	kiscsoportos foglalkozások				szükséglet biztosítása		
4	Várandós nők tájékozottsága	Várandós nők tájékozottsága	A várandós nők felkészítése az anyaságra	Önkormányzati kötségvetés, pályázati támogató okiratok	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	A várandóssággal, illetve majd a gyermekneveléssel kapcsolatos aggodalmak, kérdések, gyakorlati problémák megoldásához segítség nyújtása, kiscsoportos foglalkozások keretében	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, önkormányzat, védőnő, művelődésszervező	2024. 06. 30. (vasárnap)	A programokon rész vevők száma, a programok sokrétűsége	Megfelelő helyiség, előadó,	Pályázati lehetőségek kihhasználásával folyamatos legyen a programszerzés	

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Idősek ügyeinek intézése	Az idősebb korosztály részére az egyszerűbb ügyintézési folyamatok is gondot jelenthetnek	Az idősebb korosztály ne szenvedjen hátrányt	Önkormányzati kötségvetés, pályázati támogató okiratok	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia	Tájékoztatás az egyes ellátások igénybevitelének lehetőségéről, elektronikus ügyintézés bemutatása, ha igény van rá, akkor minimális számítástechnikai tudás átadása, az ügyeik intézése	Önkormányzat, családsegítő, művelődésszervező	2024. 12. 31. (kedd)	Idősek száma, sikeresen megoldott ügyek, problémák száma	Segítő szakemberek, informatikai eszközök, pályázati források	Pályázati forrás, folyamatos kapcsolattartás az idősekkel	---
2	Idősek ellátása	Az idősebb korosztály napi életének segítése	Az idősek ellátását végző házi gondozók alkalmazásával az érintettek életének megkönnyítése	Önkormányzati kötségvetés, pályázati támogató okiratok	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia	Segítsék az időseket a napi teendőik elvégzésében, együttal társaságot nyújtsanak nekik házi gondozók alkalmazásával igény szerint	Önkormányzat, Alapszolgáltatási Központ vezetője	2025. 12. 31. (szerda)	Ellátott idősek száma, gondozók száma	Pályázati forrásokból a gondozók számának igény szerinti növelése	Pályázati források, folyamatos kapcsolattartás az idősekkel	---
3	Nemzedékek közötti	Az idősebb és a fiatalabb	A idősebb korosztály elmagányosodásának	Önkormányzati kötségvetés,	Magyar Nemzeti Társadalmi	Generációs programok	Önkormányzat, családsegítő,	2025. 12. 31. (szerda)	Programban rész vevő	Önkéntesek toborzása,	Pályázati forrás, mindkét részről	---

	kapcsolatok	korosztály közötti generáció különbségekből adódó nehézségek leküzdése	k megelőzése	pályázati támogató okiratok	Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia	szervezése generációk közelítése, pl. egyedül élő idősök és nagycsaládok egymás kölcsönös segítése (idős részéről pl. gyermekfelügyelet , idős pedagógus fejlesztést igénylő gyermeknek történő segítése..... stb.)	művelődésszervező		idősök, valamint családok száma, illetve a szervezett közös programok száma	pályázati lehetőségek	megfelelő létszám folyamatos biztosítása	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Adatgyűjtés	Kevés adat áll rendelkezésre a fogyatékkal élőkéről	Megbízható adatokkal rendelkezünk a fogyatékkal élők számáról, helyzetéről	Nem releváns.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Országos Fogyatékosügyi Program	Adatok gyűjtése, majd adatbázis készítés. Pályázatok felkutatása, megírása	Családsegítő, önkormányzat	2025. 12. 31. (szerda)	Összegyűjtött adatok, megírt pályázatok száma, elkészült dokumentumok	Személyek biztosítása, pályázati források felkutatása, informatikai háttér biztosítása	Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése	---
2	Akadálymentesített település	Középületek, közterek, járdák akadálymentesítése	A településen minden középület, közterület és járda akadálymentes legyen	Pályázati források, önkormányzati költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Országos Fogyatékosügyi Program	Pályázati lehetőségek kihasználásával a teljes akadálymentesítés elérése	Önkormányzat	2025. 06. 30. (hétfő)	Pályázati eredmények	Anyagi források, kiegészítve pályázati forrásokkal	Pályázati lehetőségek	---
3	Fogyatékos személyek tájékoztatása	A fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal	A fogyatékos személyek tájékoztatása	Pályázati források, önkormányzati költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Országos Fogyatékosügyi Program	Fórum összehívása, helyben szokásos módon történő közzététel, honlapon történő közzététel, megkeresés esetén segítségnyújtás	Önkormányzat, családsegítő	2023. 12. 31. (vasárnap)	Részvevők száma, szociális támogatást igénybe vevők száma	Pénzügyi forrás, informatikai háttér	Pénzügyi forrás, pályázati forrás	---

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

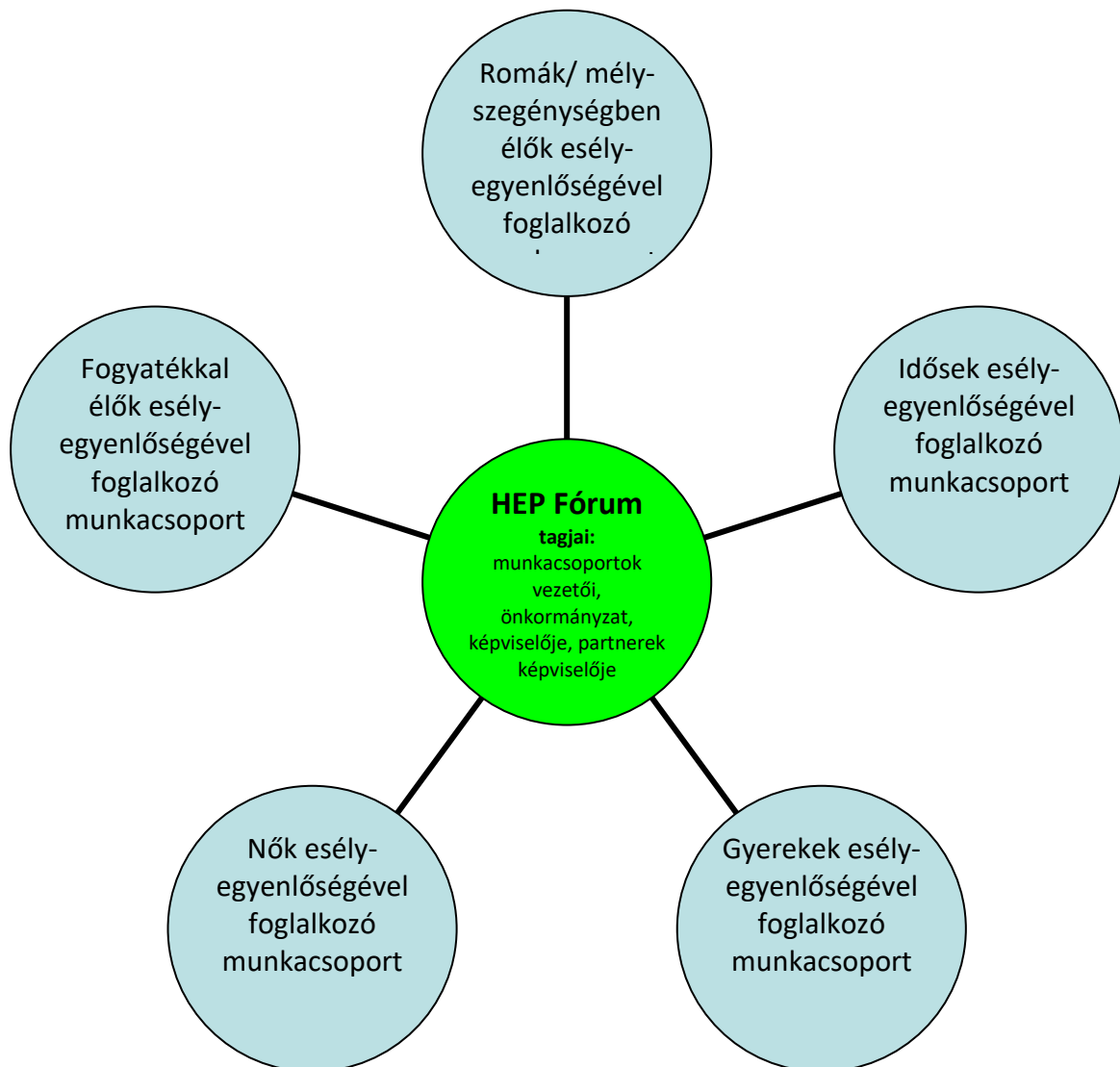
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitzűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői)

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Domszló község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Domszló Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 83/2023. (IX.26.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Domszló, 2023. szeptember hó 26.

Páulénka Richárd István
Polgármester

K I V O N A T

Domoszló Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. szeptember hó 26. napján 15:00 órakor megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

83/2023. (IX.26.) Önkormányzati határozat

D O M O S Z L Ó Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program előterjesztését megtárgyalta és 4 igen, 0 nem és 0 tartózkodással az alábbi határozatot hozta:

Domoszló Községi Önkormányzat a jogszabálynak megfelelően elkészítette 2023-2028-ig terjedő időtartamra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

A törvény által előírt kötelező áttekintések, valamint az időarányos megvalósítás eredményesen megtörténtek.

A Képviselő-testület jelen határozatával elfogadta a HEP-et.

Felelős: Paulenka Richárd István polgármester

Határidő: értelem szerint

A KIVONAT HITELELŐL:

D o m o s z l ó, 2023. szeptember hó 28. napja

Lukovszki Olivér
j e g y z ő